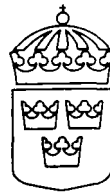

Regeringens proposition

1992/93:198

om indrivning av statliga fordringar m.m.

Prop.
1992/93:198

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 25 mars 1993.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att reglerna om indrivning bryts ut ur upp-
bördslagen och efter vissa ändringar och kompletteringar samlas i en
särskild lag kallad lag om indrivning av statliga fordringar m.m.

Den nuvarande regeln att utmätning skall ske så snart som möjligt efter
det att ett allmänt mål kommit in till kronofogdemyndigheten upphävs.
I stället får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer
förordna att indrivning i vissa fall skall ske med förtur.

Kronofogdemyndigheten får en lagfäst skyldighet att i allmänt mål,
utöver tillgångsundersökning enligt utsökningsbalken, göra den utredning
om gäldenärens ekonomiska förhållanden som behövs för att bestämma
lämplig indrivningsåtgärd. Utredningen skall grundas på uppgifter från
den myndighet som begär indrivning och från gäldenären samt på
uppgifter som redan finns hos kronofogdemyndigheten.

Uppskovsinstitutet lagregleras. Kronofogdemyndigheten får medge
uppskov om det kan antas vara till fördel för det allmänna eller om det
är påkallat med hänsyn till gäldenärens personliga förhållanden. Uppskov
får också medges i avvaktan på att fråga om anstånd med betalningen
prövas. Uppskov får förenas med villkor att gäldenären betalar enligt en
avbetalningsplan. Uppskov får inte beviljas för längre tid än vad som
behövs för att gäldenären skall kunna betala sin skuld. Uppskov som inte
förenas med avbetalning får endast om det finns synnerliga skäl beviljas
för längre tid än ett år. Liksom tidigare får kronofogdemyndigheten ta
emot säkerhet i samband med att myndigheten beviljar uppskov.

Förutsättningarna för att anta ackord på skatte- och avgiftsområdet behålls oförändrade. Skattemyndigheten skall fortfarande vara behörig att besluta i frågan om ackordsförslag. Bestämmelserna om ackord samlas i en särskild lag kallad lagen om ackord rörande statliga fordringar m.m. Någon utvidgad möjlighet att efterge skatt eller avgift i annan ordning än genom ackord införs inte.

Behörigheten att besluta om konkursansökan för statens räkning flyttas från skattemyndigheten till kronofogdemyndigheten. Kronofogdemyndigheten får också ansöka om likvidation samt ges en utökad behörighet att företräda staten i frågor som uppkommer under en konkurs.

Avskrivningsinstitutet vid skatteindrivningen avskaffas. I stället får kronofogdemyndigheten möjlighet att avbryta indrivningen tills vidare om ytterligare indrivningsåtgärder framstår som utsiktslösa eller inte är försvarliga med hänsyn till kostnaderna, och indrivning inte heller krävs från allmän synpunkt. Föreskrifterna om avkortning utmönstras ur lagstiftningen.

Vid återbetalning av mervärdesskatt skall avräkning kunna göras hos skattemyndigheten mot fordringar på skatt enligt uppbördslagen och arbetsgivaravgifter som inte överlämnats för indrivning.

De nya bestämmelserna föreslås bli tillämpliga fr.o.m. den 1 januari 1994. De nya bestämmelserna om avräkning vid återbetalning av mervärdesskatt avses dock tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 1995.

I propositionen föreslås slutligen en mindre ändring i deklarationsförfarandet vid 1994 års taxering.

1 Förslag till

Lag om indrivning av statliga fordringar m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller vid handläggning hos kronofogdemyndigheterna av allmänna mål om verkställighet enligt utsökningsbalken.

Handläggning av mål som avses i första stycket kallas i denna lag indrivning.

2 § Under indrivningen får införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken ske för fordringar som påförts enligt bestämmelserna i

1. uppbördslagen (1953:272), om inte annat föreskrivs i den lagen,
2. lagen (1958:295) om sjömansskatt, om inte annat föreskrivs i den lagen,
3. lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
4. lagen (1972:435) om överlastavgift,
5. lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
6. lagen (1972:339) om saluvagnsskatt,
7. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
8. lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, om inte annat föreskrivs i den lagen,
9. fordonsskattelagen (1988:327),
10. lagen (1989:471) om investeringsskatt för vissa byggnadsarbeten,
11. lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, eller
12. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Att införsel får ske för böter och viten är föreskrivet i 15 kap. 1 § 2 utsökningsbalken.

3 § Bestämmelserna i 15-18 §§ skall, om inte regeringen föreskriver något annat, tillämpas endast i fråga om en fordran som tillkommer staten och inte grundas på studiestödslagen (1973:349).

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att indrivning i vissa fall skall ske med förtur.

Betalningsanmaning

5 § Indrivning inleds genom att kronofogdemyndigheten anmanar gäldenären att betala, om det inte finns särskilda skäl att underlåta anmaning.

6 § Kronofogdemyndigheten skall, utöver vad som följer av 4 kap. 9 § utsökningsbalken, göra den utredning om gäldenärens ekonomiska förhållanden som behövs för att en lämplig indrivningsåtgärd skall kunna bestämmas (gäldenärsutredning).

Uppskov

7 § Kronofogdemyndigheten får bevilja uppskov med betalningen

1. om det kan antas vara till fördel för det allmänna,
2. om det är påkallat med hänsyn till gäldenärens personliga förhållanden, eller
3. i avvaktan på att fråga om anstånd med betalningen prövats av behörig myndighet.

Uppskov med betalningen får förenas med villkoret att gäldenären betalar sin skuld i poster vid olika tidpunkter (avbetalning).

8 § Uppskov får inte beviljas för längre tid än vad som behövs för att gäldenären skall kunna betala sin skuld.

Endast om det finns synnerliga skäl får uppskov som inte förenas med villkor om avbetalning beviljas för längre tid än ett år.

9 § Om ett belopp som avses i 1 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall återbetalas eller annars betalas ut till gäldenären, får beloppet tas i anspråk för betalning av gäldenärens skuld trots att uppskov har beviljats.

Uppskov får återkallas om gäldenären underlåter att betala skatter och avgifter allteftersom de förfaller, inte följer den uppgjorda avbetalningsplanen eller om det i annat fall finns särskild anledning till återkallelse.

Säkerhet

10 § När uppskov beviljas får kronofogdemyndigheten ta emot säkerhet som gäldenären eller, där gäldenären kan antas medge det, någon annan erbjuder sig att ställa.

11 § Säkerhet får bestå av pant, borgen eller företagshypotek.

Borgen skall ställas såsom för egen skuld. Om borgen ställs av två eller flera personer gemensamt skall den vara solidarisk.

12 § Kronofogdemyndigheten skall vid mottagandet av säkerhet besluta under vilka förutsättningar säkerheten får tas i anspråk. Beslutet får ändras när det finns anledning till det.

13 § Sedan kronofogdemyndigheten beslutat att ta säkerhet i anspråk gäller, om säkerheten utgörs av

1. pant: att den får tillgodogöras i den ordning som gäller för utmätt egendom,

2. borgen: att den genast får utsökas och att bestämmelserna om indrivning i denna lag då gäller samt att införsel får äga rum om det är medgivet för den fordran som säkerheten avser,

3. företagshypoteksbrev: att utmätning genast får ske i den egendom som omfattas av företagshypoteket, även när detta gäller i annan näringsverksamhet än gäldenärens.

Ackord

14 § Bestämmelser om ackord finns i lagen (1993:000) om ackord rörande statliga fordringar m.m.

Konkurs m.m.

15 § Kronofogdemyndigheten får ansöka om att en gäldenär skall försättas i konkurs. Kronofogdemyndigheten får också ansöka om likvidation.

16 § Om det allmänna har en fordran hos en gäldenär som försatts i konkurs skall kronofogdemyndigheten göra gällande denna fordran i konkursen och även i övrigt bevaka den rätt i konkursen som med anledning av fordran tillkommer det allmänna.

17 § I ärenden enligt 15 och 16 §§ för Riksskatteverket det allmännas talan i överrätt.

Avbrytande av indrivning

18 § Kronofogdemyndigheten får avbryta indrivningen tills vidare om ytterligare indrivningsåtgärder framstår som utsiktslösa eller inte är försvarliga med hänsyn till kostnaderna och indrivning inte heller krävs från allmän synpunkt.

Har indrivningen avbrutits enligt första stycket skall den återupptas, om det visar sig att betalning kan fås utan större kostnader än vad som är skäligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

Överklagande

19 § Kronofogdemyndighetens beslut att ta säkerhet i anspråk enligt 13 § får överklagas. Vid överklagande skall bestämmelserna om besvär i 18 kap. utsökningsbalken tillämpas.

I övrigt får beslut enligt denna lag inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 då lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. skall upphöra att gälla. Bestämmelserna om uppskov och om säkerhet i 9 och 19 §§ respektive 10-13 och 19 §§ i den nya lagen tillämpas också i fråga om uppskov som beviljats och säkerhet som tagits emot före ikraftträdandet.

Lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller i fråga om skatt, avgift, böter eller annan staten tillkommande fordran som vid verkställighet enligt utsökningsbalken handläggs i allmänt mål. Lagen gäller dock inte i fråga om fordran som grundas på studiestödslagen (1973:349).

2 § Beslut om att anta förslag om ackord fattas av skattemyndigheten i det län där gäldenärens hemortskommun är belägen. Om gäldenären saknar hemortskommun i landet fattas beslutet av Skattemyndigheten i Stockholms län.

3 § Förslag om ackord får antas om det kan anses fördelaktigt för det allmänna.

Ackordsförslag som inte framställts i konkurs eller enligt ackordslagen (1970:847) får antas endast om övriga borgenärer som ackordet angår godkänner det.

4 § I ett ärende om ackord skall kronofogdemyndigheten beredas tillfälle att yttra sig, om det inte kan anses obehövt.

5 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 då förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om förslag om ackord som framställts före ikraftträdandet.

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken
dels att 4 kap. 36 § skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 4 kap. 36 § skall utgå,
dels att 1 kap. 6 §, 2 kap. 3, 5 och 30 §§, 4 kap. 8, 10 och 27 §§,
 15 kap. 7 § samt 16 kap. 1 och 10 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

6 §

Utsökningsmål handläggs som enskilt mål eller allmänt mål.

Allmänt mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och *liknande* medel som *tillkommer* staten och som får utsökas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som *tillkommer* staten eller kommun. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av annan fordran är allmänt mål.

Allmänt mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och *andra* medel som staten *har rätt till* och som får utsökas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som staten eller *en* kommun *har rätt till*. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av *någon* annan fordran är allmänt mål.

Annat mål än som avses i andra stycket är enskilt mål.

2 kap.

3 §

Om behörig kronofogdemyndighet *finns bestämmelser* i 4 kap. 8 §, 15 kap. 7 § *samt* 16 kap. 1 och 10 §§.

Ansökan skall göras hos den kronofogdemyndighet *som är behörig enligt bestämmelserna* i 4 kap. 8 §, 15 kap. 7 § *eller* 16 kap. 1 *eller* 10 §.

Vid tillämpning av denna balk skall med svarandens hemvist förstås den ort där han är bosatt samt, beträffande dödsbo, den ort där den döde senast var bosatt och, beträffande annan juridisk person, den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar domstols behörighet i tvistemål i allmänhet.

5 §

Är en ansökan *i de hänseenden som avses i 1 eller 2 § eller annars* så bristfällig att den *ej* kan läggas till grund för prövning i sak och *efterkommer* sökanden *ej* föreläggande att avhjälpa bristen, skall *ansökningen* avvisas.

Om en ansökan är så bristfällig att den *inte* kan läggas till grund för prövning i sak och *om* sökanden *inte följer ett föreläggande* att avhjälpa bristen, skall *ansökan* avvisas.

30 §

Bestämmelserna i 1 och 2 §§, 4 § första stycket, 5 § och 10 § andra stycket gäller *ej* i allmänt mål. I fråga om sökanden i sådant mål gäller *ej* 6 § och *ej* heller 29 § i fall då exekutionstiteln upphävs.

Sökanden i allmänt mål företräds av kronofogdemyndigheten. I *tvist* som avses i 4 kap. 20-23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt *vid utförande av talan i överklagat utsökningsmål* företräds *dock* sökanden i allmänt mål av Riksskatteverket.

I allmänt mål anses ansökan gjord, när *indrivningshandlingarna har kommit in till kronofogdemyndigheten eller, om myndigheten är ansluten till systemet för automatisk databehandling inom exekutionsväsendet, när indrivningsuppdraget har förts in i systemet och uppgifterna är tillgängliga för kronofogdemyndigheten.*

Bestämmelserna i 1 och 2 §§, 3 § *första stycket*, 4 § första stycket och 10 § andra stycket gäller *inte* i allmänt mål. I fråga om sökanden i *ett* sådant mål gäller *inte* 6 § och *inte* heller 29 § i fall då exekutionstiteln upphävs.

Sökanden i allmänt mål företräds av kronofogdemyndigheten. *Om fråga uppkommer om avvísning enligt 2 kap. 5 § eller invändning görs mot verkställighet enligt 3 kap. 21 § för dock sökanden själv sin talan.* I *tvister* som avses i 4 kap. 20-23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt *när talan förs i ett överklagat utsökningsmål* företräds sökanden av Riksskatteverket.

I allmänt mål anses ansökan gjord, när *indrivningsuppdraget har förts in i exekutionsväsendets system för automatisk databehandling och uppgifterna är tillgängliga för kronofogdemyndigheten. När indrivning begärs enligt särskilda bestämmelser hos en kronofogdemyndighet som enligt 4 kap. 8 § är behörig att pröva frågan om utmätning, anses ansökan gjord när ansökningshandlingarna har kommit in till myndigheten.*

4 kap.

8 §¹

Utmätning söks hos kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist.

Utmätning av egendom som ej finns i det län där gäldenären har sitt hemvist får även sökas hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns eller, i fråga om fartyg eller luftfartyg, dit det väntas. Utmätning av fartyg får även sökas där fartyget har sin

Frågor om utmätning prövas av kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist.

Frågor om utmätning av egendom som inte finns i det län där gäldenären har sitt hemvist får prövas även av kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns eller, i fråga om ett fartyg eller luftfartyg, dit det väntas. Frågor om utmätning av ett fartyg

¹ Senaste lydelse 1988:385.

hemort. *Utmätning* av fordran eller annan rättighet får också *sökas* där sekundogäldenären eller annan förpliktad finns, även om *fordringen* eller rättigheten skall anses finnas i annat län. *Utmätning* av lön eller annan förmån som avses i 7 kap. *söks*, om gäldenären *ej* har hemvist här i *riket*, där arbetsgivaren eller annan som *utger* förmånen finns.

får *prövas* även av *kronofogdemyndigheten* i det län där fartyget har sin hemort. *Frågor om utmätning* av en fordran eller en annan rättighet får *prövas* också av *kronofogdemyndigheten* i det län där sekundogäldenären eller *någon* annan förpliktad finns, även om *fordran* eller rättigheten skall anses finnas i ett annat län. *Frågor om utmätning* av lön eller annan förmån som avses i 7 kap. *prövas*, om gäldenären *inte* har hemvist här i *landet*, av *kronofogdemyndigheten* i det län där arbetsgivaren eller *någon* annan som *ger ut* förmånen finns.

Har utmätning sökts hos kronofogdemyndighet som ej är behörig enligt första eller andra stycket, får myndigheten likväl i brådskande fall vidtaga åtgärd som avses i 6 kap. 12 § innan målet enligt 2 kap. 4 § första stycket överlämnas till kronofogdemyndighet som är behörig.

10 §

Utmätning skall ske så snart som möjligt efter det att behövliga handlingar har kommit in till kronofogdemyndigheten.

Lämnar sökanden *anstånd* med *utmätning* och varar *anståndet* över sex månader från dagen för *ansökningen*, är *denna* förfallen.

Om sökanden *ger anstånd* fler än två gånger, är *ansökningen* också förfallen.

Utmätning i *enskilt mål* skall ske så snart som möjligt efter det att behövliga handlingar har kommit in till kronofogdemyndigheten.

Om sökanden i *enskilt mål medger uppskov* med *utmätningen* och om *uppskovet* varar över sex månader från dagen för *ansökan*, är *ansökan* förfallen. Om sökanden *medger uppskov* fler än två gånger, är *ansökan* också förfallen.

Bestämmelser om indrivning i allmänt mål finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.

27 §²

Har domstol eller kronofogdemyndighet fastställt att förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, inteknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

² Senaste lydelse 1991:848.

Denna verkan förfaller, om ej försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget vann laga kraft.

Begäran om försäljning görs hos en kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att *ta upp ansökan* om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

Begäran om försäljning görs hos en kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att *pröva frågan* om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till *en* annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

15 kap.

7 §³

Införsel söks hos kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist. Har gäldenären ej hemvist här i riket, görs ansökningsen där arbetsgivaren finns.

Frågor om införsel prövas av kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist. Om gäldenären inte har hemvist här i landet, prövas sådana frågor av kronofogdemyndigheten i det län där gäldenärens arbetsgivare finns.

16 kap.

1 §⁴

Verkställighet av förpliktelse för tidigare ägare eller nyttjanderätts-havare att flytta från fast egendom, bostadslägenhet eller annat utrymme i byggnad (avhysning) söks hos kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist. Avhysning får även sökas hos kronofogdemyndigheten i det län där verkställigheten skall ske.

Frågor om verkställighet av en förpliktelse för tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att flytta från fast egendom, en bostadslägenhet eller något annat utrymme i en byggnad (avhysning) prövas av kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist eller där verkställigheten skall ske.

³ Senaste lydelse 1988:385.

⁴ Senaste lydelse 1988:385.

10 §⁵

Verkställighet i annat fall än som avses i 1 § av förpliktelse som ej avser betalningsskyldighet samt verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd söks hos kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist eller egendom som är i fråga finns eller där verkställigheten annars med fördel kan äga rum.

Frågor om verkställighet i andra fall än de som avses i 1 § av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet samt frågor om verkställighet av beslut om kvarstad eller andra säkerhetsåtgärder prövas av kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist eller egendom som är i fråga finns eller där verkställigheten annars med fördel kan äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

⁵ Senaste lydelse 1988:385.

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹

dels att 57 a, 60 och 62-67 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 49 § 1 och 2 mom., 57, 59 samt 97 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 57 a § skall sättas närmast före 59 §,

dels att det närmast före 58 § skall införas en ny rubrik som skall lyda Dröjsmålsavgift.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

1 mom. Skattemyndigheten får medge skattskyldig anstånd med att betala skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om det kan antas att *skatten, kvarskatteavgiften eller räntan* kommer att *avkortas*,

2. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss eller

3. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av *påfört belopp* skulle *för den skattskyldige* medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig.

2 mom. Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli *avkortat* eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet.

1 mom. Skattemyndigheten får medge *en* skattskyldig anstånd med att betala skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om det kan antas att *den skattskyldige* kommer att *få nedsättning av eller befrielse från det belopp som påförts honom*,

2. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller *något* annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss, eller

3. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller *något* annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av *det påförda beloppet* skulle medföra betydande skadeverkningar *för den skattskyldige* eller annars framstå som obillig.

2 mom. Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli *nedsatt eller falla bort enligt 1 mom. 1* eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet.

¹ Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771
64 § 1992:624
65 § 1992:680
66 § 1992:624
67 § 1992:624.

Kan det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt antas att det belopp som avses med anståndet inte kommer att betalas i rätt tid, får anstånd medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna i lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. tillämpas.

Om det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt *kan* antas att det belopp som avses med anståndet inte kommer att betalas i rätt tid, får anstånd medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna *om* säkerhet i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. tillämpas.

57 §

Postverket redovisar inbetald skatt och arbetsgivaravgifter som uppbärs enligt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare till skattemyndigheten.

Skattemyndigheten skall i den ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer anteckna inbetald skatt för varje skattskyldig samt uppräta restlängd.

59 §²

Det åligger kronofogdemyndigheten att verkställa indrivning av skatt. Därvid får verkställighet enligt utsökningsbalken äga rum.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, dröjsmålsavgift och ränta enligt denna lag.

Skatt, dröjsmålsavgift, kvarskatteavgift eller ränta som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

² Senaste lydelse 1992:624.

97 §

Föreläggande vid vite och beslut om revision enligt 78 § 1 mom. får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket och 55 § 2 mom. andra stycket eller beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag och avskrivning av skatt får överklagas.

Föreläggande vid vite och beslut om revision enligt 78 § 1 mom. får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket eller 55 § 2 mom. andra stycket får överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 53 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §²

I fall där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppborrdsmyndighet, snarast översända till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten *jämlikt* tredje stycket sistnämnda paragraf. *Därjämte åligger det* rätten att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, *tillställa* skattemyndigheten de uppgifter, som *fordras* för uppörd av skatten. Vad nu sagts *skall äga motsvarande tillämpning*, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos skattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara *erlagd* den dag, då inbetalningskort eller försändelse *innehållande* girokort *inkommit* till postanstalt.

Har skatt *icke erlagts* inom föreskriven tid, skall *skattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp*

I fall där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppborrdsmyndighet snarast översända till rätten *en* ingiven bouppteckning eller *någon* annan handling som sägs i 51 § andra stycket eller *en* bouppteckning som tillhandahållits rätten *enligt* tredje stycket sistnämnda paragraf. *Dessutom är* rätten *skyldig* att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, *lämna* skattemyndigheten de uppgifter som *behövs* för uppörd av skatten. Vad *som* nu sagts *gäller också i tillämpliga delar*, när överrätt fastställt skatt till *ett* högre belopp än *som* förut beräknats eller *när en* skattskyldig vitsordat *en* anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos skattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara *betald* den dag, då inbetalningskort eller försändelse *som innehåller* girokort *kommit* till *en* postanstalt.

Om skatt *inte betalas* inom föreskriven tid, skall dröjsmålsavgift *tas* ut enligt 58 § 2-5 mom. *uppborrdslagen (1953:272) om inte annat följer av 6 § sista stycket.*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857.

² Senaste lydelse 1992:625.

*i den ordning, som enligt upp-
bördslagen (1953:272) gäller för
indrivning av restförd skatt. Därvid
tas dröjsmålsavgift ut enligt 58 §
2-5 mom. lagen. Skattemyndig-
heten får medge befrielse helt eller
delvis från skyldigheten att betala
dröjsmålsavgift, om det finns sär-
skilda skäl.*

*Den obetalda skatten och dröjs-
målsavgiften skall lämnas för in-
drivning. Regeringen får före-
skriva att indrivning inte behöver
begäras för ett ringa belopp. Skat-
temyndigheten får medge befrielse
helt eller delvis från skyldigheten
att betala dröjsmålsavgift, om det
finns särskilda skäl.*

*Bestämmelser om indrivning finns
i lagen (1993:0000) om indrivning
av statliga fordringar m.m. Vid
indrivning får verkställighet enligt
utsökningsbalken ske.*

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 §²

Bifalles ansökan varom i 4 § sägs, skall skattemyndigheten *meddela förordnande om avkortning* eller, där restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige *honom tillkommande* belopp. Därvid tillämpas bestämmelserna i 87 § uppbördslagen.

Om en sådan ansökan som avses i 4 § bifalls, skall skattemyndigheten *besluta om nedsättning av det påförda beloppet* eller, där restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige *det* belopp *som han har rätt till*. Därvid tillämpas bestämmelserna i 103 § uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1990:1431.

² Senaste lydelse 1990:343.

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 17 b § lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*17 b §²

Belopp som Sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket *må indrivnas i den ordning, som gäller i fråga om skatt enligt uppbördslagen.*

Införsel enligt 15 kap. utskönningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande dröjsmålsavgift hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

Belopp som Sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket *och som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.*

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1992:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utskönningsbalken ske.

Överklagande av beslut inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1970:933.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.

² Senaste lydelse 1992:626.

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 48 och 49 §§ lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*48 §²

Betalas inte skatt i behörig tid och ordning skall skatten och den ränta och dröjsmålsavgift, som belöper på denna, drivas in.

Skatt, ränta eller dröjsmålsavgift som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt, ränta och dröjsmålsavgift.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt, ränta eller dröjsmålsavgift.

49 §³

Överstiger ingående avdragsgill skatt enligt deklaration den utgående skatten, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet i den mån kvittning inte skett enligt 17 § nionde stycket.

Överstiger skatt som skattskyldig betalat för viss redovisningsperiod beslutad skatt, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet.

Den som i annat fall får nedsättning i eller befrielse från skatt som avkrävt honom, återfår av skattemyndigheten vad han betalat för mycket.

Står den skattskyldige i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad som överstiger skulden och de räntor och avgifter som belöper på denna. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter

Om den skattskyldige står i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad som överstiger skulden och de räntor och avgifter som belöper på denna. Detsamma gäller om den skattskyldige har en skuld

¹ Lagen omtryckt 1990:576.

² Senaste lydelse 1992:627.

³ Senaste lydelse 1992:627.

och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

som avser till betalning förfallen skatt enligt uppbördslagen (1953:272), skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, arbetsgivaravgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter eller avgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Fordran på överskjutande ingående skatt eller ränta på sådan skatt får ej särskilt överlåtas eller utmätas.

I övrigt gäller uppbördslagens (1953:272) bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar *beträffande återbetalning av mervärdeskatt.*

I övrigt gäller för återbetalning av mervärdeskatt uppbördslagens bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser i 49 § skall dock gälla till utgången av år 1994.

Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 22 och 26 §§ kupongskattelagen (1970:624)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*22 §²

Inbetalat Värdepapperscentralen eller aktiebolag *ej* kupongskatt i föreskriven tid *eller ordning*, skall beskattningsmyndigheten förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Efterkommes ej föreläggandet, skall beskattningsmyndigheten anmäla förhållandet till skattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. *Skattemyndigheten förordnar om* indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt *dröjsmålsavgift i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om* indrivning av restförd skatt.

Om Värdepapperscentralen eller ett aktiebolag *inte betalar in* kupongskatt i föreskriven tid, skall beskattningsmyndigheten förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Om föreläggandet *inte följs*, skall beskattningsmyndigheten anmäla förhållandet till skattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. *Obetalda* kupongskattebelopp samt *dröjsmålsavgifter skall av skattemyndigheten lämnas för* indrivning. *Regeringen får föreskriva att* indrivning *inte behöver begäras för ett ringa belopp.*

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utskönningsbalken ske.

Överklagande av beslut inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

26 §

Riksskatteverket uppför i särskild längd *utdelningsberättigad*, som kan *antagas* vara *skattskyldig* men för *vilken* utdelning *utbetalats* utan att kupongskatt *innehållits*, samt det skattebelopp som belöper på utdelningen.

Riksskatteverket uppför i särskild längd *utdelningsberättigade* som kan *antas* vara *skattskyldiga* men för *vilka* utdelning *betalats ut* utan att kupongskatt *hållits inne*, samt det skattebelopp som belöper på utdelningen.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Lydelse enligt prop. 1992/93:196.

Om *ej* annat följer av 11 §, skall Riksskatteverket delge den som uppförts i längden utdrag ur denna och förelägga honom att inom två månader från den dag då han fick del av utdraget *erlägga* skattebeloppet. *Vill* den som uppförts i längden bestrida skattepåföringen, skall han senast inom samma tid göra *erinran* hos Riksskatteverket, som meddelar beslut *med anledning härav*. Beslutet skall delges den som *framställt erinran* och antecknas i längden. *Finner* verket att kupongskatt skall *erläggas*, skall den skattskyldige föreläggas att inom viss tid *erlägga* skatten.

Kupongskatt, som *ej* *erlagts* inom den utsatta tiden, *indrives* i den ordning som föreskrives i *uppbördslagen (1953:272)* om *indrivning* av *restförd skatt*.

Om *inte något* annat följer av 11 §, skall Riksskatteverket delge den som uppförts i längden utdrag ur denna och förelägga honom att inom två månader från den dag då han fick del av utdraget *betala* skattebeloppet. *Om* den som uppförts i längden *vill* bestrida skattepåföringen, skall han senast inom samma tid göra *en invändning mot påföringen* hos Riksskatteverket, som *sedan* meddelar *sitt* beslut. Beslutet skall delges den som *gjort invändningen* och antecknas i längden. *Om* verket *finner* att kupongskatt skall *betalas*, skall den skattskyldige föreläggas att inom viss tid *betala* skatten.

Kupongskatt, som *inte betalats* inom den utsatta tiden, *skall* av Riksskatteverket *lämnas för in- drivning*. Därvid tillämpas 22 § *andra-fjärde styckena*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*13 §¹

Om *ej* annat följer av denna lag gäller uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar i fråga om *felparkeringsavgift*. Reglerna om dröjsmålsavgift skall dock inte tillämpas. Regeringen får föreskriva avvikelser från uppbördslagen, när det gäller *avkortning, avskrivning och* det administrativa förfarandet i fråga om *felparkeringsavgift*. *Införsel enligt 15 kap. utskömningsbalken får äga rum vid indrivning av felparkeringsavgift.*

Åläggande enligt 6 § andra stycket får *ej* utfärdas senare än ett år efter den dag då överträdelsen skedde.

Om *inte något* annat följer av denna lag gäller uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar i fråga om *felparkeringsavgifter*. Reglerna om dröjsmålsavgift skall dock inte tillämpas. Regeringen får föreskriva avvikelser från uppbördslagen, när det gäller det administrativa förfarandet i fråga om *felparkeringsavgifter*.

Åläggande enligt 6 § andra stycket får *inte* utfärdas senare än ett år efter den dag då överträdelsen skedde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:633.

Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Vad i uppbördslagen (1953:272) stadgas om indrivning, avkortning och avskrivning av skatt skall i tillämpliga delar gälla saluvagnsskatt.

Införsel enligt 15 kap. utskönningsbalken får äga rum vid indrivning av saluvagnsskatt och dröjsmålsavgift.

Det som stadgas i 58 och 59 §§ uppbördslagen (1953:272) om dröjsmålsavgift och indrivning skall också gälla saluvagnsskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:634.

Lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189)

Härigenom förskrivs i fråga om bötesverkställighetslagen (1979:189)¹ dels att 7 och 9-11 §§ skall upphöra att gälla, dels att 6 och 15 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Förslagen lydelse*

6 §

Skall uppbörd *ej* ske eller har uppbörd *ej* lett till full betalning, skall böterna *drivas in genom kronofogdemyndighetens försorg. Indrivningen sker på grund av dom, godkänt föreläggande eller saköreslängd.*

Om uppbörd inte skall ske eller om uppbörd inte har lett till full betalning, skall böterna lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.

15 §²

Ådömda böter, som inte har kunnat indrivas och som inte har avkortats, skall på talan av åklagare förvandlas till fängelse, om det är uppenbart att den bötfällde av tredska har underlåtit att betala böterna eller om förvandling annars av särskilda skäl är påkallad från allmän synpunkt.

Böter som inte har kunnat drivas in, skall på talan av åklagare förvandlas till fängelse, om det är uppenbart att den bötfällde av tredska har underlåtit att betala böterna eller om förvandling annars av särskilda skäl är påkallad från allmän synpunkt.

Är den bötfällde, när förvandling skall ske, skyldig att betala även andra böter än sådana som avses i första stycket, skall också dessa böter förvandlas.

Förvandlingsstraffet skall bestämmas till fängelse i lägst fjorton dagar och högst tre månader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse av
9 § 1985:148
10 § 1990:375
11 § 1990:375.

² Senaste lydelse 1983:352.

Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

Härigenom föreskrivs att 1 § skatteregisterlagen (1980:343)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett centralt skatteregister för hela riket och ett regionalt skatteregister för varje län.

Registren skall användas vid beskattning för

1. samordnad registerföring av identifieringsuppgifter beträffande fysiska och juridiska personer,

2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet,

3. taxering enligt taxeringslagen (1990:324) samt bestämmande av pensionsgrundande inkomst,

4. bestämmande och uppbörd av skatt enligt uppbördslagen (1953:272), lagen (1968:430) om mervärdeskatt, lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter samt lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst.

Registren skall dessutom användas för avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Det centrala skatteregistret skall också användas för utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och för Riksskatteverkets tillsyn enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Registren skall dessutom användas för avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter och för gäldenärsutredning enligt lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Det centrala skatteregistret skall också användas för *andra* utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet *än som avses i tredje stycket* och för Riksskatteverkets tillsyn enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1983:143.

² Senaste lydelse 1991:1920.

Lag om ändring lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag gäller i fråga om preskription av fordringar som tillkommer det allmänna och som drivs in enligt bestämmelserna i *uppbördslagen (1953:272), tullagen (1973:670) eller tullagen (1987: 1065)*. Den tillämpas dock inte på fordringar enligt studie-stödslagen (1973:349).

Denna lag gäller i fråga om preskription av *skatt och andra* fordringar som det allmänna *har rätt till* och som drivs in enligt bestämmelserna i *lagen (1993: 0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.* Den tillämpas dock inte på fordringar enligt *vattenlagen (1918:523), vattenlagen (1983:291), rättshjälpslagen (1972:429), studiestödslagen (1973:349), bötesverkställighetslagen (1979:189) eller fordringar för vilka särskilda bestämmelser om preskription gäller.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som drivs in enligt bestämmelserna i *tullagen (1973:670)*.

¹ Senaste lydelse 1987:1195.

Lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Härigenom föreskrivs att 27 § arbetstidslagen (1982:673) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*27 §¹

Frågor om övertidsavgift prövas av allmän domstol efter ansökan som skall göras av allmän åklagare inom två år från den tidpunkt då överträdelsen begicks. I fråga om sådan ansökan gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott, på vilket inte kan följa svårare straff än böter, och bestämmelserna om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit från den tidpunkt då överträdelsen begicks, får övertidsavgift ej tas ut. Övertidsavgifter tillfaller staten.

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt dröjsmålsavgift beräknad enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Ett beslut genom vilket någon har påförts en övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Den obetalda övertidsavgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:637.

Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 16 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 kap.

16 §¹

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in.

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar för skatt enligt denna lag. Beskattningsmyndigheten beslutar dock om avkortning och kronofogdemyndigheten om avskrivning av skatt. Införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utskökningsbalken ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1990:1320.

Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 35 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Har skatten inte betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart tas ut genom utmätning.

*Föreslagen lydelse*35 §¹

Om skatten inte har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:640.

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹

dels att nuvarande 27 a § skall betecknas 28 a §,

dels att rubriken närmast före nuvarande 27 a § skall sättas närmast före den nya 28 a §,

dels att 15, 16, 18, 28 och den nya 28 a §§ samt rubriken närmast före den nya 28 a § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny rubrik närmast före 28 § av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*15 §²

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 12 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den ränta och dröjsmålsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har *bortfallit* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av *skatt enligt uppbördslagen (1953:272)*. Därvid får *införsel enligt 15 kap. utökningsbalken äga rum*.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har *fallit bort* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som *enligt 28 a §* gäller för indrivning av *arbetsgivaravgifter*.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen (1953:272) tillämpas.

¹ Lagen omtryckt 1991:98.

Senaste lydelse av 27 a § 1992:642.

² Senaste lydelse 1992:684.

16 §³

Om den, som i en av honom bedriven näringsverksamhet betalar ut ersättning för arbete till någon som har en F-skattosedel, inte i samband därmed har gjort anmälan enligt 40 a § uppbördslagen (1953:272) trots att han varit skyldig att göra det, får, i fall då arbetet har utförts av en annan person än F-skattosedelsinnehavaren, betalningsskyldighet åläggas utbetalaren för de arbetsgivaravgifter och den dröjsmålsavgift som F-skattosedelsinnehavaren skall betala på ersättningen till den som har utfört arbetet.

Betalningsskyldighet får inte åläggas enligt första stycket om F-skattosedelsinnehavaren har betalat avgifterna inom föreskriven tid.

Betalningsskyldighet får inte heller åläggas sedan F-skattosedelsinnehavarens betalningsskyldighet för avgifterna bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet enligt första stycket får indrivning ske i samma ordning som gäller för *restförd skatt enligt uppbördslagen*.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet enligt första stycket får indrivning ske i samma ordning som *enligt 28 a §* gäller för *arbetsgivaravgifter*.

18 §⁴

Beslut om betalningsskyldighet enligt 16 § första stycket skall fattas av skattemyndigheten.

Den som har fullgjort betalningsskyldighet i enlighet med ett beslut enligt 16 § får söka beloppet åter av F-skattosedelsinnehavaren. Den som vill söka beloppet åter skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat avgifterna.

Kronofogdemyndigheten får hos F-skattosedelsinnehavaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av *skatt*. Införsel får dock inte beviljas. F-skattosedelsinnehavaren skall betala dröjsmålsavgift på beloppet.

Kronofogdemyndigheten får hos F-skattosedelsinnehavaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av *arbetsgivaravgifter*. Införsel får dock inte beviljas. F-skattosedelsinnehavaren skall betala dröjsmålsavgift på beloppet.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt andra stycket.

³ Senaste lydelse 1992:684.

⁴ Senaste lydelse 1992:684.

Dröjsmålsavgift28 §⁵

En avgift (*dröjsmålsavgift*) skall tas ut på

1. arbetsgivaravgifter som tagits upp i en deklaration men inte betalas inom den tid som anges i 12 § första stycket,
2. arbetsgivaravgifter som uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklaration,
3. arbetsgivaravgifter i övrigt, ränta och avgiftstillägg som inte betalas inom den tid som bestämts enligt 12 § andra stycket.

Har anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter medgetts enligt 13 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

Dröjsmålsavgiften tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). När dröjsmålsavgift tas ut enligt första stycket 2 anses arbetsgivaravgifterna ha förfallit till betalning inom tid som anges i 12 § första stycket.

Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken får äga rum.

Indrivning m.m.(27 a §⁶)

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid *och ordning får omedelbart drivas in.*

Indrivning

28 a §

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid *skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för en fordran som avser ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utskökningsbalken ske.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

⁵ Senaste lydelse 1992:642.

⁶ Senaste lydelse 1992:642.

Lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §¹

Tillkommer ett belopp som avses i 1 § någon mot vilken det allmänna har en fordran, som är för indrivning registrerad i utsökningsregistret och drivs in enligt bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272), tullagen (1973:670), bötesverkställighetslagen (1979:189) eller tullagen (1987:1065), skall från beloppet, om inte annat följer av vad nedan sägs, avräknas så mycket som kan gå till betalning av fordringen. Med det allmännas fordran avses också förrättningskostnader i målet enligt 17 kap. 1 § utsökningsbalken. Endast vad som överstiger det allmännas fordran får utbetalas.

Om någon har rätt till ett belopp som avses i 1 § och om det allmänna mot denna person har en fordran, som är registrerad för indrivning i utsökningsregistret och drivs in enligt bestämmelserna i lagen (1993:000) om indrivning av statliga fordringar m.m. skall från beloppet räknas av så mycket som kan gå till betalning av fordringen, om inte något annat följer av vad som nedan sägs. Med det allmännas fordran avses också förrättningskostnader i målet enligt 17 kap. 1 § utsökningsbalken. Endast vad som överstiger det allmännas fordran får betalas ut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om fordringar som har registrerats i utsökningsregistret före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1992:1187.

Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617)

Härigenom föreskrivs att 1 och 6 §§ utsökningsregisterlagen (1986:617) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela riket gemensamt utsökningsregister.

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela landet gemensamt utsökningsregister.

Registret skall användas inom exekutionsväsendet för

1. verkställighet enligt utsökningsbalken,
2. verkställighet eller tillsyn enligt annan författning,

2 a. indrivning enligt lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.,

3. avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,

4. planering och tillsyn av verksamhet som avses under 1-3.

Registret får användas av myndigheter utanför exekutionsväsendet för

1. ändamål som avses i andra stycket 3,
2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet vid beskattning och tulltaxering,
3. utredningar vid bestämmande och uppbörd av skatter, tullar och socialavgifter.

6 §¹

Utöver de uppgifter som anges i 4 och 5 §§ får utsökningsregistret, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, innehålla uppgifter om

1. exekutionstitel, skuldens storlek, arbetsgivare eller annan utbetalare av ersättning som avses i 7 kap. 1 § eller 15 kap. 2 § utsökningsbalken, medelsslag, dag när skulden fastställdes och när den förföll till betalning, influtna medel, den tidpunkt vid vilken skulden preskriberas samt andra förhållanden av betydelse för betalningsskyldigheten som framgår av exekutionstiteln eller av andra handlingar i målet,

2. de verkställighetsåtgärder som har begärts av sökanden,
3. den som sökt verkställigheten och vad som i övrigt behövs för utbetalning av influtna medel och annan redovisning,
4. ställd säkerhet, uppskov och avbetalningsplan,

¹ Senaste lydelse 1991:707.

5. utmätning, exekutiv försäljning, införsel, avräkning och betalningssäkring,
6. kvarstad och återtagande av vara,
7. bötesförvandling,
8. betalningsinställelse och likvidation,
9. konkurs, ackord, näringsförbud och förordnande av god man enligt 2 § ackordslagen (1970:847),
10. förhör eller annan åtgärd som har vidtagits för efterforskning av tillgångar,

*10 a. förekomst av och tidpunkt
för gäldenärsutredning enligt 6 §
lagen (1993:0000) om indrivning
av statliga fordringar m.m.,*

11. redovisningen av verkställighetsuppdraget,
12. administrativa och tekniska uppgifter som behövs för registrets användning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 29 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 kap.

29 §

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en dröjsmålsavgift, beräknad enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i 28 §, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgiften skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Vid fördelning mellan staten och kommunen av medel som har influtit skall medel i första hand avsättas för kommunens fordran.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1992:1769.

Lag om ändring tullagen (1987:1065)

Härigenom föreskrivs att 35 och 36 §§ tullagen (1987:1065) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

35 §

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall *drivas in i den ordning som gäller* för indrivning av skatt enligt *uppbördslagen (1953:272)*. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall *lämnas* för indrivning. *Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.* Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

36 §

Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull eller annan skatt i rätt tid och ordning, är han tillsammans med den tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldigheten får helt eller delvis efterges, om det finns särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har *bortfallit* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt enligt *uppbördslagen (1953:272)*.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har *fallit bort* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för *tull och annan skatt enligt 35 §*.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket har rätt att få ut beloppet av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs att 60 och 66 §§ samt rubriken närmast före 66 § fordonsskattelagen (1988:327)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*60 §²

Om ett beslut om skatt har överklagats eller skatten annars kan antas komma att *avkortas*, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Om ett beslut om skatt har överklagats eller skatten annars kan antas komma att *sättas ned*, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Ränta skall beräknas på skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt första stycket för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. För sådan ränta tillämpas bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen och i 5 kap. 14 och 15 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Indrivning, avkortning och avskrivning av skatt**Indrivning och återbetalning av skatt**66 §³

Betalas inte skatten i rätt tid skall den *drivas in*.

Om skatten *inte betalas* i rätt tid skall den *lämnas för indrivning*. Regeringen får föreskriva att *indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp*. Bestämmelser om *indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalcken ske*.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om *indrivning, avkortning och avskrivning gäller även skatt enligt denna lag. Vad som sägs i 67 § första stycket uppbördslagen om skattemyndighet skall*

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har *betalats* får *sättas ned* genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av fordonsskatt skall *räknas av endast*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1992:1440.

² Senaste lydelse 1992:644.

³ Senaste lydelse 1992:1440.

därvid i stället gälla beskattningsmyndigheten. Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har erlagts får avkortas genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av fordonsskatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt som inte erlagts, dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt samt sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Införsel enligt 15 kap. utskönningsbalken får äga rum vid in-drivning av skatten.

sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 8 § utlänningslagen (1989:529) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 kap.

8 §¹

Frågor om påförande av avgift enligt 7 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år från det att överträdelsen upphörde. I fråga om sådan talan tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och bestämmelserna om kvarstad i brottmål på motsvarande sätt. När fem år har gått efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, *får den tillsammans med dröjsmålsavgift, som beräknas enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in på det sätt som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, *skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:646.

Lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Frågor om påförande av avgift enligt 5 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år efter det att överträdelsen upphörde. I frågor om sådan talan gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. *Betalas inte* avgiften inom denna tid, *får den jämte* dröjsmålsavgift, *som beräknas* enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), *indrivas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. *Om avgiften inte betalas* inom denna tid, *skall* dröjsmålsavgift *tas ut* enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). *Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft. *Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:647.

Lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning gäller i tillämpliga delar för skatt enligt denna lag.

Skatt eller dröjsmålsavgift som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

dels att 22 § skall upphöra att gälla,

dels att 21 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*21 §¹

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om överflyttning av beslutsbehörighet i 2 a §, om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om indrivning *m.m.* i 57 a-59 och 61-64 §§, om *avkortning och avskrivning av skatt* i 65-67 §§, om central tillsyn *m.m.* i 72 §, om rätt att *taga del av preliminär självdeklaration m.m.* i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, *m.m.* i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser *m.m.* i 79-81 och 83 §§, om omprövning *m.m.* i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande *m.m.* i 96-103 §§ uppbördslagen (1953:272). Beslut om anstånd som avses i 49 § *nämnda lag* meddelas av beskattningsmyndigheten enligt denna lag. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om överflyttning av beslutsbehörighet i 2 a §, om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om *dröjsmålsavgift* i 58 §, om indrivning i 59 §, om *ansvar för skatt som påförts en avliden eller ett dödsbo* i 61 §, om central tillsyn *m.m.* i 72 §, om rätt att *ta del av preliminär självdeklaration m.m.* i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, *m.m.* i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser *m.m.* i 79-81 och 83 §§, om omprövning *m.m.* i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande *m.m.* i 96-103 §§ uppbördslagen (1953:272). Beslut om anstånd som avses i 49 § *den lagen* meddelas av beskattningsmyndigheten enligt denna lag. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1991:1918.

Lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

dels att 24 § skall upphöra att gälla,

dels att 23 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*23 §¹

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om indrivning *m.m.* i 57 a-59 och 61-64 §§, om *avkortning och avskrivning av skatt i 65-67 §§*, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration *m.m.* i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt *m.m.* i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser *m.m.* i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning *m.m.* i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande *m.m.* i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningsskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla skattemyndigheten i Kopparbergs län. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om *dröjsmålsavgift i 58 §*, om indrivning i 59 §, om *ansvar för skatt som påförts avliden eller dödsbo i 61 §*, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration *m.m.* i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, *m.m.* i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser *m.m.* i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning *m.m.* i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande *m.m.* i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningsskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla skattemyndigheten i Kopparbergs län. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lydelse enligt prop. 1992/93:196.

Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter att övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1659) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993 och tillämpas första gången vid 1994 års taxering såvitt avser 3 kap. 4, 9 och 53 §§ och i övrigt vid 1995 års taxering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993 och tillämpas första gången vid 1994 års taxering såvitt avser 3 kap. 4, 9 och 53 §§ och i övrigt vid 1995 års taxering. *Vid tillämpningen av förutvarande 2 kap. 10 § vid 1994 års taxering gäller att fysisk person får lämna förenklad självdeklaration även om, vid redovisningen av inkomst av tjänst, avdrag för kostnader för fullgörande av tjänsten yrkas för resor till och från arbetsplatsen med allmänna kommunikationsmedel.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 mars 1993

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Hörnlund, Svensson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Odell, Lundgren, Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om indrivning av statliga fordringar m.m.

1 Inledning

Inom regeringskansliet har sedan en tid pågått ett arbete som syftar till att göra systemet för uppbörd av inkomstskatt och socialavgifter enklare och smidigare och samtidigt mer effektivt. Bland de förslag i den riktningen som riksdagen nyligen har haft att ta ställning till kan nämnas förslagen om ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar m.m. (prop. 1991/92:93, bet. 1991/92:SkU19, rskr. 1991/92:269, SFS 1992:624 m.fl.) och om F-skattebevis m.m. (prop. 1991/92:112, bet. 1991/92:SkU29, rskr. 1991/92:292, SFS 1992:680 m.fl.).

Jag kommer nu att ta upp vissa frågor om indrivningsförfarandet.

Det var mot bakgrund av en snabb ökning av det restförda skatte- och avgiftsbeloppet, men också av brister i författningsregleringen, som en särskild utredare tillkallades i början av 1980-talet med uppdrag att göra en översyn av indrivningslagstiftningen. Utredningen (B 1981:02) antog namnet Skatteindrivningsutredningen (SIU).

SIU har avgett sex betänkanden. Fyra av dessa har lett till lagstiftning, nämligen betänkandena Restavgift på skatt m.m. (Ds B 1981:12), Utsökningsregisterlag (Ds Fi 1983:4), Indrivningsuppdrag till och från utlandet (Ds Fi 1984:14) och Tänk ekonomiskt - betala skatten i tid (SOU 1988:60). Det sistnämnda betänkandet innehöll förslag till ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar. Det nya avgiftssystem som trädde i kraft den 1 januari 1993 skiljer sig dock på många punkter från vad SIU föreslagit.

Förslagen i SIU:s återstående betänkanden, Indrivning av skatt m.m. (Ds Fi 1984:4) och Indrivningslag m.m. (SOU 1987:10) har nära samband med varandra. I det förra behandlas i huvudsak frågor om administrativa rutiner i de allmänna målen och i det senare frågor om statens borgenärsfunktion vid indrivning. SIU:s överväganden i dessa två betänkanden utmynnar bl.a. i förslag till en särskild indrivningslag kompletterad med en indrivningsförfordning. I sak innebär förslagen främst en enklare och mera enhetlig kontorsmässig hantering av de allmänna målen samt förtydligande och en viss utvidgning av krono-

fogdemyndighetens borgenärsuppgifter. En tydlig gräns dras genom förslagen mellan uppbörd och indrivning, samtidigt som bestämmelser föreslås som skall garantera att en effektiv samverkan sker mellan skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten.

Betänkandena har remissbehandlats. Sammanställningar av remissvaren har upprättats inom Finansdepartementet och finns tillgängliga i resp. lagstiftningsärende (dnr 969/84 samt 889 och 1128/87).

Vissa frågor som behandlats i betänkandena har fått en lösning i samband med att en ny organisation för exekutionsväsendet genomfördes den 1 juli 1988. Den dåvarande länskattemyndighetens tillsynsroll vad gäller indrivningen upphörde. Samtidigt fick Riksskatteverket (RSV) genom den nya instruktionen för exekutionsväsendet utökade befogenheter att leda och styra verksamheten. Även behörigheten att företräda staten vid domstol reglerades i instruktionen.

Nu avser jag att ta upp de förslag som läggs fram i betänkandet om en indrivningslag m.m. till behandling. En sammanfattning av förslagen bör fogas som *bilaga 1* till protokollet i detta ärende. En förteckning över de remissinstanser som har yttrat sig över betänkandet bör fogas som *bilaga 2* till protokollet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 11 februari 1993 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som utarbetats inom Finansdepartementet mot den bakgrund som jag nu har redogjort för. De granskade förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

Lagrådet har yttrat sig över förslagen. Yttrandet bör fogas till protokollet som *bilaga 4*. Jag återkommer till yttrandet i författningskommentarerna till de lagrum vilkas utformning Lagrådet lämnat synpunkter på. Jag godtar, som kommer att framgå, Lagrådets förslag till ändringar. Lagrådets granskning har också lett till vissa redaktionella ändringar i lagtexten.

Utöver de lagförslag som remitterades till Lagrådet tar jag här också upp ett förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Förslaget rör vissa justeringar i deklaraionsförfarandet vid 1994 års taxering.

2 Bakgrund

2.1 Nuvarande ordning

Skatter, avgifter och liknande offentligrättsliga fordringar som tillkommer staten fastställs och betalas enligt noga reglerade förfaranden. När det gäller skatter, som utgör den beloppsmässigt helt övervägande delen av de statliga fordringarna, kan förfarandet delas in i taxering, debitering, uppbörd och indrivning. De olika åtgärderna följer på varandra som länkar i en kedja. Taxeringen, som främst berör vissa vanligt förekommande skatteslag, är ett förfarande varigenom skattemyndigheten be-

stämmer underlaget för att ta ut skatt. Debiteringen innebär att skatteanspråket fastställs och påförs den betalningsskyldige. Med uppbörd avses att skattemyndigheten, efter debiteringen eller samtidigt med denna, tar emot betalning som sker inom ramen för de ordinarie betalningsrutinerna. Om betalning inte sker under uppbördsskedet överlämnas fordringen till kronofogdemyndigheten för indrivning. Överlämnandet föregås inte av domstolsprövning eller något liknande förfarande eftersom fordringen får utsökas utan föregående dom.

Kronofogdemyndighetens huvudsakliga arbetsuppgift är verkställighet enligt utsökningsbalken (UB) och andra författningar (3 kap. 1 § förordningen [1988:784] med instruktion för exekutionsväsendet). Mål om verkställighet enligt UB kan vara av två slag - allmänna mål eller enskilda mål. Allmänna mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och liknande medel som tillkommer staten och som får utsökas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som tillkommer staten eller kommun. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av annan fordran är allmänt mål. Andra utsökningsmål än som nu har sagts är enskilda mål (1 kap. 6 § UB).

Till största delen är de enskilda målen sådana som rör verkställighet av olika slag av privaträttsliga fordringar, men de kan även gälla t.ex. avhysning, verkställighet av kvarstadsbeslut eller återställande av besittning till viss egendom.

Vid sidan av utsökningsmål handlägger kronofogdemyndigheten även vissa andra mål om verkställighet, främst sådana som gäller återtagning av varor som köpts på avbetalning. Kronofogdemyndigheten handlägger också mål enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (summarisk process). Vidare är 21 av landets 24 kronofogdemyndigheter tillsynsmyndighet i konkurs (TSM).

Den främsta skillnaden i kronofogdemyndighetens handläggning mellan allmänna och enskilda mål är att kronofogdemyndigheten i den förra typen av mål, utöver sin funktion som exekutiv (verkställande) myndighet, också har till uppgift att i viktiga avseenden ta till vara statens intresse som borgenär (borgenärsfunktionen). Detta avspeglar sig bl.a. i de administrativa rutinerna i de allmänna målen, som skiljer sig avsevärt från vad som gäller i enskilda mål.

De allmänna utsökningsmålen kan sägas vara indelade i två grupper. Hos kronofogdemyndigheten skiljer man nämligen på månadsräkningsmedel och handräckningsmedel. Skillnaderna mellan målen visar sig i första hand om en fordran inte kan drivas in i ett tidigt skede. Mål som hör till gruppen månadsräkningsmedel ligger därefter kvar hos kronofogdemyndigheten för bevakning till dess fordringen preskriberas, medan mål som hör till gruppen handräckningsmedel återredovisas till den uppdragsgivande myndigheten. Det betyder att handräckningsmedel i detta avseende hanteras på samma sätt som enskilda utsökningsmål. Det ankommer i dessa mål på den uppdragsgivande myndigheten att ta ställning till om nya indrivningsåtgärder skall prövas vid ett senare tillfälle.

Uppdelningen av fordringarna i dessa grupper är inte författningsreglerad. När nya medelsslag tillkommer bestämmer RSV vilkendera av grupperna dessa skall hänföras till. Till gruppen månadsräkningsmedel hör det stora flertalet av alla direkta och indirekta skatter samt arbetsgivaravgifter och böter. Som handräkningsmedel handläggs tull, studiemedelsavgifter och vissa andra statliga fordringar. Till denna grupp hänförs också vissa fordringar som inte tillkommer staten, exempelvis utländska skatter som får drivas in här på grund av handräkningsavtal och vissa regressfordringar.

För kronofogdemyndighetens handläggning av utsökningsmål finns i dag ett förhållandevis väl utbyggt datorstöd. Det gäller framför allt de allmänna målen, där det datorbaserade redovisningssystemet för exekutionsväsendet (REX) varit i drift i hela landet sedan 1984. Därefter har emellertid datorstödet byggts ut avsevärt även vad gäller de enskilda målen. Det personregister som förs med hjälp av REX, utsökningsregistret, regleras i utsökningsregisterlagen (1986:617) och utsökningsregisterförordningen (1986:678). I registret förekommer uppgifter om alla gäldenärer och mål som finns hos kronofogdemyndigheten. I allmänna mål överlämnas så gott som alla indrivningsuppdrag till kronofogdemyndigheten på ADB-medium. Det förfarandet regleras i förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet. Kronofogdemyndigheten har för utredningsändamål i stor utsträckning åtkomst via terminal till uppgifter i de register som skattemyndigheten för med stöd av skatteregisterlagen (1980:343) kompletterad med skatteregisterförordningen (1980:556). De har också terminalåtkomst till vissa andra register.

2.2 Reformbehov

1877 års utsökningslag, som gällde fram till UB:s ikraftträdande den 1 januari 1982, var direkt tillämplig endast i enskilda mål. UB och utsökningsförordningen (1981:981) gäller visserligen i såväl allmänna som enskilda mål, men åtskilliga av bestämmelserna är undantagna från tillämpning i de allmänna målen. De ersätts endast delvis av bestämmelser som finns i andra författningar, främst uppbördslagen (1953:272), UBL, och uppbördsförordningen (1967:626), UBF. Förfarandet i de allmänna målen är till följd härav delvis oreglerat.

I särskilt hög grad gäller att författningsregleringen är ofullständig i fråga om de arbetsuppgifter vid indrivningen som ligger utanför utsökningsrättens område, dvs. borgenärsfunktionen. Vissa viktiga uppgifter är helt oreglerade. På detta område är regleringen också splittrad på ett sätt som försvårar tillämpningen. Gränsen mellan den uppdragsgivande myndighetens och kronofogdemyndighetens ansvarsområden är oklar. Vad gäller de administrativa rutinerna skiljer sig olika medelsslag åt på ett sätt som onödigtvis tynger hanteringen hos kronofogdemyndigheten. Lagstiftningen är vidare i viktiga avseenden föråldrad. Såvitt gäller de administrativa rutinerna i de allmänna målen återspeglas t.ex. de förändringar som har skett genom införandet av datorstöd vid kronofogdemyndigheten bara i begränsad utsträckning i lagstiftningen.

Enligt min mening är det av största vikt att skapa så goda förutsättningar som möjligt för en effektiv indrivning av fordringar på skatt m.m. Genom att kronofogdemyndigheten svarar för verkställigheten och därvid också i väsentliga avseenden företräder det allmännas borgenärsintressen kan myndigheten sägas ha ett yttersta ansvar för att skatter och andra statliga fordringar verkligen betalas. Samtidigt förfogar inte kronofogdemyndigheten över alla de verktyg som lagstiftningen ger för att utverka betalning. Beslut om konkursansökan och antagande av ackordsförslag är t.ex. enligt dagens bestämmelser uppgifter för skattemyndigheten, låt vara att kronofogdemyndigheten getts generellt bemyndigande att ansöka om konkurs.

Borgenärsfunktionen

Som jag redan nämnt är de arbetsuppgifter som hör till borgenärsfunktionen ofullständigt reglerade. Det saknas exempelvis helt bestämmelser om uppskov och avbetalning, trots att det är frågor som aktualiseras i ett mycket stort antal fall hos kronofogdemyndigheten. Avsaknaden av reglering är särskilt allvarlig med tanke på att möjligheten till uppskov kan vara av stor betydelse för den enskilde. I avsaknad av närmare föreskrifter råder det i dag vidare osäkerhet om vilka uppgifter om enskildas förhållanden som vid indrivningen får överföras från skattemyndigheten till kronofogdemyndigheten.

SIU:s förslag vad gäller statens borgenärsfunktion under indrivningen har fått ett övervägande positivt mottagande vid remissbehandlingen. Det finns dock remissinstanser som är kritiska. Några av dessa menar att den utvidgning av kronofogdemyndighetens borgenärsuppgifter som SIU föreslår skulle kunna leda till att dess ställning som opartisk exekutiv myndighet ifrågasätts. Ett par remissinstanser menar att effektiviteten i skatteindrivningen inte främjas av att kronofogdemyndighetens borgenärsuppgifter utökas. Dessa remissinstanser framhåller i stället betydelsen av samordning mellan taxering, debitering uppbörd och indrivning av skatt.

För egen del gör jag följande bedömning.

Den ordning som gäller i Sverige, med en exekutiv myndighet som svarar för verkställigheten i fråga om alla slags fordringar inom såväl det offentligt-rättsliga som det privat-rättsliga området, har stora fördelar. Utredning om gäldenärernas ekonomiska förhållanden sker samordnat för alla mål som är anhängiga samtidigt hos myndigheten och den information som har samlats in i ett tidigare mål kan utnyttjas om ytterligare mål kommer in kort tid därefter. Kronofogdemyndighetens agerande kan grundas på en samlad bild av gäldenärens skulder i såväl allmänna som enskilda mål. Exekutiva åtgärder vidtas samordnat för båda måltyperna.

Ordningen med bevakning av skattefordringar m.m. hos kronofogdemyndigheten efter ett misslyckat verkställighetsförsök innebär att verkställigheten på ett smidigt sätt kan återupptas om det senare kommer

fram uppgifter som tyder på att gäldenären har egendom eller inkomst som kan tas i anspråk genom exekutiva åtgärder. Den information som samlas in i det exekutiva arbetet är i stor utsträckning relevant också när det gäller att agera som borgenärsföreträdare. Det är därför en fördel från resurssynpunkt att det är kronofogdemyndigheten som har att ta ställning till vilka åtgärder av borgenärskaraktär som skall vidtas.

Som redan nämnts har en ny organisation för exekutionsväsendet genomförts fr.o.m. den 1 juli 1988 (prop. 1986/87:52, bet. 1986/87:LU12, rskr. 1986/87:103). I propositionen (s. 39) konstaterade föredraganden att den organisation som föreslogs där, med en kronofogdemyndighet i varje län, gav möjlighet att pröva nya lösningar vad gäller borgenärsfunktionen inom ramen för det arbete som bedrevs i SIU.

Jag delar den uppfattningen. Möjligheterna att hos varje myndighet upprätthålla en hög kompetens vad gäller borgenärsfunktionen har med den nya organisationen ökat väsentligt. För en effektiv indrivning är det angeläget att kronofogdemyndigheten även formellt kan förfoga över samtliga sådana åtgärder som lagstiftaren tillhandahåller för att utverka betalning av en gäldenär. Det bör enligt min mening också främja indrivningsresultatet om kronofogdemyndigheten får ett större inflytande i frågor som inrymmer en bedömning av en skattskyldigs betalningsförmåga både på kort och lång sikt.

Samtidigt gäller att det är nödvändigt med en nära samverkan mellan de myndigheter som här påfört fordringarna, främst skattemyndigheten, och kronofogdemyndigheten.

Även för skatteförvaltningen gäller fr.o.m. den 1 januari 1991 en ny organisation med en skattemyndighet i varje län (prop. 1989/90:74, bet. 1989/90:SkU32, rskr. 1989/90:217, SFS 1990:324 m.fl.). Med en parallell uppbyggnad av de regionala organisationerna, och med RSV som central myndighet inom såväl skatteförvaltningen som exekutionsväsendet, är förutsättningarna goda för samverkan mellan myndigheterna i skatteindrivningen. Jag kan mot den bakgrunden inte se någon risk för att en viss utvidgning av kronofogdemyndighetens borgenärsuppgifter, och en tydlig gränsdragning mellan uppbörd och indrivning, skulle leda till bristande samordning mellan indrivningen och de tidigare leden i förfarandet. I stället ser jag betydande fördelar med att låta de funktioner som aktualiseras i indrivningsskedet vara samlade hos kronofogdemyndigheten. Det är enligt min mening en förutsättning för att denna skall kunna agera på ett effektivt sätt i alla indrivningssituationer.

När det sedan gäller kronofogdemyndighetens opartiskhet som exekutiv myndighet vill jag framhålla att det inte förekommit någon allvarlig kritik som varit föranledd av att det skulle ha uppstått konflikter mellan de roller som kronofogdemyndigheten har vid indrivningen. Detta visar enligt min mening att det inte vållat några större svårigheter att i den praktiska tillämpningen hålla borgenärsrollen skild från rollen som exekutiv myndighet. De fåtaliga anmärkningar mot kronofogdemyndighetens agerande som skulle kunna förklaras av sådana svårigheter har gällt situationer som kunnat undvikas med en något annorlunda utformning av regelverket, t.ex. vad gäller rättsverkningarna av kvarstad. Jag skall strax återkomma till den saken.

De åtgärder som föreslås i det följande kommer enligt min mening inte heller att på annat sätt inkräkta på kronofogdemyndighetens handläggning av enskilda mål. I stället kan vissa av förslagen leda till att de enskilda borgenärernas rätt blir bättre tillvaratagen än vad som nu är fallet. Exempelvis kan enskilda borgenärer ha användning av de uppgifter om en gäldenärs samlade ekonomiska ställning som vanligtvis kommer att framgå av en gäldenärsutredning, i den mån uppgifterna inte omfattas av sekretess.

Som jag nyss antytt kan dock vissa särskilda åtgärder vara påkallade för att stärka de enskilda målens ställning. SIU har förordat att verkställighet av kvarstad utrustas med samma rättsverkningar vad gäller förmånsrätt som verkställighet av betalningssäkring och att enskilda mål inte redovisas efter ett misslyckat utmättingsförsök, utan i likhet med allmänna mål får ligga kvar hos kronofogdemyndigheten för bevakning.

Även RSV har, i en delrapport Översyn av utskökningsbalken (RSV Rapport 1991:1), föreslagit att verkställighet av kvarstad skall medföra förmånsrätt. Frågan, som inrymmer vissa komplikationer, bereds för närvarande i Justitiedepartementet. Förslaget att låta enskilda mål ligga kvar för bevakning återkommer i RSV:s slutrapport Översyn av utskökningsbalken (RSV Rapport 1992:1). En sådan ordning skulle uppenbarligen vara till gagn för borgenärerna i de enskilda målen och även innebära administrativa fördelar för kronofogdemyndigheterna. Jag är emellertid inte beredd att föregripa den fortsatta beredningen av RSV:s rapport genom att nu lägga fram förslag i denna fråga.

Administrativa rutiner m.m.

SIU har vidare, i betänkandet Indrivning av skatt m.m., lagt fram förslag som syftar till att skapa gemensamma administrativa rutiner för handläggningen av flertalet fordringslag i allmänna mål och undvika det dubbelarbete som i dag förekommer beträffande vissa slags fordringar. Dessa förslag har fått ett genomgående positivt mottagande av remissinstanserna. Även jag anser att utredningens förslag i allt väsentligt bör följas.

Gränsen mellan den uppdragsgivande myndighetens verksamhet och indrivningsverksamheten

Som SIU påpekat är det angeläget att det klarläggs vid vilken tidpunkt ansvaret för handläggningen av en fordran övergår från skattemyndigheten, eller annan myndighet som påfört fordringen, till kronofogdemyndigheten. En sådan gränsdragning behövs för myndigheternas hantering så att exempelvis dubbelarbete undviks, men också för att underlätta den betalningsskyldiges kontakter med myndigheterna.

Som SIU anfört är det naturligt att bestämma myndigheternas kompetensområde med utgångspunkt från fordringens överlämnande till indrivning. Det är en ordning som till stora delar gäller redan i dag. Med ett sådant synsätt är det kronofogdemyndigheten som företräder borgenären och förfogar över fordringen sedan den har överlämnats till in-

drivning. Därav följer att kronofogdemyndigheten förfogar över de indrivningsåtgärder som står till buds. SIU har föreslagit att kronofogdemyndigheten skall få vidta vissa åtgärder, exempelvis besluta om uppskov, även i fråga om fordringar som inte har överlämnats till myndigheten. Jag har förståelse för ett sådant synsätt eftersom det kan vara till fördel om åtgärder kan vidtas i fråga om en gäldenärs samtliga obetalda fordringar, oberoende av om indrivning har hunnit begäras eller inte. Samtidigt föreligger då inte den klara avgränsning som jag nyss efterlyste, vilket jag ser som en avgörande nackdel.

En olägenhet med överlämnandet som en skarp gräns mellan berörda myndigheter är att kronofogdemyndigheten inte kan agera samlat i vissa fall när så behövs. När det exempelvis gäller för kronofogdemyndigheten att pröva frågan om uppskov och möjligheten för gäldenären att betala enligt avbetalningsplan, är det självfallet nödvändigt att även väga in obetalda fordringar som inte har lämnats för indrivning. I vissa fall kan det vara tillräckligt att kronofogdemyndigheten inhämtar upplysningar från skattemyndigheten eller annan uppdragsgivande myndighet. Om kronofogdemyndigheten behöver vidta åtgärder beträffande en obetald fordran som ännu inte har överlämnats är dock upplysningar inte tillräckliga. I stället förordar jag att fordringen i fråga skyndsamt överlämnas till kronofogdemyndigheten som därmed blir behörig att agera.

Jag anser alltså att det bör krävas starka skäl för att bryta igenom den naturliga gräns mellan resp. myndigheters ansvarsområden som går vid överlämnandet för indrivning. Som jag senare skall återkomma till är detta emellertid nödvändigt i fråga om prövning av ackordsförslag och vid konkurs.

Obligatorisk indrivning

När det är kronofogdemyndigheten som förfogar över indrivningsåtgärderna är det angeläget att obetalda fordringar verkligen överlämnas till myndigheten. Redan i dag gäller en näst intill obligatorisk skyldighet att begära indrivning av skatt m.m. Endast om skattemyndigheten har rätt att meddela anstånd eller eftergift eller på annat sätt formellt förfoga över fordringen får den underlåta att begära indrivning. I den här delen bör endast den förändringen göras att de myndigheter som administrerar fordringar som för närvarande, men inte med mitt förslag, handläggs enligt rutinerna för handräkningsmedel i ökad utsträckning skall lämna fordringar för indrivning.

Erfarenheten har visat att möjligheten att utverka betalning är störst om indrivningsåtgärder kan sättas in så snart som möjligt efter den ordinarie betalningsdagen. Av detta följer att indrivning bör begäras ganska kort tid därefter. Det finns emellertid också skäl mot en alltför tidig indrivning. Som jag anförde i samband med att riksdagen nyligen fattade beslut om ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar m.m. bör uppbördsmyndigheten normalt påminna den betalningsskyldige om att en betalning har uteblivit. En påminnelse bör av uppbördsmyndigheten skickas ut så snart som möjligt och vara så utformad att den betal-

ningsskyldige får en kortare tid på sig att betala. När tiden för betalning enligt påminnelsen löpt ut bör indrivning begäras omgående. För många medelsslag finns det redan föreskrifter om ett påminnelseförfarande.

För närvarande finns en generell föreskrift i 2 § förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet av innebörd att indrivning skall begäras senast två månader efter varje uppbördsmanad. Jag räknar med att en motsvarande föreskrift kommer att behövas med den ordning som jag kommer att föreslå. Jag avser också att lämna förslag till en förordningsreglering av ett allmänt påminnelseförfarande så att ett sådant kan börja tillämpas samtidigt som nu aktuella lagförslag träder i kraft.

Beloppsgräns för överlämnande till indrivning

Även om huvudregeln alltså bör vara att det är obligatoriskt med indrivning anser jag att skattemyndigheten och andra myndigheter bör ha rätt att underlåta att lämna mycket små fordringar till indrivning. För de flesta skatteslag finns det regler som innebär att små belopp inte skall avkrävas den skattskyldige. När det exempelvis gäller kvarstående skatt och mervärdesskatt innebär det att belopp under 25 kr inte skall tas ut. Annars följer det av den nuvarande regleringen att skattemyndigheten och andra myndigheter i princip är skyldiga att överlämna varje obetalt belopp till kronofogdemyndigheten för indrivning.

För några medelsslag, i första hand andra tullmedel än tull och vissa avgifter, exempelvis lantmäteriaavgifter, gäller emellertid särskilda regler. Den typen av fordringar styrs nämligen av avskrivningskungörelsen och kan därigenom bli avskrivna redan hos den myndighet som påfört fordringen, med påföljd att de inte behöver lämnas för indrivning. Avskrivning kan bl.a. ske i fråga om fordringar som är mycket små. Dessa medelsslag bör föras bort från avskrivningskungörelsens tillämpningsområde och i stället bevakas hos kronofogdemyndigheten på samma sätt som nu gäller för skatter. Därmed skulle även mycket små fordringsbelopp behöva lämnas för indrivning.

För att motverka en ökning av indrivningen av små belopp anser jag att myndigheten bör få rätt att under vissa omständigheter underlåta att överlämna en fordran för indrivning som endast rör ett litet belopp. En sådan ordning bör omfatta inte endast medel som nu regleras genom avskrivningskungörelsen utan gälla alla skatter, avgifter och andra fordringar som handläggs som allmänna mål hos kronofogdemyndigheten. Storleken av det fordringsbelopp för vilket indrivning inte skall begäras bör bestämmas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Jag utgår från att beloppet för den närmaste tiden inte skall överstiga 100 kr. Föreligger det flera obetalda fordringar hos en och samma myndighet är det fordringarnas sammanlagda belopp som skall vara avgörande. Om en myndighet inte begär indrivning för ett mycket litet fordringsbelopp kvarstår naturligtvis betalningsskyldigheten för fordringen, en betalningsskyldighet som alltså kan aktualiseras för indrivning om ytterligare fordringar uppstår hos myndigheten.

Som jag tidigare varit inne på har staten som borgenär olika åtgärder att välja på för att utverka betalning för en fordran. När det gäller offentligrättsliga statliga fordringar kan dessa åtgärder bestå i

- utsändande av betalningsanmaning,
- uppskov, med eller utan avbetalningsplan,
- tagande av säkerhet,
- avräkning,
- verkställighet enligt utsökningsbalken (utmätning och oftast också införsel),
- godtagande av ackordsförslag,
- eftergift i annan ordning än genom ackord,
- ansökan om konkurs och åtgärder i konkurs,
- utkrävande av betalningsskyldighet för annan än den skattskyldige, t.ex. ställföreträdare för en juridisk person.

Någon förändring bör inte göras vad gäller de åtgärder som står till buds för att utverka betalning. Som framgår av det följande föreslår jag dock vissa ändringar när det gäller vilken myndighet som skall få förfoga över de skilda indrivningsåtgärderna.

SIU har bl.a. behandlat uppgiften att föra talan om ställföreträdaransvar och betalningsskyldighet för tredje man i andra fall. I dag gäller att det är RSV som företräder staten i sådana processer, med möjlighet att delegera denna uppgift till en kronofogdemyndighet eller en skattemyndighet i ett visst mål eller en viss grupp av mål. SIU förordar att kronofogdemyndigheten ges självständig behörighet att föra talan i tingsrätt om betalningsskyldighet för tredje man.

Regeringen har nyligen beslutat om direktiv för en utredning som skall se över uppborrdslagstiftningen (Dir. 1993:22). I utredningens uppdrag ingår att överväga behovet och utformningen av bestämmelser på uppborrdsområdet om bl.a. ställföreträdaransvar. Mot den bakgrunden anser jag att det inte finns skäl att nu ta upp frågan om företrädare för staten i dessa fall. Jag vill dock i det här sammanhanget framhålla att bestämmelser av det nu aktuella slaget har en viktig funktion bl.a. som påtryckningsmedel i indrivningsarbetet. Av det skälet är det nödvändigt med en nära samverkan mellan kronofogdemyndigheten och skattemyndigheten i frågor om betalningsskyldighet.

Jag övergår nu till att behandla de särskilda förslagen.

4 Den författningstekniska lösningen

Mitt förslag: Reglerna om indrivning samlas i en ny lag kallad lag om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid sidan om denna regleras frågor om antagande av ackordsförslag i en särskild lag.

Utredningens förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna har inte haft några invändningar i denna del.

Skälen för mitt förslag: En av bristerna när det gäller frågor som rör indrivning är avsaknaden av ett enhetligt regelverk. Som jag anfört tidigare (avsnitt 2.2) är den reglering som föreligger också ofullständig och föråldrad. Huvuddelen av nuvarande bestämmelser på området återfinns i UBL. Där är de emellertid svåröverskådliga och blandade med föreskrifter av annat slag. Till UBL:s bestämmelser hänvisas i ett stort antal andra lagar. Det finns alltså flera skäl som talar för att föreskrifterna om indrivning bör samlas i en särskild lag. Vad gäller den författningstekniska lösningen ansluter jag mig därför till SIU:s förslag.

Jag anser således att de viktigaste bestämmelserna på indrivningsområdet bör samlas i en lag om indrivning av statliga fordringar m.m., indrivningslag. Enligt min bedömning är det den lösning som bäst tillgodoser intresset av att skapa en klar och lättillgänglig reglering. Det innebär bl.a. att bestämmelserna om indrivning i UBL m.fl. författningar skall upphöra att gälla. Bestämmelserna i lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. bör i huvudsak oförändrade föras över till indrivningslagen, liksom de bestämmelser om användningen av införselinstitutet som i dag finns i ett antal skatte- och avgiftsförfattningar. I likhet med SIU anser jag att bestämmelserna om preskription av skattefordringar däremot bör hållas utanför den nya lagen.

Jag avser att senare föreslå regeringen verkställighetsföreskrifter till indrivningslagen, samlade i en indrivningsförordning.

I det följande tar jag upp ett antal frågor som jag anser bör regleras i indrivningslagen resp. en särskild lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. I den mån det är av betydelse för sammanhanget tar jag också upp frågor som jag anser bör regleras i indrivningsförordningen.

5 En huvudgrupp av allmänna mål

Mitt förslag: Inom måltypen allmänna mål skall mål om fordringar som tillkommer staten och inte grundas på studiestödslagen bilda en huvudgrupp. För mål som hör till denna grupp skall gälla enhetliga rutiner för bevakning och redovisning m.m.

Bestämmelserna om kronofogdemyndighetens borgenärsuppgifter skall tillämpas fullt ut endast i mål som hör till huvudgruppen. Regeringen skall kunna föreskriva att bestämmelserna skall tillämpas även på andra fordringar i allmänt mål.

Utredningens förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Bara ett mindre antal remissinstanser har uttalat sig särskilt om den föreslagna utökningen av gruppen månadsräkningsmedel och med denna sammanhängande förändringar vad gäller bevakning och redovisning. Meningarna är delade. Flertalet av de remiss-

instanser som direkt berörs av förslagen, såsom *Generaltullstyrelsen*, *Centrala studiestödsnämnden*, *Kammarkollegiet* och *Lantmäteriverket* är dock positiva till dessa, medan *Lantbruksstyrelsen* inte såg några fördelar med förslaget när det gäller indrivning av fordringar enligt lantbruksnämndstaxan.

Skälen för mitt förslag: Med indrivning avses som redan nämnts kronofogdemyndighetens åtgärder för att utverka betalning av obetalda skatter, avgifter och liknande medel. Indrivningsmålen är således de mål som vid verkställighet handläggs som allmänna utsökningsmål. De utmärks av att det är kronofogdemyndigheten som företräder sökanden, vilken oftast är staten, och därmed utövar de funktioner som tillkommer borgenären. Mitt förslag innebär inte någon ändring vad gäller de typer av fordringar som kan bli föremål för indrivning. Gruppen av allmänna utsökningsmål ändras således inte.

Enligt nuvarande ordning förekommer emellertid vissa skillnader i handlägningsrutiner mellan olika typer av allmänna mål. Skillnaderna beror på målens uppdelning i månadsräkningsmedel och handräkningsmedel. Som jag redan nämnt bevakar kronofogdemyndigheten månadsräkningsmedel till dess de preskriberas, medan handräkningsmedel återredovisas om kronofogdemyndigheten inte kunnat utverka full betalning för fordringen. Det innebär att den uppdragsgivande myndigheten själv får bevaka fordringen och exempelvis besluta om förnyad indrivning eller andra åtgärder. SIU har föreslagit att rutinerna för gruppen månadsräkningsmedel utvidgas till att omfatta i princip alla fordringar som tillkommer staten och som handläggs som allmänna utsökningsmål. En sådan ordning innebär en enhetlig behandling av statens offentlighetsrättsliga fordringar, medan fordringar som handläggs som allmänt mål men som inte tillkommer staten även fortsättningsvis skall handläggas enligt vad som nu gäller för handräkningsmedel. Det betyder att uppdragsgivaren får bevaka dessa fordringar sedan de återredovisats av kronofogdemyndigheten. Dock förordar SIU att studiemedelsavgifter också framgent skall handläggas på det sätt som nu sker, eftersom studiestödslagen innehåller särskilda regler om bevakning av dessa avgifter.

I första hand kan frågan om bevakning av offentlighetsrättsliga statliga fordringar, vilka alltså är de fordringar som berörs av SIU:s förslag, sägas vara en fråga för regeringen och reglering på förordningsnivå. Ett genomförande av SIU:s förslag innebär bl.a. att det blir aktuellt att ändra regleringen i avskrivningskungörelsen (1965:921). Frågan hänger emellertid också samman med myndigheternas bevakning av privaträttsliga fordringar, vilken fråga för närvarande är föremål för beredning inom Finansdepartementet. Mot bakgrund av vad jag nu har sagt, och då det kan finnas skäl att ta ett samlat grepp när det gäller bevakning av alla typer av fordringar som det allmänna kan ha, avser jag att senare återkomma till regeringen med förslag till den förordningsreglering som kan behövas beträffande fordringsbevakningen hos myndigheterna.

Frågan om kronofogdemyndighetens rutiner för handläggning av offentlighetsrättsliga statliga fordringar aktualiseras emellertid redan av det förslag till lagstiftning som jag nu lämnar. Det beror på att den lag om indriv-

ning av statliga fordringar m.m. som jag nu föreslår innehåller bestämmelser om indrivningsåtgärder som hanteras på skilda sätt beroende på om målet handläggs som månadsräkningsmedel eller handräkningsmedel. I lagförslaget gör jag åtskillnad på allmänna mål med fordringar som tillkommer staten och andra allmänna mål. Jag följer därvid SIU:s förslag och låter kronofogdemyndigheten förfoga över samtliga indrivningsåtgärder som lagen erbjuder, bortsett från ackord, när det gäller samtliga allmänna utsökningsmål med fordringar som tillkommer staten, med undantag för avgifter enligt studiestödslagen (1973:349). Det innebär att vissa myndigheters bevakning av fordringar övertas av kronofogdemyndigheten sedan indrivning begärts. Som jag nyss nämnde gäller det bland annat tullar och vissa avgifter. Gruppen av mål som handläggs enligt de nuvarande rutinerna för månadsräkningsmedel utvidgas således.

6 Förtur i vissa fall vid indrivning

Mitt förslag: Den nuvarande regeln att utmätning skall ske så snart som möjligt efter det att ett allmänt mål kommit in till kronofogdemyndigheten upphävs. I stället ges regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer rätt att förordna att indrivning i vissa fall skall ske med förtur. Av ett sådant förordnande följer att i förekommande fall också verkställighet enligt UB skall äga rum med förtur.

Utredningens förslag överensstämmer i princip med mitt. SIU har dock föreslagit att frågan lämnas oreglerad i UB.

Remissinstanserna: Några invändningar har inte framförts mot utredningens förslag.

Skälen till mitt förslag: Frågan om i vilken ordning allmänna mål skall handläggas hos kronofogdemyndigheten har självfallet stor betydelse. Turordningen för målen påverkar exempelvis det totala indrivningsresultatet i hög grad. Formellt är det i första hand UB:s regler om när utmätning skall ske som styr kronofogdemyndighetens handläggning. För allmänna mål är huvudregeln den att utmätning skall ske så snart som möjligt efter det att ett indrivningsuppdrag har registrerats i ADB-systemet och målet är tillgängligt för kronofogdemyndigheten. Det gäller dock inte om uppskov har beviljats eller annat särskilt skäl föreligger (4 kap. 36 § UB).

Vid behandlingen av propositionen med förslag till utsökningsbalken (prop. 1980/81:8) gjorde lagutskottet i det av riksdagen godkända betänkandet (bet. 1980/81:LU23, rskr. 1980/81:350) vissa uttalanden som är av intresse i detta sammanhang. Jag vill dock påpeka att utskottets utlåtande avser kronofogdemyndighetens exekutiva verksamhet, medan det nu enbart är fråga om hur det allmänna som borgenär väljer att hantera sina fordringar. Emellertid anförde utskottet att utgångspunkten måste vara att kronofogdemyndighetens kännedom om omständigheterna

i de enskilda fallen får bli utslagsgivande för i vilken ordning mål skall handläggas. Enligt utskottet borde därför varje myndighet ha frihet att inom ramen för UB själv bedöma i vilken ordning inkomna mål lämpligen bör handläggas. Enligt utskottet hindrade detta naturligtvis inte att RSV kunde ge råd och vägledning för hur kronofogdemyndigheten bör agera. Utskottet framhöll vidare att det var naturligt att målen avverkades i den ordning de inkommit till kronofogdemyndigheten men att vissa faktorer typiskt sett kunde leda till en annan turordning. Bland sådana faktorer nämnde utskottet fordringsbeloppets storlek och risken för ekonomisk brottslighet.

Kronofogdemyndigheternas prioriteringar i indrivningsarbetet kommer till uttryck i mål och riktlinjer som fastställs av varje myndighet. Som ett hjälpmedel vid urvalet av mål för bearbetning finns prioriteringsrutiner inlagda i exekutionsväsendets ADB-system (REX). Rutinerna ger bl.a. möjlighet att med förtur ta ut mål avseende stora fordringsbelopp och mål där preskription är nära förestående. Prioriteringarna gäller i det här sammanhanget endast turordningen för handläggning av skatter, avgifter och liknande medel. Reglerna hör därmed till borgenärsfunktionen och rör således inte frågan om hur kronofogdemyndigheten som exekutiv myndighet skall fördela sina resurser mellan allmänna och enskilda mål. Mot bakgrund av den turordning som i praktiken tillämpas vid indrivning av fordringar i allmänna mål är det inte korrekt att bygga föreskrifterna om detta på att indrivningen, och därmed verkställigheten enligt UB, sker med utgångspunkt från när målet kom in till kronofogdemyndigheten.

Alla allmänna mål som lämnas för indrivning skall naturligtvis handläggas av kronofogdemyndigheten. När det gäller förtur för vissa mål bör bl.a. de beloppsmässigt största fordringarna ägnas särskild uppmärksamhet. Andra förhållanden än beloppens storlek måste emellertid också beaktas. Exempelvis bör uppbyggnaden av stora skulder så långt möjligt förhindras. Förtur bör därför också ges åt mål med sådana kategorier av gäldenärer som typiskt sett riskerar växande skulder. Även personer som inte tidigare registrerats som gäldenärer hos kronofogdemyndigheten bör bevakas särskilt. Vidare är det nödvändigt att fordringar som riskerar att preskriberas liksom mål som har legat obehandlade en längre tid handläggas med förtur. Inom ramen för de grupper av mål som jag nu pekat på kan ytterligare prioriteringar behöva göras. Mål som inte skall prioriteras bör i princip handläggas i den ordning de kommit in till kronofogdemyndigheten. En förändring av förtursreglerna bör ha sin grund i vad jag nu anför. Utformningen av närmare föreskrifter om detta bör emellertid kunna överlämnas till regeringen eller RSV.

Jag vill i det här sammanhanget påpeka att turordningsregler som rör endast de allmänna målen inte får fullt genomslag i praktiken. Enligt 4 kap. 11 § UB skall nämligen, om två eller flera sökt utmätning mot samma gäldenär, utmätning som huvudregel ske samtidigt för samtliga fordringar. Beträffande en och samma gäldenär innebär detta att verkställighet kommer att ske i ett sammanhang för alla fordringar oavsett om det rör sig om allmänt eller enskilt mål. Enligt vad jag inhämtat har närmare en tredjedel av gäldenärerna i allmänna mål även enskilda mål som handläggs samtidigt av kronofogdemyndigheten.

Mitt förslag: Kronofogdemyndigheten får en lagfast skyldighet att i allmänt mål, utöver tillgångsundersökning enligt utsökningsbalken, göra den utredning om galdenärens ekonomiska förhållanden som behövs för att bestämma lämplig indrivningsåtgärd. Utredningen skall grundas på uppgifter från den myndighet som begär indrivning och från galdenären samt på uppgifter som redan finns hos kronofogdemyndigheten.

Utredningens förslag: Huvuddragen i SIU:s förslag överensstämmer med mitt. SIU föreslår dock att RSV bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om informationsutbytet mellan kronofogdemyndigheten och skattemyndigheten eller annan uppdragsgivande myndighet. SIU föreslår också att skattemyndighetens revisionspromemorior, genom en generös tillämpning av 14 kap. 3 § sekretesslagen (1980:100), skall kunna användas vid galdenarsutredning. Vidare föreslår SIU att uppgift om att löpande skatter och avgifter inte har betalats skall registreras i utsökningsregistret.

Remissinstanserna: En del remissinstanser är kritiska. *Datainspektionen* har anfört att SIU inte visat tillräcklig förståelse för de integritetsrisker som är förknippade med förslaget. Inspektionen har därför förordnat att behovet av ett förstärkt sekretesskydd för uppgifter som kronofogdemyndigheten tillförs till följd av sin borgenärsfunktion övervägs ytterligare. Vidare anser inspektionen att det i lag eller förordning bör anges vilka uppgifter som får lämnas ut för en galdenarsutredning. *Svenska arbetsgivareföreningen* och *Sveriges industriförbund* har anfört att integritets- och rättssäkerhetsfrågorna inte har belysts tillräckligt. De båda organisationerna har motsatt sig dels att RSV får det föreslagna bemyndigandet beträffande informationsutbytet, dels att generalklausulen i 14 kap. 3 § sekretesslagen får tillämpas så som föreslagits. *Riksdagens ombudsmän* har, med hänvisning till sekretesslagen, anfört att det knappast är korrekt att delegera till RSV att meddela närmare föreskrifter om inblandade myndigheters rätt till informationsutbyte i fråga om en galdenär. RSV avstyrker en författningsreglering av samarbetet inom beskattnings- och indrivningsområdena.

Bakgrunden till mitt förslag: När en borgenär har ansökt om verkställighet skall kronofogdemyndigheten undersöka om galdenären har utmättningsbar egendom genom en s.k. tillgångsundersökning (4 kap. 9 § UB). En tillgångsundersökning skall göras i både allmänna och enskilda utsökningsmål. Omfattningen av undersökningen bestäms av innehållet i borgenärens verkställighetsansökan, galdenärens förhållanden samt av omständigheterna i övrigt. Kronofogdemyndigheten fullgör sin undersökningsplikt i första hand genom att ta del av uppgifter som sökanden lämnat och upplysningar som inhämtats från galdenären. I ökad omfattning har kronofogdemyndigheten också kommit att efterforska egendom

i olika register som förs med hjälp av ADB. Tillgångsundersökningen är alltså inriktad på att anträffa utmättningsbar egendom och hör därmed ihop med kronofogdemyndighetens ställning som exekutiv myndighet enligt UB. Det är därför som undersökningen är densamma i allmänna och enskilda mål.

I allmänna mål ankommer det på kronofogdemyndigheten att, som ett komplement till tillgångsundersökningen, också göra en annan sorts utredning av gäldenärens förhållanden. Det beror på att kronofogdemyndigheten i de allmänna målen företräder borgenären och i den egenskapen bl.a. måste bestämma vilken indrivningsåtgärd som skall tillgripas för att på bästa sätt leda till att skatten eller avgiften betalas. Detta är en bedömning som i ett enskilt mål görs av sökanden före begäran om verkställighet. I ett allmänt mål kan valet av indrivningsåtgärd stå mellan exempelvis utmätning och en avbetalningsplan. Valet kan träffas först sedan kronofogdemyndigheten utrett gäldenärens samlade ekonomiska förhållanden. Frågor som faller inom ramen för en gäldenärsutredning, men utanför en tillgångsundersökning, rör bl.a. gäldenärens totala skuldsättning och orsakerna till skuldens uppkomst.

Det ligger i sakens natur att tillgångsundersökningen och gäldenärsutredningen delvis smälter samman. Exempelvis inhämtar självfallet kronofogdemyndigheten i ett sammanhang uppgifter från gäldenären om tillgångar, skulder och andra ekonomiska förhållanden. Till skillnad från tillgångsundersökningen är verksamheten med gäldenärsutredning för närvarande inte reglerad i lag eller förordning.

I indrivningsverksamheten har kronofogdemyndigheten stor hjälp av utsökningsregistret. Som jag tidigare pekat på har myndigheten också tillgång till uppgifter i skatteregistren. Utsökningsregistret innehåller uppgifter om gäldenärerna. Som framgår av 6 § 1 och 11 utsökningsregisterlagen får registret bl.a. innehålla uppgifter om förhållanden av betydelse för en gäldenärs betalningsskyldighet och om förhör eller annan åtgärd som har vidtagits för efterforskning av tillgångar. Utsökningsregisterlagen tillkom efter förslag från SIU. SIU anförde i betänkandet Utsökningsregisterlag (Ds Fi 1983:4), som låg till grund för lagstiftningen, att uppgifter av mer personlig natur beträffande gäldenären inte skulle föras in i utsökningsregistret. Frågan berördes inte vidare under lagstiftningsarbetet. RSV har med stöd av 2 § utsökningsregisterförordningen föreskrivit att registret får innehålla samtliga de uppgifter som räknas upp i 6 § utsökningsregisterlagen. Denna uppräkningslista ger inte stöd för en registrering av känsligare personliga, icke ekonomiska, uppgifter.

Enligt 9 kap. 19 § första stycket sekretesslagen gäller sekretess inom exekutionsväsendet i mål eller ärende angående exekutiv verksamhet för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde eller honom närstående lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs. Sekretesskyddet inom exekutionsväsendet är med andra ord utformat med ett s.k. rakt skaderekvisit, vilket medför att uppgifterna presumeras vara offentliga. Det innebär att skyddet är svagare än inom beskattningsverksamheten, där sekretess gäller utan någon skadeprovning, s.k. absolut sekretess. Sekretessen inom

exekutionsväsendet gäller inte uppgift om förpliktelse som avses med den sökta verkställigheten och inte heller beslut i målet eller ärendet. Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur utskökningsregistret.

Många uppgifter som finns i skatteregistren omfattas av skatteseekretess. Denna gäller också hos kronofogdemyndigheten när myndigheten tar del av uppgifterna på bildskärmsterminal, men upphör om myndigheten låter skriva ut uppgifter eller på annat sätt föra över dem från skatteregistren till ett utskökningsmål.

Det svagare sekretesskyddet inom exekutionsväsendet har motiverats med att den exekutiva verksamheten till stor del innefattar myndighetsutövning mot enskilda och att intresset av en allmän insyn i verksamheten därför måste anses vara betydande (prop. 1979/80:2 Del A s. 288). Sekretessen för uppgift i utskökningsregistret infördes samtidigt som utskökningsregisterlagen trädde i kraft den 1 januari 1987. I den proposition som föregick lagstiftningen anförde det föredragande statsrådet att han inte fann skäl att gå in på frågan om en förändrad sekretess på utskökningsområdet (prop. 1985/86:155 s. 24 och 25).

För uppgiftslämnande mellan beskattningsverksamheten och kronofogdemyndighetens verksamhet kan den s.k. generalklausulen i 14 kap. 3 § sekretesslagen tillämpas. Enligt den bestämmelsen kan sekretessbelagd uppgift lämnas till myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför det intresse som sekretessen skall skydda.

Skälen för mitt förslag: Kronofogdemyndighetens utredning om gäldenärens ekonomiska förhållanden i syfte att bestämma lämplig indrivningsåtgärd, den s.k. gäldenärsutredningen, är inte lagreglerad. Det har bl.a. lett till att det råder viss osäkerhet om hur en gäldenärsutredning bör bedrivas. Sålunda har dåvarande kronofogdemyndigheten i Malmö distrikt i sitt remissvar anført att det är oklart vilka uppgifter eller handlingar, i första hand revisionspromemorior och självdeklarationer, som under en utredning av gäldenärens samlade förhållanden får efterfrågas hos skattemyndigheten.

En tillgångsundersökning enligt UB ger ofta ganska god vägledning när det gäller att bedöma gäldenärens ekonomiska situation. Eftersom undersökningen är inriktad på att finna utmättningsbar egendom ger den emellertid inte en samlad bild av gäldenärens ekonomiska förhållanden. Som företrädare för borgenären i allmänt mål behöver kronofogdemyndigheten få en sådan samlad bild. Om kronofogdemyndigheten inte känner till gäldenärens totala skuldsättning och orsakerna till att betalning uteblivit kan myndigheten inte med säkerhet bestämma vilken indrivningsåtgärd som är mest lämplig. Därmed finns det risk för att indrivningsresultatet inte blir det bästa. Som ett komplement till tillgångsundersökningen behöver kronofogdemyndigheten således kunna företa en fördjupad utredning.

För att skydda gäldenärens rätt till integritet och för att skapa en enhetlig ordning för utredningsverksamheten är det enligt min mening nödvändigt att grunden för denna verksamhet läggs fast i lag. Jag in-

stämmer i Datainspektionens bedömning att SIU inte till alla delar beaktat de risker för integritetsintrång som är förknippade med dess förslag. Av bl.a. det skälet avviker mitt förslag från utredningens förslag på några väsentliga punkter.

SIU har föreslagit en viss lagreglering av gäldenärsutredningen men samtidigt förordat att RSV skall bemyndigas att i stor utsträckning styra informationsutbytet mellan skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten genom föreskrifter. Som några remissinstanser påpekat kan en sådan ordning komma att strida mot sekretesslagens bestämmelser. För min del föreslår jag en grundläggande lagreglering av frågan. RSV får sedan meddela de allmänna råd som kan behövas.

Utredningens omfattning

En gäldenärsutredning skall ge en samlad bild av gäldenärens ekonomiska förhållanden. SIU:s förslag innefattar även utredning om personliga förhållanden. Vad som avses med det har inte angetts närmare. Gränsen mellan ekonomiska och personliga förhållanden kan visserligen sägas vara flytande. Jag vill dock betona att det är gäldenärens ekonomiska situation som skall ägnas intresse. Även när det gäller s.k. närstående personer till gäldenären vill jag göra ett påpekande. SIU förordar att sådana personer skall kunna föras in i en gäldenärsutredning, utan att närmare definiera närståendekretsen eller ange situationer när detta skulle kunna ske. Det är enligt min mening inte en tillfredsställande lösning. Om gäldenären har direkta ekonomiska kopplingar till en annan fysisk eller juridisk person måste det naturligtvis beaktas. Jag tänker då på omständigheter som påverkar gäldenärens betalningsförmåga eller som kan utgöra grund för solidarisk betalningsskyldighet eller liknande för den andra personen, t.ex. borgen, delägarskap eller transaktioner som kan återvinnas vid en konkurs. I övrigt skall inte andra personer än gäldenären föras in i utredningen.

Som SIU anfört är den kanske viktigaste bland de uppgifter som kronofogdemyndigheten har att ta fram i egenskap av borgenärsföreträdare den som rör gäldenärens totala skuldsättning (s.k. skuldavstämning). Jag har också tidigare anfört att det är betydelsefullt att orsakerna till en utebliven betalning klarläggs. Om gäldenären driver någon form av näringsverksamhet ligger det också inom gäldenärsutredningens ram att undersöka verksamhetens omsättning och resultat.

För en effektiv och ändamålsenlig indrivning är det värdefullt om kronofogdemyndigheten på ett tidigt stadium får en så god uppfattning som möjligt om gäldenärens ekonomiska förhållanden. Därmed kan resurserna koncentreras på den mest verksamma indrivningsåtgärden. Det kan också vara till fördel för gäldenären. Han kan t.ex. slippa de nackdelar som orsakas av en konkursansökan, om betalning i stället kan ske genom en avbetalningsplan.

Jag ser det som angeläget att klarlägga vad som skall vara grundmaterialet för en gäldenärsutredning. Skattemyndigheterna, som svarar för de flesta och beloppsmässigt största fordringarna, har inte sällan tillgång till

ett omfattande material som rör den skattskyldiges ekonomiska förhållanden och som är av betydelse för en gäldenärsutredning. De har ibland också fått särskild information av den betalningsskyldige med anledning av att de påmint om utebliven betalning och kanske fått förfrågningar om betalningsanstånd. Det är rimligt att information av detta slag används som utgångsmaterial för kronofogdemyndighetens gäldenärsutredning. Därmed upprätthålls också det naturliga sambandet mellan taxeringen, debiteringen, uppbörden och indrivningen.

Uppgifter från uppdragsgivande myndighet

Kronofogdemyndigheten bör få tillgång till adekvat information om gäldenären snabbt och enkelt. Främst med hänsyn till de stora ärendemängder som förekommer hos kronofogdemyndigheten innebär detta att ADB bör komma till användning för gäldenärsutredningen. En mycket stor del av fordringarna i allmänna mål överlämnas också endast på ADB-medium. Som redan nämnts har kronofogdemyndigheten sedan länge terminalåtkomst till vissa uppgifter i skatteregistren. Den rätt till terminalåtkomst som kronofogdemyndigheten har enligt 10 § skatteregisterlagen utnyttjas för närvarande inte fullt ut. Sedan SIU lämnade sitt betänkande har dock den faktiska terminalåtkomsten utökats. Sålunda har kronofogdemyndigheten numera åtkomst till bl.a. kontrolluppgift beträffande ränta, banktillgodohavanden och aktieutdelning, vilket SIU förordade. Många av uppgifterna i skatteregistren kan således vara till stor hjälp när det gäller att göra en gäldenärsutredning för att bedöma vilken indrivningsåtgärd som är mest lämplig. Jag anser därför att gäldenärsutredning bör få göras med hjälp av de uppgifter i skatteregistren som kronofogdemyndigheten har rätt att ta del av.

SIU har föreslagit att skattemyndigheten, genom en generös tillämpning av 14 kap. 3 § sekretesslagen, skall medverka till att kronofogdemyndigheten får del av uppgifter från i första hand revisionspromemorior. Onekligen råder det ett starkt samband mellan beskattningsverksamheten och indrivningen av skatter och avgifter. Det förhållandet betonades också i propositionen (prop. 1979/80:147 s. 26 f) med förslag till skatteregisterlag, där det föreslogs att kronofogdemyndigheten skulle få tillgång till uppgifterna i skatteregistren i den mån uppgifterna behövdes för indrivningsverksamheten. I samband med den följdlagstiftning som infördes på skatteområdet i anslutning till att sekretesslagen trädde i kraft (prop. 1980/81:70 s. 24) anförde det föredragande statsrådet att även uppgifter direkt från taxeringsmaterialet borde kunna lämnas ut till kronofogdemyndigheten inom ramen för generalklausulen i 14 kap. 3 § sekretesslagen.

Inte heller jag vill utesluta att generalklausulen kan tillämpas i fråga om taxeringsmaterial när kronofogdemyndigheten i sin *exekutiva* verksamhet söker efter utmätningsbar egendom. Jag kan emellertid inte dela SIU:s uppfattning att kronofogdemyndigheten regelmässigt bör få del av uppgifter från revisionspromemorior och deklarationsmaterial inom ramen för den nu föreslagna gäldenärsutredningen. Tillgångsundersökningen och gäldenärsutredningen måste hållas i sär i det här avseendet.

Ett överlämnande av uppgifter från en skattemyndighet till en kronofogdemyndighet medför den för gäldenären påtagliga olägenheten att uppgifter i taxeringsmaterialet som hos skattemyndigheten har ett starkt sekretesskydd får ett svagare skydd hos kronofogdemyndigheten. I den intressekonflikt som här gör sig gällande bör gäldenärens rätt till integritet ha företräde. Man måste också hålla i minnet att en gäldenärsutredning görs för att bedöma vilken indrivningsåtgärd som är mest lämplig. För det ändamålet behöver kronofogdemyndigheten få en bild av gäldenärens samlade ekonomiska förhållanden men inte kännedom om alla detaljer. Endast i sällsynta undantagsfall torde kronofogdemyndigheten ha så dålig information om gäldenären att uppgifter från revisionspromemorior och deklarationshandlingar behövs för en gäldenärsutredning. Min inställning är alltså att 14 kap. 3 § sekretesslagen skall tillämpas återhållsamt i fråga om gäldenärsutredningar.

När det gäller fordringar som lämnas för indrivning av andra än skattemyndigheten finns det hos den överlämnande myndigheten vanligen endast begränsad information om gäldenärens ekonomiska förhållanden. För vissa fordringsslag, exempelvis TV-avgifter och felparkeringsavgifter, torde sådan information i allmänhet saknas helt. Kronofogdemyndigheten får då själv avgöra i vad mån det kan vara lönt att efterfråga information hos den myndighet som lämnat fordringen för indrivning. I den mån denna har tillgång till information av värde för en gäldenärsutredning är det givetvis lämpligt att det anges i samband med överlämnandet.

Uppgifter från gäldenären

Jag delar SIU:s uppfattning att gäldenären aktivt bör medverka i utredningsarbetet. När det gäller att bedöma vilken indrivningsåtgärd som är mest lämplig bör därför uppgifter om relevanta förhållanden också hämtas in från gäldenären själv. Om gäldenären inte medverkar är det svårt att få en uppfattning om hans privaträttsliga åtaganden. Gäldenären har normalt ett intresse av att själv redovisa sina ekonomiska förhållanden. Han riskerar annars att inte ges möjlighet till avbetalning och att kronofogdemyndigheten i stället ansöker om konkurs. Som SIU har föreslagit kan uppgifter från gäldenären inhämtas med användande av olika standardiserade blanketter. Information kan också hämtas in från utomstående, exempelvis gäldenärens bankförbindelser och revisor. Att det kan krävas medgivande av gäldenären för att dessa skall anse sig oförhindrade att lämna upplysningar till kronofogdemyndigheten är en annan sak.

Uppgifter som redan finns hos kronofogdemyndigheten

När en fordran lämnas för indrivning finns det i många fall hos kronofogdemyndigheten redan uppgifter om gäldenären. Sådana uppgifter bör självfallet få komma till användning vid en gäldenärsutredning oavsett om de förekommer i utsökningsregistret eller finns i tidigare akter beträffande samma gäldenär. Ofta bör redan en kontroll i utsökningsregistret

kunna ge värdefull information eftersom även avslutade mål finns kvar i registret under några år.

Hittills har jag anvisat tre källor för gäldenärsutredning, nämligen uppgifter som finns hos den myndighet som påfört fordringen, uppgifter som lämnas av gäldenären samt uppgifter som kronofogdemyndigheten redan har tillgång till när indrivning begärs. Jag föreslår inte någon reglering som begränsar utredningen till dessa källor. Det finns dock anledning till återhållsamhet när det gäller att samla in information från annat håll. Bl.a. integritetsskäl talar mot att uppgifter om en gäldenärs ekonomiska förhållanden hämtas in från myndigheter som inte har något att göra med en uppkommen skuld. Viss information från andra än uppdragsgivaren och gäldenären kommer ändå att kunna användas genom att kronofogdemyndigheten kan använda all information som finns hos myndigheten i tidigare mål.

Gäldenärsutredningen bör vara obligatorisk

En gäldenärsutredning bör i princip alltid göras. Det bör vara den inledande åtgärden vid indrivningen. Omfattningen av gäldenärsutredningen bör emellertid anpassas till vad som behövs i varje enskilt fall. Om kronofogdemyndigheten sedan tidigare har god kännedom om en viss gäldenärs förhållanden är det troligt att indrivningsåtgärden i ett nytt mål kan bestämmas utan att några ytterligare upplysningar om gäldenären behöver hämtas in från exempelvis skattemyndigheten eller gäldenären själv. I ett sådant fall bör inte några ny gäldenärsutredning göras.

SIU har föreslagit att även uppgifter om obetalda skatter och avgifter som inte har lämnats för indrivning skall anges i utskökningsregistret för den som är gäldenär hos kronofogdemyndigheten. Eftersom myndigheten vid indrivning av skatter och avgifter kan ta del av dessa uppgifter i skatteregistren anser jag att uppgifterna inte bör registreras i utskökningsregistret.

Som framgått omfattar sekretesslagens bestämmelser för exekutionsområdet mål eller ärende angående exekutiv verksamhet. Av lagens förarbeten (prop. 1979/80:2 Del A s. 289) framgår bl.a. att bestämmelsen i 9 kap. 19 § avses gälla alla slag av exekutiva mål eller ärenden som förekommer hos kronofogdemyndigheten och att t.ex. sådana uppgifter från deklarationshandlingar samt uppgifter om anstaltsvistelse, arbetslöshet och sjukdom som myndigheten behöver för att bedöma en gäldenärs betalningsförmåga omfattas av sekretessen. Innebörden av det som nu har sagts får anses vara att även uppgifter som kronofogdemyndigheten hämtar in i egenskap av borgenärsföreträdare varit avsedda att omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde. Det är också på det sättet som bestämmelsen har tillämpats. Det kan tilläggas att borgenärsfunktionen alltid fullgörs inom ramen för ett mål om exekutiv verksamhet. Mitt förslag om en reglering av borgenärsfunktionen innebär således inte att bestämmelsen i fråga behöver ändras.

Inte heller är det påkallat att allmänt skärpa sekretessen inom exekutionsväsendet. Mitt nu framlagda förslag medför inte att kronofog-

demyndigheten skall få del av några nya typer av uppgifter ifråga om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Tvärtom bedömer jag att regleringen av i första hand verksamheten med gäldenärsutredningar kommer att innebära en uppstramning av den uppgiftsinsamling som för närvarande sker. Inte heller bör utsökningsregistret nu utökas med andra uppgifter än uppgift om förekomsten av en gäldenärsutredning. I den mån gäldenären lämnar känsliga uppgifter om sig själv bör uppgifterna registreras endast om det får ske med stöd av nuvarande bestämmelser.

8 Uppskov och säkerhet

Mitt förslag: Uppskovsinstitutet lagregleras. Kronofogdemyndigheten får medge uppskov,

1. om det kan antas vara till fördel för det allmänna,
2. om det är påkallat med hänsyn till gäldenärens personliga förhållanden eller
3. i avvaktan på att fråga om anstånd med betalningen prövas.

Uppskov får förenas med villkor att gäldenären betalar enligt en avbetalningsplan.

Uppskov får inte beviljas för längre tid än vad som behövs för att gäldenären skall kunna betala sin skuld. Uppskov som inte förenas med avbetalning får bara om det finns synnerliga skäl beviljas för längre tid än ett år.

Liksom tidigare får kronofogdemyndigheten ta emot säkerhet i samband med att myndigheten beviljar uppskov.

Utredningens förslag: Överensstämmer i princip med mitt. SIU har dock föreslagit att kronofogdemyndigheten skall kunna bevilja uppskov och ta emot säkerhet i fråga om förfallna fordringar som ännu inte har överlämnats till myndigheten för verkställighet. SIU har inte lämnat förslag till någon lagreglering av uppskovstidens längd.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som uttalat sig ställer sig bakom tanken på en reglering av uppskovsinstitutet och tillstyrker i huvudsak utredningens förslag till sådan reglering. RSV avstyrker att kronofogdemyndigheten skall få bevilja uppskov i fråga om förfallna fordringar som inte har lämnats för indrivning. Några kronofogdemyndigheter anser att rätten för kronofogdemyndigheten att ta ut ränta vid uppskov bör regleras.

Bakgrunden till mitt förslag: I allmänna mål anses kronofogdemyndigheten ha rätt att medge gäldenären uppskov. Uppskov är vanligt förekommande. Det kombineras ofta med ett åläggande för gäldenären att betala enligt en avbetalningsplan. Uppskovsinstitutet är dock i det närmaste helt oreglerat. I samband med att uppskov beviljas i ett allmänt mål får kronofogdemyndigheten ta emot säkerhet - pant, borgen eller

företagshypotek - för fordringen. Förfarandet med säkerhet regleras i lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m.

I enskilda utsökningsmål förekommer inte uppskov. I stället kan sökanden lämna anstånd med utmätning (4 kap. 10 § UB).

Begreppet anstånd förekommer på flera ställen i UB. Vid exekutiv försäljning av utmätt egendom får kronofogdemyndigheten bevilja anstånd med försäljningen på begäran av utmätningssökanden eller gäldenären (8 kap. 3 § andra stycket UB). Anstånd kan också medges i mål om avhysning (16 kap. 4 § UB). I dessa fall avgörs frågan av kronofogdemyndigheten i egenskap av exekutiv myndighet. Den nyss nämnda bestämmelsen om anstånd med exekutiv försäljning gäller inte i allmänt mål. I sådant mål skall försäljning av utmätt egendom ske utan dröjsmål, om inte hinder möter eller anstånd medges av kronofogdemyndigheten (8 kap. 19 § UB).

Anstånd förekommer också som ett skatterättsligt institut i fråga om åtskilliga skatter och avgifter. Sådant anstånd meddelas av skatte- eller avgiftsmyndigheten i enlighet med särskilda bestämmelser. Så innehåller exempelvis 48 och 49 §§ UBL detaljerade föreskrifter om bl.a. förutsättningarna för anstånd. Anstånd enligt UBL kan meddelas bl.a. av sociala skäl eller om den skattskyldige har begärt omprövning av eller överklagat ett taxeringsbeslut. Anstånd kan i vissa fall meddelas även beträffande en fordran som har lämnats för indrivning. Det anses att kronofogdemyndigheten normalt inte bör medge uppskov om det finns förutsättningar för anstånd, utan i stället hänvisa gäldenären till skatte- eller avgiftsmyndigheten.

Det skatterättsliga anståndet har likheter med uppskovet. Exempelvis kan även anstånd förenas med säkerhet. Samtidigt föreligger vissa betydelsefulla skillnader mellan de båda instituten. Om anstånd har meddelats får fordringen inte drivas in under den tid som anståndet avser. Högsta domstolen har också i ett avgörande slagit fast att anstånd medför att tidigare utmätning upphävs (NJA 1989 s. 137). Däremot anses uppskov inte hindra att kronofogdemyndigheten vidtar verkställighetsåtgärder om det finns skäl till det. En praktisk skillnad mellan de båda instituten är att uppskov i regel avser gäldenärens samtliga skulder medan anstånd beviljas beträffande ett särskilt skatte- eller avgiftsbelopp.

Skälen för mitt förslag: Uppskovsfrågor aktualiseras i många allmänna mål under indrivningen. Möjligheten att få uppskov med en skatte- eller avgiftsbetalning är i regel av stor betydelse för den enskilde. Ett uppskov kan även få andra återverkningar. Exempelvis kan fordringens preskriptionstid förlängas i vissa fall. Som SIU påpekat måste man ställa krav på att gäldenärerna behandlas lika när olika uppskovsfrågor prövas. Mot denna bakgrund finner jag det angeläget att uppskovsinstitutet lagregleras. Med en sådan reglering kan en stram och enhetlig tillämpning komma till stånd. Liksom hittills bör det ankomma på kronofogdemyndigheten att besluta om uppskov.

Utgångspunkten för regleringen av förutsättningar och villkor för uppskov bör vara att uppskov skall kunna medges om det kan antas vara till fördel för det allmänna. Om en gäldenär erbjuder sig att betala skulden genom avbetalningar har kronofogdemyndigheten således att jämföra detta med vad som kan tänkas flyta in genom exempelvis utmätning. Det kan i vissa fall vara fördelaktigare att genom uppskov bereda gäldenären möjlighet att själv sälja vissa tillgångar än att utmäta dem.

I princip är det alltså det allmännas fiskala intresse som skall vara vägledande vid bedömningen av om uppskov skall meddelas, liksom för övrigt vid prövning av varje annan indrivningsåtgärd. Det finns emellertid också vissa andra situationer där uppskov kan vara påkallat. Uppskov bör således kunna medges fysiska personer med hänsyn till deras personliga förhållanden. I första hand bör det vara fråga om korta uppskov i dessa fall. I ömmande fall bör dock även längre uppskov kunna medges. De svårigheter som gör att gäldenären inte kan betala måste emellertid vara av övergående natur. Uppskov bör således inte beviljas om betalningssvårigheterna kan förväntas bli bestående.

Ett kortare uppskov kan också vara påkallat i avvaktan på att gäldenären ansöker om anstånd hos beskattningsmyndigheten och att anståndsfrågan prövas. Sådana ansökningar aktualiseras ofta först genom kronofogdemyndighetens indrivningsåtgärder.

Ett uppskov bör ses som ett undantag från huvudregeln att betalning skall ske på utsatt tid. Undantaget framstår emellertid som mindre genomgripande om gäldenären betalar av skulden enligt en överenskommen avbetalningsplan. Ordningen med en avbetalningsplan i samband med uppskov är vanligt förekommande i dagsläget och bör vara ett naturligt inslag även i framtiden. Genom den dröjsmålsavgift som nyligen införts vid försenade betalningar av skatter m.m. kan staten numera också få fullgod kompensation för den ränteförlust som annars skulle uppstå. Med synsättet att uppskov är ett undantag från huvudregeln om omedelbar betalning följer också att gäldenären inte har någon obetingad rätt till uppskov. Det är exempelvis självklart att uppskov inte bör beviljas i samband med ansökan om anstånd, om denna enbart har till syfte att fördröja kronofogdemyndighetens verkställighetsåtgärder.

Ibland förekommer det att en skattskyldig begär uppskov med betalning av en fordran som inte har lämnats för indrivning. Begäran görs då vanligen hos skattemyndigheten och skälet till att fordringen ligger kvar hos myndigheten är oftast att tidpunkten för ordinarie överlämnande för indrivning ännu inte inträffat. I en sådan situation bör skattemyndigheten omgående överlämna fordringen till kronofogdemyndigheten, som har att pröva uppskovsfrågan, såvida inte den skattskyldiges begäran egentligen gäller anstånd och det även finns förutsättningar för ett sådant.

För prövningen av en fråga om uppskov bör kronofogdemyndigheten ha en samlad bild av gäldenärens ekonomiska situation. En förutsättning för uppskov bör därför vara att kronofogdemyndigheten har gjort en gäldenärsutredning. Den närmare omfattningen av utredningen får bestäm-

mas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Utredningsinsatserna bör således ställas i förhållande till sådana faktorer som skuldens storlek och den tid uppskovet skall avse.

Som jag påpekat tidigare sammanfaller uppskovsinstitutet delvis med det skatterättsliga anståndet. Det gäller särskilt vid nedsatt betalningsförmåga (sociala skäl). För att anstånd skall komma i fråga på grund av sociala skäl krävs dock att ansökan görs senast den dag skatten skall betalas. SIU anför att de båda instituten helst borde vara helt åtskilda i fråga om förutsättningar och villkor m.m. Samtidigt konstaterar SIU att man just när det gäller nedsatt betalningsförmåga måste ha tillgång till uppskovsmöjligheten samtidigt som anståndsmöjligheten knappast heller kan tas bort. För min del ser jag det inte som någon nackdel att instituten delvis sammanfaller. De är framför allt tillämpbara vid olika tidpunkter och fyller delvis olika syften. För gäldenärerna är det en fördel om den nuvarande konstruktionen behålls.

Som framgått inledningsvis i avsnittet används begreppet anstånd på olika sätt i närliggande sammanhang. I en strävan att delvis råda bot på detta föreslår jag att borgenären i enskilt mål fortsättningsvis skall kunna lämna uppskov, inte anstånd, med utmätning. Något annat än en terminologisk förändring är det i denna del inte fråga om.

Uppskovets längd

Av stor betydelse är frågan om hur länge uppskov skall beviljas och om uppskovstiden på något sätt bör lagregleras. Bestämmelser om tidsramar finns exempelvis när det gäller anstånd (bl.a. 48 § 1 mom. UBL). SIU har avvisat tanken på tidsramar och även i övrigt avstått från att lämna förslag till en reglering av uppskovstiden. Som skäl för sin inställning har SIU anfört att uppskov kommer i fråga under mycket skiftande förhållanden och att det är mindre lämpligt att i författning skilja på de olika fallen och låta dem följa särskilda regler. Enligt SIU skulle därför en reglering behöva bli så allmänt hållen att den skulle komma att sakna praktisk betydelse.

Jag håller delvis med SIU. Jag är också övertygad om att kronofogdemyndigheten kan hantera uppskovsinstitutet på ett bra sätt utan någon detaljreglering av uppskovens längd. Jag vill emellertid peka på att det finns vissa skäl som talar för någon form av lagreglerade uppskovstider. Syftet med en reglering av uppskovsinstitutet är ju att lägga grunden för en stram och enhetlig rättstillämpning. Det ligger då också nära till hands att det införs vissa bestämmelser om den i sammanhanget centrala frågan om uppskovens längd. I annat fall blir den frågan enbart en angelägenhet för de tillämpande myndigheterna.

Självklart skall ett uppskov inte löpa under längre tid än vad som är absolut nödvändigt. Utgångspunkten är att betalning skall ske omgående och att uppskov är ett undantag från den huvudregeln. Även för att markera denna inriktning kan det vara värdefullt med någon sorts föreskrifter om hur länge uppskov får beviljas. Det kan också vara av betydelse för kronofogdemyndigheten att vid kontakter med gäldenärerna i frågor som

rör uppskovstider ha stöd i föreskrifter som lagstiftaren ställt upp. Sammantaget anser jag således att även uppskovstiderna bör bli föremål för lagreglering. Några detaljbestämmelser skall det dock inte vara fråga om utan lämpligen sker regleringen genom att vissa utgångspunkter anges.

Som jag nyss var inne på är utgångspunkten att ett uppskov inte skall avse längre tid än vad som behövs för att gäldenären skall kunna betala. Ett uppskov bör i så stor utsträckning som möjligt vara förenat med att gäldenären gör avbetalningar på skulden. Om avbetalning emellertid inte sker bör uppskovstiden inte få överstiga ett år, om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. När gäldenären gör sitt bästa för att genom avbetalningar reducera skulden skall uppskov kunna beviljas för längre tid. Särskilt om skulden är stor i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga är det ofta nödvändigt att kunna medge uppskov för betydligt längre tid än ett år.

Ett beslut om uppskov innebär att kronofogdemyndigheten inte avser att vidta åtgärder för att driva in fordringen förrän en viss senare dag. Att uppskov har beviljats bör emellertid inte hindra kronofogdemyndigheten från att vidta indrivningsåtgärder om det finns skäl till det. Det är exempelvis naturligt att kronofogdemyndigheten kan frångå ett beviljat uppskovsbeslut om gäldenären inte följer överenskommen avbetalningsplan, om han samlar på sig nya skulder eller om hans betalningsförmåga förbättras avsevärt. Som JO framhållit vid flera tillfällen bör dock inte kronofogdemyndigheten utan särskild anledning frångå ett uppskov (se t.ex. JO:s ämbetsberättelse 1982/83 s. 354). Förutsättningarna för att kronofogdemyndigheten skall kunna frångå ett beviljat uppskov bör därför framgå av lagtexten.

Frågor om uppskov och säkerhet har ett nära samband eftersom säkerhet endast kan tas emot i samband med att uppskov beviljas. Lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. bör därför upphävas och bestämmelserna i denna i stället tas in i den föreslagna indrivningslagen.

Ränta vid uppskov

I olika sammanhang har det diskuterats om kronofogdemyndigheten har rätt att betinga det allmänna ränta i samband med att uppskov beviljas. Som jag nyss antydde har den frågan nyligen lösts genom att ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar m.m. införts (prop. 1991/92:93, bet. 1991/92:SkU19, rskr. 1991/92:269, SFS 1992:624 m.fl.). Dröjsmålsavgift beräknas till dess slutlig betalning sker eller preskription inträder (prop. 1991/92:93 s. 107). Avgiften tas ut även för tid då uppskov beviljats. Därmed blir det inte aktuellt att också ta ut en särskild uppskovsränta.

Mitt förslag: Förutsättningarna för att anta ackord på skatte- och avgiftsområdet behålls oförändrade.

Behörigheten att besluta i fråga om ackordsförslag skall liksom hittills tillkomma skattemyndigheten.

Någon utvidgad möjlighet att efterge skatte- eller avgiftsfordringar i annan ordning än genom ackord införs inte.

Utredningens förslag: SIU föreslår att villkoren för ackord ändras något genom att bedömningen vid antagande av ackordsförslag skall ske med utgångspunkt från vad det allmänna kan erhålla genom ett exekutivt förfarande, och inte som nu om det kan antas vara till fördel för det allmänna. SIU förordar också att ackordsfrågorna även fortsättningsvis skall handläggas av skattemyndigheten. Vidare föreslår SIU att det införs en möjlighet till eftergift av skatte- och avgiftsfordringar vid sidan om ackordsinstitutet. Enligt SIU bör skatter och avgifter kunna efterges av sociala skäl, i första hand som ett led i en ekonomisk rehabilitering av gäldenären.

Remissinstanserna: Remissutfallet är blandat. Endast RSV, Sveriges ackordcentral och ett par kronofogdemyndigheter har närmare kommenterat förslaget rörande ändring av förutsättningarna för antagande av ackordsförslag. RSV avstyrker förslaget eftersom det enligt verkets mening i icke oväsentlig grad skulle förändra den hittillsvarande tillämpningen och bl.a. leda till alltför kortsiktiga bedömningar. Även *Sveriges ackordcentral* är kritisk till de överväganden som ligger bakom SIU:s förslag i denna del. Uppfattningarna är delade i frågan om ackordsärenden skall prövas av skatte- eller kronofogdemyndigheten. Av myndigheter utanför skatteförvaltningen och exekutionsväsendet förordar *Generalfullstyrelsen* skattemyndigheten som ansvarig för ackordsfrågor. Även *TCO* anser att ackord är en uppgift för skattemyndigheten. *Sveriges ackordcentral* anser att RSV bör vara ackordsmyndighet eftersom ackordsärendena är så få. Inte heller när det gäller det föreslagna eftergiftsinstitutet är remissvaren entydiga. RSV ställer sig av flera skäl avvisande till förslaget och förordar ytterligare utredning. Verket anser bl.a. att behovet av skuldsanering kan tillgodoses inom ramen för ackordsinstitutet. *Kammarkollegiet* betonar att eftergift måste tillämpas med återhållsamhet. Flertalet kronofogdemyndigheter som yttrat sig tillstyrker förslaget om eftergift. *Kronofogdemyndigheten i Göteborgs distrikt* anför dock att det föreligger behov av att i ett vidare sammanhang utreda frågor om sanering av en gäldenärs skulder, särskilt beträffande enskilda fordringar. Även *kronofogdemyndigheten i Kristianstads distrikt* är kritisk och anser att förslaget om eftergift inte är motiverat.

Ackord

På skatteområdet finns för närvarande bestämmelser om ackord som nära ansluter till vad som i allmänhet gäller om ackord. Enligt 62 § UBL får ackordsförslag som rör skatt antas om det kan antas vara till fördel för det allmänna. Ackordsförslag som inte framställs i konkurs eller enligt ackordslagen (1970:847), s.k. underhandsackord, får dock antas endast på villkor att även övriga borgenärer som ackordet angår godkänner detta.

I allmänhet kan betalningsskyldighet för skatt eller avgift inte efterges i annan form än genom ackord. Beträffande mervärdesskatt, punktskatter och några andra skatter kan dock regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge nedsättning eller befrielse om det föreligger synnerliga skäl. Även arbetsgivaravgifter kan efterges i vissa fall. Eftergift av fordringar som omfattas av avskrivningskungörelsen får i undantagsfall beslutas av den s.k. bevakningsmyndigheten inom viss beloppsgräns (50 000 kr).

Skattemyndigheten är ackordsmyndighet för alla beloppsmässigt betydande medelsslag på skatteområdet utom tull, där motsvarande funktion utövas av Generaltullstyrelsen. Kronofogdemyndigheten torde regelmässigt anmodas att yttra sig över ett ackordsförslag som rör skatt eller avgift. Antalet formella ackordsärenden hos skattemyndigheten är litet. Årligen inkommer det erbjudanden om ackord i 200-300 ärenden. I ungefär hälften av fallen kommer ackord till stånd. Samtidigt får dock både skatte- och kronofogdemyndigheten ganska ofta underhandsförfrågningar om ackord.

När det gäller förutsättningarna för antagande av ackordsförslag har SIU biträtt ett förslag från Företagsbeståndskommittén, framlagt i betänkandet (SOU 1979:91) Företags obestånd - Samordning av statliga åtgärder. Förslaget innebär att en jämförelse skall göras med utfallet vid ett exekutivt förfarande. Samtidigt har SIU konstaterat att bedömningen inte får grundas enbart på en sådan jämförelse. SIU har vidare anfört att utredningen i huvudsak inte åsyftar någon ändrad tillämpning genom omformuleringen av villkoren för ackord utan ackordsförslag som rör skatteområdet bör antas under i princip samma förutsättningar som nu gäller. De remissinstanser som yttrat sig har av olika skäl haft invändningar mot den föreslagna förändringen av villkoren för ackord. Enligt min mening finns det inte skäl att nu ändra förutsättningarna för antagande av ackordsförslag på skatte- och avgiftsområdet.

Eftergift

I indrivningsarbetet förekommer det att kronofogdemyndigheten träffar till innebörden eftergiftsliknande uppgörelser med gäldenären om att en del av skatte- och avgiftsskulden skall betalas, medan resten föreslås till avskrivning, s.k. bonnackord. Avsikten är därvid att staten skall definitivt avstå från att driva in resterande fordran. Formellt kvarstår dock betal-

ningsansvaret. Verksamheten med bonnackord har inte något lagstöd. Enligt SIU beror verksamheten på att kronofogdemyndigheten har behov av en möjlighet att avstå från skatte- och avgiftsfordringar i andra typer av fall än de för vilka ackordsinstitutet i första hand är avsett. Det är också detta som är bakgrunden till den diskussion om ekonomisk rehabilitering som under senare år har förts inom exekutionsväsendet. Ekonomisk rehabilitering är ett samlingsbegrepp för åtgärder som syftar till att "göra kroniska gäldenärer till normala skattebetalare".

SIU har anfört att skatte- och avgiftsfordringar behöver kunna efterges inom vidare ramar än för närvarande. Behovet gäller enligt SIU främst fall där ett avstående ingår i en ekonomisk rehabilitering av en gäldenär. Här är det i regel fråga om fysiska personer, ofta sådana som tidigare har drivit näringsverksamhet och därefter tagit eller avser att ta anställning, utan möjlighet att klara sina ofta betydande skuldbördor. Betalningsoförmågan kan ha samband med sjukdom eller hög ålder. I ett litet antal sådana fall bedömer SIU att det behövs en eftergiftsmöjlighet som ett incitament för gäldenären att t.ex. ta anställning, börja amortera en del av skulden, undvika framtida restföringar etc. samt för att lätta på det psykiska trycket av en hopplös skuldsituation.

Mot bakgrund av vad som nu har sagts föreslår SIU att det införs en möjlighet att efterge skatte- och avgiftsfordringar vid sidan av ackordsinstitutet. Sådana bestämmelser finns redan beträffande ett begränsat antal fordringslag i avskrivningskungörelsen. Dessa kan enligt SIU:s mening användas som mönster. Eftergift skall enligt SIU kunna medges, helt eller delvis, när det på grund av gäldenärens sjukdom eller därmed jämförlig orsak eller av annan anledning är uppenbart obilligt att kräva betalning. Det förutsätts att eftergiftsinstitutet kommer att tillämpas återhållsamt av myndigheterna.

I oktober 1990 avlämnade Insolvensutredningen betänkandet (SOU 1990:74) Skuldsaneringslag som också är av intresse i det här sammanhanget. Betänkandet innehåller förslag till en skuldsaneringslag som skall göra det möjligt för vissa överskuldssatta personer att under vissa, restriktivt utformade förutsättningar genom beslut av tingsrätt få till stånd en lättnad i sin skuldbörda. Förslaget innebär att gäldenären helt eller delvis kan befrias från ansvar för betalning av de skulder som enligt rättsens beslut omfattas av skuldsanering. Både privaträttsliga fordringar och statens fordringar på skatter och avgifter kan falla bort eller sättas ned genom skuldsanering. Det är för dagen inte aktuellt att införa en skuldsaneringslag i enlighet med Insolvensutredningens förslag. Resultatet av olika frivilliga lösningar på området bl.a. en tvåårig försöksverksamhet i Konsumentverkets regi avvaktas (jfr prop. 1992/93:100 Bil. 3 s. 33).

Skäl kan anföras för ett eftergiftsinstitut. Samtidigt får naturligtvis inte den allmänna betalningsmoralen försvagas. Det är också angeläget att prövningen av frågor som innebär att betalningsansvar upphör sker under former som garanterar en rättvis och enhetlig tillämpning, inte minst gäldenärer emellan. De behov av vidare ramar för skuldsanering som SIU pekar på bör enligt min mening kunna tillgodoses genom ackordsinstitutet. Vad som sagts nu gäller också i fråga om den pågående för-

söksverksamheten med frivillig skuldsanering som sker i Konsumentverkets regi. Den fortsatta beredningen av Insolvensutredningens förslag bör avvaktas innan ställning tas till införandet av ett eftergiftsinstitut. Jag är därför inte beredd att nu lägga fram förslag i frågan. Jag förutsätter att de problem med en oenhetlig tillämpning av ackordsfrågorna skattemyndigheterna emellan som utredningen pekat på kan lösas inom ramen för RSV:s övergripande ansvar för att skattemyndigheterna tillämpar gällande regler enhetligt och likformigt.

Ackordsmyndighet

När det sedan gäller frågan om vilken myndighet som skall besluta om ackord har SIU ingående diskuterat om uppgiften skall ligga hos skattemyndigheten eller kronofogdemyndigheten. Utredningens genomgång av frågan visar att det finns skäl för båda alternativen. Ett beslut om ackord gäller betalning av redan fastställd skatt eller avgift och grundas i första hand på en bedömning av den skatt- eller avgiftsskyldiges betalningsförmåga. Bedömningar av det slaget är ett genomgående inslag i kronofogdemyndighetens indrivningsverksamhet, något som självfallet talar för kronofogdemyndigheten som beslutsmyndighet. Samtidigt gäller att det, utöver skattefordringar som lämnats för indrivning, inte sällan finns såväl fastställda fordringar som inte lämnats för indrivning som latent sådana, vilka måste vägas in i bedömningen. Vidare ligger det i sakens natur att ackordsfrågan bör prövas av samma myndighet i fråga om alla fordringar mot en viss gäldenär, oberoende av om de överlämnats för indrivning eller inte. Oavsett vilken myndighet som beslutar måste därför myndigheterna ha kontakt med varandra när en fråga om ackord uppkommer.

Nyligen avlämnade Insolvensutredningen sitt slutbetänkande (SOU 1992:113) Lag om företagsrekonstruktion med förslag till ett nytt rekonstruktionsförfarande för företag i ekonomisk kris. Där förordar utredningen bl.a. att borgenärsfunktionen vid ackord på skatte- och avgiftsområdet flyttas från skattemyndigheten till kronofogdemyndigheten. Förslaget remissbehandlas för närvarande. Jag anser mot den bakgrunden att det inte finns anledning att nu föreslå någon ändring vad gäller ackordsmyndighet i fråga om skatter och avgifter.

Trots att jag alltså inte är beredd att nu ta ställning till vad som bör gälla i fråga om ackordsmyndighet i ett längre perspektiv anser jag att nuvarande bestämmelser i 62 § UBL och förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter bör upphävas och att ackordsfrågorna i stället bör regleras i en särskild lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. Skälet till detta är främst önskemålet att helt kunna utmönstra de bestämmelser om indrivning m.m. som i dag finns i UBL.

Mitt förslag: Behörigheten att besluta om konkursansökan för statens räkning flyttas från skattemyndigheten till kronofogdemyndigheten. Kronofogdemyndigheten får även en utökad behörighet att företräda staten i frågor som uppkommer under en konkurs.

Utredningens förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrat sig tillstyrker utredningens förslag.

Skälen för mitt förslag: Enligt huvudbestämmelserna om användning av konkurs i skatteindrivningen skall konkursansökan göras av kronofogdemyndigheten efter bemyndigande från skattemyndigheten (62 § UBL). Skattemyndigheten kan också uppdra åt kronofogdemyndigheten att själv avgöra om konkursansökan skall göras. Generella bemyndiganden av detta slag är regel.

Frågan om konkurs aktualiseras oftast först sedan fordringen har lämnats för indrivning och kronofogdemyndigheten har inlett sitt indrivningsarbete. Alternativet till konkurs är i första hand andra åtgärder som det ankommer på kronofogdemyndigheten att besluta om. Vanligtvis står valet mellan konkursansökan och medgivande av en avbetalningsplan, eventuellt i förening med att säkerhet ställs. Även möjligheterna till utmätning övervägs i sammanhanget.

Sambandet mellan konkursansökan och andra åtgärder i syfte att förmå gäldenären att betala är alltså en viktig förklaring till att det i praktiken är kronofogdemyndigheten som beslutar om konkursansökan. Det är självfallet också av betydelse att det underlag som behövs för att överväga en konkursansökan, exempelvis uppgift om förfallna skulder och om gäldenärens betalningsförmåga, i regel finns hos kronofogdemyndigheten. I vart fall måste kronofogdemyndigheten för det mesta anses ha ett bättre underlag i detta avseende än skattemyndigheten. Kronofogdemyndigheten bör med hänsyn till sina övriga uppgifter i samband med konkurser även ha lättare än skattemyndigheten att bedöma vad ett konkursförfarande kan komma att ge för resultat för det allmänna.

Att kronofogdemyndigheten ges ensam behörighet att besluta om konkursansökan behöver inte innebära att skattemyndigheten blir utan möjlighet att påverka kronofogdemyndighetens ställningstagande i fråga om konkurs. Som SIU påpekat är det angeläget att skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten samarbetar också i dessa frågor. Skattemyndigheten kommer exempelvis att kunna påverka kronofogdemyndighetens ställningstagande genom att lämna information om gäldenärens förhållanden, bl.a. om förfallna skatter som ännu inte har överlämnats för indrivning till kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndigheten får med mitt förslag en utökad skyldighet att bevaka statliga fordringar. Det innebär att det bör ankomma på kronofogdemyndigheten att även ansöka om konkurs i fråga om vissa medels-

slag som ligger utanför skattemyndighetens ansvarsområde, exempelvis tullar och vissa avgifter.

Kronofogdemyndighetens val mellan olika åtgärder för indrivning av förfallna skatter och avgifter bör i princip styras av vad som bedöms vara mest fördelaktigt för det allmänna i det enskilda fallet. Kronofogdemyndigheten bör således ansöka om konkurs när sådan ansökan framstår som den lämpligaste indrivningsåtgärden. SIU har uttalat att det är viktigt att det dras upp mer enhetliga riktlinjer i frågan om när det allmänna skall tillgripa konkursinstitutet. För mig finns det inte anledning att ifrågasätta den bedömningen. Samtidigt är det ytterst konkurslagens (1987:672) regler som anger förutsättningarna för konkurs. Nuvarande bestämmelser om konkursansökan i UBL innehåller inte heller några villkor för en ansökan om konkurs. Mot den bakgrunden bedömer jag att de riktlinjer som kronofogdemyndigheten kan behöva vid användningen av konkursinstitutet bör ges av RSV som allmänna råd.

Den i det här sammanhanget näraliggande frågan om vilken myndighet som skall ta tillvara statens borgenärsintressen sedan en konkurs inträffat regleras i olika förordningar. Den regleringen innebär att det i första hand är kronofogdemyndigheten som i en konkurs skall utöva borgenärsfunktionerna för statens räkning. Bestämmelser av innebörd att det är kronofogdemyndigheten som företräder staten i fråga om skatte- och avgiftsfordringar finns också i konkurslagen. Vissa uppgifter, såsom att för statens räkning föra processer i anslutning till konkursförfarandet, ligger dock hos skatteförvaltningen även om de i praktiken oftast sköts av en kronofogde. I likhet med SIU anser jag att det främjar en effektiv indrivning om kronofogdemyndigheten självständigt får svara för så gott som samtliga statens borgenärsfunktioner under en konkurs. Jag föreslår därför en reglering med den innebörden.

Ett institut som har många beröringspunkter med konkurs och som har fått ökad betydelse i indrivningsarbetet på senare tid är likvidation enligt associationsrättsliga bestämmelser. Fråga om tvångslikvidation kan i vissa fall tas upp av rätten på ansökan av en borgenär. Även i dessa fall anser jag att det allmänna vid indrivning enligt indrivningslagen bör företrädas av kronofogdemyndigheten.

11 Avbrytande av indrivningen

Mitt förslag: Avskrivningsinstitutet vid skatteindrivningen avskaffas. I stället får kronofogdemyndigheten möjlighet att avbryta indrivningen tills vidare om ytterligare indrivningsåtgärder framstår som utsiktslösa eller inte är försvarliga med hänsyn till kostnaderna, och indrivning inte heller krävs från allmän synpunkt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med mitt. SIU förordar dock att reglerna om avbrytande av indrivning ges i förordning.

Remissinstanserna: Så gott som alla remissinstanser som yttrat sig i denna del har tillstyrkt eller lämnat utredningsförslaget utan erinran. *Statens lantmäteriverk* och *Domstolsverket* har anfört att det bör övervägas om inte en möjlighet bör öppnas för en myndighet att underlåta att begära indrivning när det gäller småbelopp. *Hovrätten för Övre Norrland* är tveksam till om det är riktigt att frågan om avbrytande av indrivning regleras endast i förordning. Någon remissinstans har också påpekat att uttrycket avskrivning är vilseledande eftersom det ger intryck av att betalningsskyldigheten upphör, vilket inte är fallet.

Skälen för mitt förslag: Fordran på skatt och liknande medel kan avskrivas under vissa förutsättningar. Avskrivning innebär att de aktiva indrivningsåtgärderna avbryts men medför inte någon förändring av betalningsskyldigheten. Om det finns skäl till det, exempelvis om det framkommer att gäldenären kommer att få överskjutande skatt, återupptas den aktiva indrivningen. Avskrivning tillgrips när man av en eller annan anledning bedömer att en fordran inte går att driva in eller att indrivningen skulle kosta mer än den inbringar. Exempelvis kan avskrivning ske om den skattskyldige saknar utmätningsbara tillgångar och fordringen inte kan tas ut genom införsel. Avskrivning kan också ske om fordringsbeloppet inte överstiger 300 kr och vissa indrivningsåtgärder vidtagits.

Huvudbestämmelserna om avskrivning finns i 66 § UBL. Där anges också att det är skattemyndigheten som beslutar om avskrivning. I praktiken går det till så att kronofogdemyndigheten registrerar avskrivningen i utsköningsregistret och skattemyndigheten godkänner åtgärden i efterhand. I fråga om vissa fordringslag, exempelvis punktskatter och prisregleringsavgifter, är dock kronofogdemyndigheten även behörig att besluta om avskrivning.

Utgångspunkten är självfallet att alla skatte- och avgiftsbelopp skall betalas. Samtidigt måste staten som borgenär och ansvarig för exekutionsväsendet ha vissa möjligheter att göra undantag från denna regel. Exempelvis bör indrivningen av statliga fordringar kunna avpassas så att kostnaderna för indrivningen står i rimligt förhållande till fordringsbeloppets storlek och det resultat som kan uppnås genom indrivningen. Kronofogdemyndighetens resurser får inte i alltför stor omfattning ägnas åt mycket små fordringar eller fordringar som redan på förhand kan bedömas som förlorade, utan bör koncentreras till bl.a. större fordringar. Som jag anfört är också föreskrifterna om avskrivning ett uttryck för detta synsätt.

Med den ökade användningen av ADB inom exekutionsväsendet har möjligheten att överblicka och bevaka stora målmängder radikalt förbättrats. ADB-systemet har bl.a. underlättat hanteringen av avskrivna fordringar. Därigenom har de handläggningsmässiga skillnaderna mellan aktuella och avskrivna fordringar utjämnats i flera avseenden. Utvecklingen har gått mot en mer aktiv bevakning även av avskrivna fordringar. Det är mot den bakgrunden som SIU föreslår att avskrivningsinstitutet avskaffas. Samtidigt betonar utredningen att det inte får innebära att alla fordringar betraktas som lika aktuella. Även fortsättningsvis fordras således rutiner som innebär att indrivningsförfarandet under vissa för-

hållanden får avbrytas och ersättas med en mer passiv indrivning. Rutinerna för detta måste emellertid enligt SIU utformas så att det formella utrymmet för en differentierad handläggning blir större än i dag. SIU förordar att kronofogdemyndigheten får flera på förhand fastställda bevakningsrutiner att välja mellan. Vilken rutin som skall väljas kan exempelvis bero på fordringens storlek och myndighetens bedömning av den framtida betalningsförmågan hos gäldenären.

Mot den nu angivna bakgrunden instämmer jag i SIU:s förslag att avskrivningsinstitutet avskaffas och att kronofogdemyndigheten i stället får avbryta indrivningen tills vidare om det är utrett att ingen eller ringa möjlighet finns att få betalt. Indrivningen bör också kunna avbrytas om den skulle vålla mer arbete eller större kostnader än vad som är skäligt och indrivning inte krävs från allmän synpunkt. Med en sådan ordning kan övergången från aktiv till passiv indrivning göras utifrån indrivningsmässiga överväganden. Kronofogdemyndigheten får således inom de givna ramarna möjlighet att styra fördelningen av de givna resurserna mellan olika allmänna mål.

Det måste understrykas att avbrytandet av indrivningen inte påverkar betalningsskyldigheten utan endast innebär att indrivningsaktiviteterna avtar. Därav följer att indrivningen kan återupptas med full styrka exempelvis om det framkommer att gäldenären har utmätningsbar egendom som tidigare var okänd för kronofogdemyndigheten.

Det är angeläget att övergången från aktiv till passiv indrivning kan bli mer differentierad och att kronofogdemyndigheten ges möjlighet att välja mellan flera bevakningsrutiner efter den aktiva indrivningen.

Reglerna om avbrytande av indrivning hör nära samman med övriga frågor som regleras i mitt förslag till en särskild indrivningslag. Redan av det skälet bör förutsättningarna för avbrytande av indrivning regleras i den föreslagna lagen. Närmare föreskrifter för tillämpningen bör dock meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Bl.a. gäller detta de olika bevakningsrutiner som bör tillämpas hos kronofogdemyndigheten när indrivningen har avbrutits.

Föreskrifter om avskrivning kommer att finnas kvar i avskrivningskungörelsen. Jag avser att senare lägga fram förslag till de ändringar i kungörelsen som föranleds av vad jag nu har föreslagit. Därmed kommer kungörelsen inte att omfatta de statliga fordringar som drivs in i allmänt mål utan enbart gälla andra fordringar.

12 Avkortning

Mitt förslag: Föreskrifterna om avkortning utmönstras ur lagstiftningen.

Utredningens förslag: SIU har inte någon motsvarighet till mitt förslag. När det gäller avkortning föreslår SIU endast den förändringen att

kronofogdemyndigheten, inte som nu skattemyndigheten, skall besluta om avkortning i fråga om belopp som har lämnats för indrivning.

Remissinstanserna: Mitt förslag har inte remissbehandlats.

Skälen för mitt förslag: I UBL och några andra lagar finns för närvarande föreskrifter om avkortning. Med avkortning avses att ett skatte- eller avgiftsbelopp avförs ur räkenskaperna därför att det inte längre föreligger någon fordran på beloppet. En vanlig anledning till avkortning är att den bakomliggande taxeringen eller debiteringen ändras. Avkortning kan endast komma ifråga när skatten eller avgiften är debiterad men obetald. Om beloppet är betalt skall det återbetalas till gäldenären i stället för att avkortas.

Om gäldenärens betalningsskyldighet bortfallit eller nedsatts underrättas kronofogdemyndigheten skyndsamt. Sedan kronofogdemyndigheten fått sådan underrättelse registrerar myndigheten beloppet som avkortat. När det gäller majoriteten av skatter underställs sedan registreringen skattemyndighetens prövning eftersom det är skattemyndigheten som formellt beslutar om avkortning i fråga om de flesta medelsslagen. För exempelvis punktskatter och prisregleringsavgifter har dock kronofogdemyndigheten även formellt rätt att besluta om avkortning.

Avkortning är i första hand en ren bokföringsåtgärd som hos kronofogdemyndigheten bekräftar att betalningsskyldighet inte längre föreligger. Kronofogdemyndighetens åtgärd initieras genom en underrättelse från skattemyndigheten eller annan uppdragsgivande myndighet. Förfarandet liknar därmed mycket det som äger rum vid återkallelse i enskilt utökningsmål. Bestämmelser om sådana bokföringsrutiner hos kronofogdemyndigheten som avkortningen innebär bör inte belasta lagstiftningen. Om frågan behöver styras genom särskilda föreskrifter bör det ske på en lägre nivå.

13 Avräkning vid återbetalning av mervärdesskatt

Mitt förslag: Vid återbetalning av mervärdesskatt skall avräkning kunna göras hos skattemyndigheten mot fordringar på skatt enligt uppbördslagen, särskild löneskatt, arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift som inte överlämnats för indrivning.

Skälen för mitt förslag: Vid återbetalning av skatter och avgifter kan avräkning äga rum med stöd av lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter, avräkningslagen, i fråga om motfordringar som har överlämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning. I dessa fall är det kronofogdemyndigheten som beslutar om avräkningen.

Härutöver kan avräkning i viss utsträckning äga rum hos skattemyndigheten i fråga om motfordringar som inte har överlämnats för indrivning. Sälunda får t.ex. vid återbetalning av arbetsgivaravgifter

avräkning äga rum mot andra arbetsgivaravgifter samt skatt enligt UBL och mervärdesskatt. Tidigare hade möjligheten till avräkning vid återbetalning av mervärdesskatt motsvarande omfattning. I samband med avräkningslagens tillkomst inskränktes avräkningsmöjligheten i dessa fall till att endast gälla annan mervärdesskatt. Skälen för detta var av administrativ natur. Det fanns vid den tiden inte någon praktisk möjlighet att bevaka fordringar avseende skatt enligt UBL eller arbetsgivaravgifter mot eventuella återbetalningar av mervärdesskatt.

I den nya organisation för skatteförvaltningen i länen som gäller sedan den 1 januari 1991 är möjligheterna att bevaka olika slags skattefordringar och återbetalningar mot varandra goda. Jag anser därför att möjligheten för skattemyndigheten att vid återbetalning av mervärdesskatt göra avräkning mot skatt enligt UBL och mot arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift bör återinföras. Detsamma gäller skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. De nya reglerna kan dock av administrativa skäl tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 1995.

14 Ekonomiska konsekvenser

Vad gäller förslagen i betänkandet Indrivning av skatt m.m. gjorde SIU bedömningen att RSV behövde en viss förstärkning för uppgiften att granska kronofogdemyndigheternas redovisning. Det tillkommande resursbehovet beräknades motsvara två tjänster (årsarbetskrafter). Övriga förslag i betänkandet bedömdes inte medföra ökade kostnader inom någon del av statsförvaltningen. För kronofogdemyndigheterna och länsstyrelserna innebar förslagen vissa förenklingar. Dessa var dock inte av sådan omfattning att personalbesparingar kunde göras.

Förslagen i betänkandet Indrivningslag m.m. innebar vissa nya eller utvidgade arbetsuppgifter för kronofogdemyndigheterna. Samtidigt var en del av förslagen arbetsbesparande för dessa myndigheter. Enligt SIU var det emellertid ofrånkomligt att en indrivningsverksamhet i enlighet med förslagen och de intentioner som låg bakom dessa krävde något större resurser totalt sett än nuvarande verksamhet.

Förslagen borde emellertid enligt SIU inte ses isolerade från den då förestående omorganisationen av exekutionsväsendet. Det var uppenbart att en organisation med en kronofogdemyndighet i varje län gav möjlighet till en avsevärt större specialisering än dittills i fråga om den operativa verksamheten. Härigenom kunde specialistkompetens utvecklas och den kompetens som redan fanns tas till vara bättre. Utredningen utgick från att fördelarna i dessa hänseenden med den nya organisationen var så stora att förslagen i de flesta län kunde genomföras utan att kronofogdemyndigheten tillfördes nya tjänster. Undantag torde dock enligt SIU få göras för storstadslänen och några få andra, mycket arbetstygda län. SIU utgick från att man i arbetet med omorganisationen tog itu med den ojämna fördelningen av resurserna totalt inom exekutionsväsendet.

Till detta kom enligt SIU att det torde krävas en tillfällig resursförstärkning hos RSV för att genomföra den föreslagna översynen av formerna för informationsutbytet mellan skatteförvaltningen och exekutionsväsendet.

För egen del gör jag följande bedömning.

Förslaget att flytta över granskningen av kronofogdemyndigheternas redovisning till RSV genomfördes vid omorganisationen av exekutionsväsendet den 1 juli 1988. RSV fick i det sammanhanget visst resurstillskott för bl.a. denna arbetsuppgift.

De förslag jag har fört fram i det föregående innebär, i likhet med SIU:s förslag i betänkandet Indrivningslag m.m., en viss utvidgning av kronofogdemyndigheternas arbetsuppgifter vad gäller bevakningen av statens rätt i konkurs. Förslagen innebär också att kraven på kronofogdemyndigheternas informationsinsamling vid indrivningen preciseras och skärps.

Samtidigt innebär förslagen vissa förenklingar för kronofogdemyndigheterna och skattemyndigheterna. Jag tänker då främst på att de tungrodda rutinerna i samband med avskrivning och avkortning faller bort.

Mot den bakgrunden anser jag att genomförandet av förslagen skall ske inom ramen för kronofogdemyndigheternas nuvarande resurser. Tillfälligt uppkommer dock vissa merkostnader för anpassning av ADB-stödet till nya rutiner samt omarbetning av blanketter och instruktioner. Dessa kostnader kan uppskattas till ca 800 000 kronor. Regeringen bör enligt min mening kunna medge en merutgift på ramanslaget Kronofogdemyndigheterna under budgetåret 1993/94 för att täcka dessa kostnader.

15 Förutsättningar för förenklad deklARATION

Mitt förslag: Fysisk person skall kunna lämna förenklad självdeklARATION även om han under inkomst av tjänst yrkar avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen med allmänna kommunikationsmedel.

RSV:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Skälen för mitt förslag: Från och med 1994 års taxering gäller att avdrag för resor till och från arbetsplatsen endast får göras för den del av kostnaderna som överstiger 4 000 kr (33 § 2 mom. kommunalskattelagen [1928:370]). Vidare gäller som en av förutsättningarna för att få lämna förenklad självdeklARATION, att vad som vid 1994 års taxering skall redovisas i fråga om intäkter och avdrag endast avser inkomst av tjänst och avdrag inte yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten (2 kap. 10 § lagen [1990:325] om självdeklARATION och kontrolluppgifter, LSK).

Kostnaden för resor till och från arbetsplatsen med allmänna kommunikationsmedel under år 1992 tangerade eller översteg i vissa fall gränsen för schablonavdraget, 4 000 kr. Med den höjning av kostnaderna som

skett under 1993 kommer antalet skattskyldiga som vid 1994 års taxering kan lämna förenklad självdeklaration att minska väsentligt om nuvarande bestämmelser inte ändras.

Det är önskvärt att så många som möjligt av de skattskyldiga bereds möjligheten att använda sig av det förenklade deklarationsförfarandet. En minskning av antalet förenklade deklARATIONER innebär dessutom att skatteförvaltningen måste lägga ned ökade resurser på deklarationsgranskning. För att motverka denna utveckling anser jag det nödvändigt att förenklad deklaration skall kunna lämnas även av skattskyldiga som haft högre kostnader än 4 000 kr för resor till och från arbetsplatsen med allmänna kommunikationsmedel. Jag föreslår därför att en bestämmelse härom införs i LSK.

16 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom Finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om indrivning av statliga fordringar m.m.,
2. lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.,
3. lag om ändring i utsökningsbalken,
4. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
5. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
6. lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst,
7. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
8. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
9. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
10. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
11. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
12. lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189),
13. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
14. lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar,
15. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
16. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
17. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
18. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
19. lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
20. lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617),
21. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
22. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
23. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
24. lag om ändring i utlänningslagen (1989:529),

25. lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg,

26. lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.,

27. lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,

28. lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

29. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Förslagen 3 och 12 har upprättats i samråd med chefen för Justitiedepartementet. Förslagen 10 och 25 har upprättats i samråd med chefen för Kommunikationsdepartementet. Förslagen 15, 18, 21 och 24 har upprättats i samråd med resp. chefen för Arbetsmarknadsdepartementet, statsråden Könberg och Thurdin samt chefen för Kulturdepartementet.

Datainspektionen har i avgivet yttrande över förslagen under 13 och 20 inte haft någon erinran mot de föreslagna ändringarna.

Lagrådet har granskat lagförslagen 1-28. Förslaget 29 är enligt min mening av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

17 Författningskommentarer

17.1 Lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.

Lagen om indrivning av statliga fordringar m.m., indrivningslagen, är avsedd att komplettera UB:s bestämmelser om verkställighet vid handläggningen av allmänna utsökningsmål. Utgångspunkten har varit att bestämmelserna om exekutiva åtgärder liksom hittills bör ha sin plats i UB. Dessa bestämmelser är med vissa undantag gemensamma för allmänna och enskilda mål. Bestämmelserna om borgenärsfunktionen vid indrivning rör endast de allmänna målen och bör återfinnas i indrivningslagen. Indrivningslagen innehåller sålunda bestämmelser om bl.a.

- gäldenärsutredning,
- uppskov och säkerhet,
- konkursansökan och åtgärder i konkurs,
- avbrytande av indrivning.

Bestämmelser om ackord föreslås införda i en särskild lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.

1 §

Paragrafen, som har utformats i enlighet med Lagrådets förslag, anger lagens tillämpningsområde och knyter an till definitionen av allmänt mål i 1 kap. 6 § andra stycket UB. Lagen omfattar alltså alla fordringslag som hos kronofogdemyndigheten handläggs som allmänna mål. Allmänna mål är i första hand mål om indrivning av skatter och olika offentliga rättsliga avgifter samt böter och viten.

Att införsel enligt 15 kap. UB får ske i fråga om vissa fordringar har tidigare framgått av de enskilda skatte- och avgiftsförfattningarna. Dessa bestämmelser föreslås nu slopade och ersatta med en uttömmande uppräkningslista av de fordringslag för vilka införsel får ske. Bestämmelsen i första stycket är utformad så att det framgår att inte bara skatten eller avgiften utan även t.ex. skattetillägg, ränta och dröjsmålsavgift omfattas av denna, liksom belopp för vilket betalningsskyldighet har ålagts annan än den skattskyldige. Undantag har uttryckligen gjorts för de fall där införsel enligt någon av de uppräknade författningarna inte är tillåten. Den nya regleringen innebär således inte någon ändring vad gäller tillämpningsområdet för införsel. Bestämmelsen i andra stycket utgör en erinran om att möjligheten till införsel för böter och viten regleras i 15 kap. 1 § 2 UB.

3 §

Innebörden av paragrafen är att lagen skall tillämpas fullt ut när det gäller skatter och andra offentligrättsliga fordringar som tillkommer staten och inte grundas på studiestödslagen.

För fordringar som inte tillkommer staten, men som ändå handläggs som allmänna utskönningsmål, är kronofogdemyndigheten inte behörig att besluta om konkursfrågor och avbrytande av indrivning. Det är i stället den uppdragsgivande myndigheten som har rätt att besluta om motsvarande åtgärder.

Vissa fordringar av offentligrättslig natur som inte tillkommer staten hanteras för närvarande under indrivningen av kronofogdemyndigheten på motsvarande sätt som skatter. De fordringar det gäller är i första hand felparkeringsavgift, vissa avgifter enligt plan- och bygglagen, TV-avgift samt medel till jaktvårdsfonden och viltskadefonden. Så länge fordringarna i fråga handläggs som allmänna mål finns det enligt min mening inte skäl att ändra kronofogdemyndighetens hantering av dem. De bör därför under indrivningen handläggas som fordringar som tillkommer staten med rätt för kronofogdemyndigheten att besluta om alla åtgärder som förekommer i lagen. Regeringen har därför getts möjlighet att i förordning föreskriva att 15-18 §§ skall tillämpas även i fråga om fordringar som inte tillkommer staten om de handläggs som allmänt mål.

I fråga om bl.a. regressfordringar som enligt UBL m.fl. uppbördsförfattningar tillkommer enskild och utländska fordringar, tillämpas inte bestämmelserna i 15-18 §§.

4 §

Det ankommer på regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om i vilka fall indrivning skall ske med förtur. Detta berörs närmare i avsnitt 6.

Innan en fordring lämnas för indrivning skall gäldenären normalt påminnas om sin betalningsskyldighet. Påminnelsen skall bl.a. ange följderna av en fortsatt utebliven betalning. Indrivning skall regelmässigt inledas med att kronofogdemyndigheten anmanar gäldenären att betala. Gäldenären uppmärksammas därigenom på att fordringen lämnats för indrivning och får tillfälle att betala innan ytterligare indrivningsåtgärder görs. Betalningsanmaning får underlåtas om det finns särskilda skäl. Ett sådant särskilt skäl kan vara att det finns risk för att gäldenären försvårar indrivningen genom att gömma undan egendom.

6 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse som ålägger kronofogdemyndigheten att utreda gäldenärens ekonomiska förhållanden mer ingående än vad som följer av 4 kap. 9 § UB. Vid en sådan gäldenärsutredning är det fråga om att få fram delvis andra uppgifter än vilken utmätningsbar egendom som gäldenären kan ha. Gäldenärsutredningen skall ha som enda syfte att bestämma med vilka åtgärder indrivningen skall bedrivas.

Utredningsuppgiften, som är ett utflöde av den aktiva roll som kronofogdemyndigheten skall ha i allmänna mål, har motiverats närmare i avsnitt 7. I ett enskilt mål ankommer motsvarande utredningsuppgift på den enskilde borgenären.

Hur omfattande utredning som behövs får avgöras utifrån de omständigheter som föreligger i det enskilda fallet. Av den allmänna motiveringen framgår att skatteregistren och utsökningsregistret skall kunna användas för gäldenärsutredning. Vissa justeringar i skatteregisterlagen och utsökningsregisterlagen föreslås därför.

7 §

Paragrafen anger när uppskov får beviljas. Förutsättningarna för uppskov har behandlats ingående i avsnitt 8. Kronofogdemyndigheten avgör om uppskov skall omfatta samtliga gäldenärens skulder som har lämnats för indrivning eller om uppskov endast skall beviljas för vissa skulder.

Varje uppskopsbeslut skall ha som mål att gäldenären skall betala sin skuld. Bedöms det inte kunna ske saknas förutsättningar för uppskov. Beviljas uppskov innebär det att gäldenären får ytterligare tid på sig att betala. Ett uppskov är alltså alltid ytterst inriktat på att kronofogdemyndigheten avvaktar med utmätning eller konkursansökan, dvs. olika typer av indrivningsåtgärder, under viss tid.

När det gäller den *första punkten* skall kronofogdemyndigheten alltid göra en prövning om uppskov ger ett bättre ekonomiskt utfall för sökanden (staten) än om verkställighetsåtgärd, dvs. utmätning eller införsel, vidtas omedelbart. Självfallet är det en prövning som måste göras utifrån de omständigheter som föreligger i det enskilda fallet.

Andra punkten tar sikte på s.k. sociala skäl. Den kan tillämpas om gäldenären på grund av exempelvis sjukdom eller arbetslöshet fått be-

talningssvårigheter som ändå bedöms vara av övergående natur. Kan gäldenärens betalningsproblem antas bli bestående skall inte uppskov beviljas utan andra indrivningsåtgärder vidtas.

Enligt *tredje punkten* kan uppskov beviljas i avvaktan på att en ansökan om anstånd prövas. Det ankommer inte på kronofogdemyndigheten att göra någon mer ingående prövning av om gäldenären kan antas få bifall till sin ansökan. Utgångspunkten bör således vara att en ansökan om anstånd skall föranleda att uppskov beviljas. Åtgärder som gäldenären vidtar endast för att få förlängd betalningsfrist kan emellertid inte få medföra att kronofogdemyndigheten beviljar uppskov. Myndigheten får i vart fall översiktligt bedöma den framställan som gäldenären åberopar till stöd för sin begäran om uppskov.

I *andra stycket* anges att uppskov får förenas med villkor att gäldenären följer en avbetalningsplan.

8 §

Paragrafen anger tidsramarna för uppskov. Förutsättningarna för uppskov och uppskovstidens längd har motiverats i avsnitt 8. Som allmän regel gäller att gäldenären inte får beviljas uppskov för längre tid än vad som behövs för att han skall kunna betala sin skuld.

Uppskov som inte förenas med krav på avbetalning får normalt beviljas för högst ett år. För uppskov som förenas med avbetalningsplan finns inte någon sådan tidsgräns. Finns synnerliga skäl får uppskov som inte förenats med avbetalningsplan överstiga ett år. Sådana synnerliga skäl kan vara att gäldenären ställer säkerhet för beloppet eller att det framstår som klart att gäldenärens möjligheter att betala kommer att förbättras avsevärt vid en viss senare tidpunkt.

9 §

Uppskov innebär att indrivningen avbryts under den tid uppskovet gäller. Av paragrafens *första stycke* framgår dock att skatt som återbetalas eller annars utbetalas till gäldenären får tas i anspråk för verkställighet av en skuld även om uppskov har beviljats med betalning av skulden. Det innebär bl.a. att avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall ske utan hinder av uppskov.

Enligt *andra stycket* kan uppskov återkallas under vissa förutsättningar. Särskild anledning till återkallelse kan vara att gäldenären lämnat vilseledande uppgifter eller att uppskov beviljats på ett i annat avseende felaktigt underlag.

10-13 §§

Bestämmelserna om säkerhet har hämtats från lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. (säkerhetslagen). Föreskrifter som rör säkerhet har sin rätta plats i indrivningslagen eftersom säkerhet endast kan tas emot i samband med att kronofogdemyndigheten beviljar uppskov med betalning eller viss indrivningsåtgärd. Några förändringar föreslås

inte när det gäller möjligheten för kronofogdemyndigheten att ta emot säkerhet eller av andra frågor som rör säkerhet. Överföringen av de aktuella föreskrifterna till indrivningslagen är således endast av redaktionell art.

10 §

Paragrafen motsvarar 1 § säkerhetslagen.

11 §

Paragrafen är identisk med 2 § säkerhetslagen.

12 §

Paragrafen motsvarar 3 § första stycket säkerhetslagen. I paragrafens andra stycke i säkerhetslagen föreskrivs att kronofogdemyndigheten utan hinder av att säkerhet har mottagits får vidta indrivningsåtgärd när anledning därtill förekommer. En sådan föreskrift behövs inte i indrivningslagen eftersom det i 9 § andra stycket finns en bestämmelse om omedelbar återkallelse av uppskov.

13 §

Paragrafen motsvarar 4 § säkerhetslagen med viss justering. Sålunda har det nu i lagtexten uttryckligen förutsatts att kronofogdemyndigheten skall besluta om att ta säkerhet i anspråk. Kompletteringen innebär inte någon ändring i sak. Beträffande frågan om överklagande över ett beslut om ianspråktagande hänvisas till 19 § och kommentaren till den paragrafen.

14 §

Frågor som rör ackord berörs närmare i avsnitt 9. De föreslås bli reglerade i en särskild lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. Villkoren för ackord har inte ändrats. Som en följd av den nya lagen kan den nuvarande regleringen i 62 § tredje stycket UBL och 10 § andra stycket bötesverkställighetslagen (1979:189) upphävas. I förevarande paragraf har tagits in en hänvisning till den nya lagen.

15 §

Frågan om vilken myndighet som skall vara behörig att ansöka om konkurs har avhandlats i avsnitt 10. Paragrafen har för närvarande sin motsvarighet närmast i 62 § första och andra styckena UBL samt 10 § första stycket bötesverkställighetslagen, vilka bestämmelser alltså nu kan upphävas. I paragrafen anges dessutom i förtydligande syfte att kronofogdemyndigheten har rätt att ansöka om likvidation.

Av paragrafen framgår att kronofogdemyndigheten har en allmän behörighet att företräda det allmänna i fråga om fordringar hos en gäldenär som försatts i konkurs.

17 §

Av paragrafen framgår att det är RSV som skall föra det allmännas talan i överrätt när det gäller frågor om konkurs och likvidation.

18 §

Paragrafen anger under vilka förutsättningar kronofogdemyndigheten kan avbryta indrivningen tills vidare. Förfarandet ersätter det avskrivningsinstitut för skatteuppbörden som för närvarande regleras i 66 och 67 §§ UBL. Bestämmelsen i UBL kan således upphävas. Närmare föreskrifter i fråga om avbrytande av indrivning kan komma att meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

19 §

De myndighetsbeslut som aktualiseras genom lagen rör i första hand uppskov, säkerhet, konkursansökan, åtgärder i konkurs och avbrytande av indrivning. Det rör sig genomgående om frågor som faller inom ramen för det allmännas borgenärsfunktion och inte berör den verkställighet som regleras i UB. I 18 kap. UB finns bestämmelser som anger om talan får föras mot verkställighetsbeslut. Här kan nämnas att enligt 18 kap. 6 § UB får talan i princip inte föras mot beslut som endast utgör förberedelse till senare beslut som kan överklagas.

Vid gäldenärsutredning (6 §) vidtar kronofogdemyndigheten många åtgärder som inte typiskt sett är beslut och inte ens kan beskrivas som förberedelse till beslut. Här är, liksom vid tillgångsundersökning enligt 4 kap. 9 § UB, fråga om att göra efterforskning i olika register och att ta del av material som gäldenären själv kan tänkas inneha, t.ex. räkenskapshandlingar. En gäldenärsutredning bygger emellertid på gäldenärens frivilliga medverkan. Det finns därför knappast något behov för gäldenären att kunna överklaga någon åtgärd som kronofogdemyndigheten vidtar under denna utredning.

Beträffande uppskov kommer främst i fråga kronofogdemyndighetens vägran att bevilja uppskov (7 §) eller myndighetens beslut att återkalla beviljat uppskov (9 § andra stycket). Vad gäller säkerhet knyter sig intresset i första hand till kronofogdemyndighetens vägran att ta emot erbjuden säkerhet (10 §) eller myndighetens beslut rörande frågan under vilka förutsättningar säkerheten får tas i anspråk (12 §). Bestämmelserna om uppskov och säkerhet är emellertid så konstruerade att en gäldenär aldrig med fog kan hävda att han har någon rätt att t.ex. påfordra uppskov även om säkerhet erbjuds. Vad som händer när kronofogdemyndigheten finner att uppskov inte kan beviljas är därför bara att den betalningsskyldighet som åvilar gäldenären på grund av det bakomlig-

gande beskattningsbeslutet aktualiseras. Vad nu sagts gäller också när beviljat uppskov återkallas eller kronofogdemyndigheten vägrar att ta emot erbjuden säkerhet eller beslutar under vilka förutsättningar säkerheten skall få tas i anspråk. Det är rimligt att detta inte är förhållanden som får överklagas. Samma synsätt kommer för övrigt redan till uttryck i 5 § säkerhetslagen.

Annorlunda förhåller det sig med kronofogdemyndighetens beslut att ta ställd säkerhet i anspråk (13 §). Gällande rätt innebär att ett sådant beslut kan överklagas, se härom beträffande pant som säkerhet NJA 1982 s. 727. I fall där säkerheten utgörs av pant är ianspråktagandet att jämföra med en utmätning och en sådan får givetvis överklagas. Behovet av möjlighet till överklagande kan däremot kanske ifrågasättas om säkerheten utgörs av borgen eller företagshypoteksbrev. I dessa fall följs ianspråktagandet av att kronofogdemyndigheten utmäter egendom hos den som ställt säkerheten eller gör konkursansökan. Vid klagan över utmätningen eller vid prövningen av konkursansökningen kan då ianspråktagandet bli prövat. Genom att man tillåter överklagande även av beslutet om ianspråktagandet kan resultatet alltså bli två parallella processer i vilka åtminstone delvis samma frågor blir prövade. Det för dock för långt att i detta sammanhang pröva denna fråga, särskilt som den är aktuell också när borgen som säkerhet tas i anspråk enligt UB (se 2 kap. 26 §). Här föreslås därför att beslut om ianspråktagande skall kunna överklagas oavsett om säkerheten utgörs av pant, borgen eller företagshypoteksbrev. Att RSV för det allmänna talan i överrätt framgår av hänvisningen till bestämmelserna om besvär i 18 kap. UB.

Kronofogdemyndighetens beslut att avbryta, eller inte avbryta, ett indrivningsförfarande bör i det här avseendet behandlas på samma sätt som uppskov. Inte heller frågor som rör avbrytande av ett indrivningsförfarande skall således få överklagas. En sådan ordning kan också sägas ligga i linje med den nuvarande regleringen som inte tillåter att beslut om avskrivning får överklagas.

Beslut som gäller ansökan om försättande i konkurs får inte överklagas i dagsläget (97 § UBL). Det finns inte skäl att göra några ändringar på den punkten.

Sammanfattningsvis föreslås således som huvudregel att myndighetens beslut enligt indrivningslagen inte skall få överklagas. Undantag görs dock för beslut om att ställd säkerhet skall tas i anspråk. För dessa fall är det naturligt att tillämpa bestämmelserna om besvär över motsvarande beslut enligt UB.

Ikraftträdande

Den nya lagen avses träda i kraft den 1 januari 1994. Bestämmelserna om säkerhet i 10-13 §§ och 19 § skall tillämpas också i sådana fall då säkerhet tagits emot före ikraftträdandet. Samtidigt skall lagen om säkerhet för skattefordringar m.m. upphöra att gälla. Bestämmelserna i den lagen ersätts av bestämmelserna i indrivningslagen. Uppskov som har beviljats före ikraftträdandet bör fortsätta att gälla oberoende av om

förutsättningarna för uppskov enligt indrivningslagen är uppfyllda. När fråga uppkommer om att återkalla ett uppskov eller förändra villkoren skall bestämmelserna i indrivningslagen tillämpas även på sådana uppskov. Särskild föreskrift om indrivningslagens tillämpning på äldre uppskov har ansetts behövlig endast såvitt gäller 9 och 19 §§. Övergångsbestämmelserna har utformats i enlighet med Lagrådets förslag.

17.2 Lagen om ackord rörande statliga fordringar m.m.

1 §

Paragrafen, som utformats i enlighet med Lagrådets förslag, anger lagens tillämpningsområde. Den gäller i fråga om skatt, avgift, böter eller andra fordringar, som tillkommer staten och drivs in i allmänt mål, med undantag för fordringar enligt studiestödslagen (jfr 1 och 3 §§ indrivningslagen). Ackordsfrågorna behandlas i en separat lag eftersom skattemyndighet och inte kronofogdemyndighet är beslutsmyndighet. I 14 § indrivningslagen finns en hänvisning till förevarande lag.

Det förslagna tillämpningsområdet innebär en viss utvidgning av skattemyndighetens befattning med ackordsfrågor. Utvidgningen torde i praktiken vara betydelselös utom såvitt avser fordringar rörande tull.

Bestämmelser om ackord finns nu i 62 § tredje stycket UBL. Som en följd av förevarande lag kan stadgandet i UBL liksom förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter upphävas.

2 §

Beslut om ackord fattas av skattemyndigheten i det län där gäldenärens hemortskommun är belägen. Skattemyndigheten i det län där gäldenären har sin hemortskommun vid beslutstillfället är behörig även i fråga om fordringar rörande skatter som beslutats av annan skattemyndighet. Om gäldenären saknar hemortskommun skall beslutet fattas av Skattemyndigheten i Stockholms län.

3 §

Frågor om ackord berörs närmare i avsnitt 9. Villkoren för ackord i förhållande till den nuvarande regleringen i 62 § tredje stycket UBL har inte ändrats.

4 §

Kronofogdemyndigheten skall regelmässigt ges tillfälle att yttra sig i ackordsärenden. Ett yttrande kan anses obehövt i t.ex. de fall det framstår som uppenbart att ansökan skall avslås. Skattemyndigheten beslutar om antagande av ackordsförslag även beträffande vissa fordringar som debiterats av andra myndigheter, t.ex. i fråga om tull. I dessa fall kan yttrande också behöva inhämtas från den myndighet som debiterat fordringen.

Beslut rörande ackordsförslag får inte överklagas. Motsvarande bestämmelse finns nu 97 § UBL.

Ikraftträdande

Den nya lagen avses träda i kraft den 1 januari 1994. Samtidigt skall förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter i vilken förordning riksdagen beslutat om ändring i 2 § (prop. 1971:30, bet. 1971:KU36, rskr. 1971:222, SFS 1971:654) upphöra att gälla. Bestämmelserna i den författningen ersätts av bestämmelserna i den nya lagen. Övergångsbestämmelserna har getts den utformning som Lagrådet förordat.

17.3 Utsökningsbalken

1 kap.

6 §

Av avsnitt 5 framgår att det nu inte skall göras någon ändring vad gäller utsökningsmålens indelning i allmänna och enskilda mål. För närvarande kompletteras UB:s och utsökningsförordningens föreskrifter om allmänna mål av en bestämmelse i 64 § UBL. Genom att den paragrafen nu föreslås upphävd behöver 1 kap. 6 § UB ändras för att fånga upp de utsökningsmål som handläggs som allmänna mål genom den nuvarande bestämmelsen i UBL. Detta sker genom att orden "liknande medel" i *andra stycket* byts ut mot "andra medel". Frågan berörs närmare i kommentarerna till 64 § UBL. Övriga ändringar i stycket är av redaktionell natur.

2 kap.

3 §

UB:s bestämmelser om ansökningsförfarandet finns i 2 kap. 1-9 §§. Frågan om hos vilken myndighet en ansökan skall göras regleras emellertid i andra paragrafer, nämligen i 4 kap. 8 §, 15 kap. 7 § samt 16 kap. 1 och 10 §§. Att dessa paragrafer, som enligt sin ordalydelse bara handlar om var verkställighet söks, också reglerar behörigheten i utsökningsmål framgår av första stycket i förevarande paragraf. I den hänvisning till paragraferna som finns där sägs nämligen att de innehåller bestämmelser om behörig kronofogdemyndighet.

Ändringen i *första stycket* innebär att paragrafen i stället för den nuvarande hänvisningen skall innehålla huvudregeln om var verkställighet skall sökas. Den hör naturligen hemma där. Samtidigt föreslås i de nyss nämnda paragraferna en omformulering som innebär att de bara kommer att gälla behörigheten. Härigenom blir regleringen mer lättillgänglig än för närvarande. Dessutom blir det författningstekniskt enkelt att undanta reglerna om var verkställighet söks från tillämpningen i allmänna mål, vilket är vad som föreslås genom ändringen i 2 kap. 30 §.

Paragrafen handlar om avvisande av bristfälliga ansökningar. För närvarande gäller den endast i enskilda mål. Den nya lydelsen är föranledd av att paragrafen enligt förslaget till ändring i 2 kap. 30 § också skall tillämpas i allmänna mål. Genom att 1 och 2 §§ inte gäller allmänna mål har hänvisningen till dessa paragrafer fått utgå.

30 §

Behörighetsfrågorna har skiljts från frågan hos vilken myndighet ansökan skall göras genom ändringen i 3 § första stycket. När det gäller de enskilda målen regleras frågan även fortsättningsvis i UB på det sätt som föreslås genom ändringen i 2 kap. 3 §. För de allmänna målen måste en annan ordning tillämpas. Det beror på att fordringar som tillkommer staten i stor omfattning förs över från uppdragsgivande myndighet till exekutionsväsendet med hjälp av ADB och att inregistreringen i exekutionsväsendets databehandlingsystem sker hos RSV eller kronofogdemyndigheten i Stockholms län. Dessa myndigheter vidarebefordrar sedan de allmänna målen till den kronofogdemyndighet som skall handlägga indrivningsuppdraget. Det är en ordning som följer av förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet och som avses gälla även i framtiden.

För att klargöra att en särreglering föreligger på den här punkten för de allmänna målen har 30 § ändrats så att 3 § första stycket inte skall gälla allmänna mål. Detta påverkar inte frågan om var verkställighet enligt UB skall äga rum. I fråga om utmätning är det 4 kap. 8 § som skall tillämpas även i allmänt mål. Genom ändringen i första stycket har vidare 5 §, som handlar om avvisande av bristfälliga ansökningar, gjorts tillämplig på allmänna mål. Ett indrivningsuppdrag från en myndighet är visserligen mycket sällan så bristfälligt att fråga uppkommer om avvisning i allmänt mål. En formell möjlighet till avvisning har dock ansetts behövas.

I *andra stycket* anges som huvudregel att sökanden i allmänt mål företräds av kronofogdemyndigheten. När möjlighet till avvisning av ansökan i allmänt mål nu föreslås införd genom en ändring i första stycket, bör den uppdragsgivande myndigheten i stället själv föra sin talan i avvisningsfrågan. Motsvarande ordning bör också gälla när gäldenären enligt 3 kap. 21 § framställer invändning mot verkställighet. Sådana invändningar rör främst grunden för den betalningsskyldighet som den uppdragsgivande myndigheten har fastställt. Det är därför naturligt att den myndigheten själv, och inte kronofogdemyndigheten, för talan när indrivning görs.

Tredje stycket reglerar frågan när en ansökan skall anses gjord i allmänt mål. När UB trädde i kraft var exekutionsväsendets system för automatisk databehandling inte fullt utbyggt. Hos vissa kronofogdemyndigheter kunde således indrivning endast begäras på traditionellt sätt, dvs. med hjälp av en skriftlig ansökan. Det förhållandet är bakgrunden till den nuvarande regleringen. Sedan flera år är emellertid samtliga kronofog-

demyndigheter anslutna till ADB-systemet. Alla allmänna mål registreras också i det systemet och förs in i utsökningsregistret. Den ordning som enligt stycket gäller för de kronofogdemyndigheter som är anslutna till systemet kan alltså tillämpas för samtliga myndigheter. En föreskrift med den innebörden har tagits in i första meningen.

I vissa fall behöver dock indrivning kunna begäras skyndsamt utan iakttagande av de ordinarie ADB-rutinerna för överlämnande och inregistrering av indrivningsuppdraget. Närmare föreskrifter om när indrivning skall göras skyndsamt avses bli föremål för en förordningsreglering. Andra meningen i stycket är tillämplig på dessa fall då alltså en uppdragsgivande myndighet vänder sig direkt till behörig kronofogdemyndighet med sin indrivningsansökan.

Närmare bestämmelser om ansökan i allmänt mål avses meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter av regeringen finns redan i form av den tidigare nämnda förordningen om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet. Regeringens föreskrifter i fråga om ansökan bör främst avse innehållet i en ansökan och hur ansökningen skall registreras, i första hand med tillämpning av utsökningsregisterlagen, och tilldelas behörig kronofogdemyndighet. Behovet av föreskrifter hänger samman med det nyss nämnda förhållandet att ansökningarna i allmänna mål registreras av RSV med hjälp av ADB och därefter tilldelas kronofogdemyndigheterna.

4 kap.

8 §

Ändringarna hänger samman med ändringen i 2 kap. 3 § och har kommenterats närmare i anslutning till den paragrafen. Ändringen beror på att föreskrifterna om hos vilken kronofogdemyndighet ansökan skall göras flyttas till 2 kap. 3 § medan behörighetsreglerna i den paragrafen förs samman med bestämmelserna om de olika verkställighetsåtgärderna.

10 §

För närvarande innehåller paragrafen föreskrifter om när utmätning skall ske endast i enskilt mål medan 36 § reglerar när utmätning skall ske i allmänt mål. I förtydligande syfte anges i *första och andra styckena* att de gäller enskilda mål. Bestämmelserna i 36 § ersätts av det nya *tredje stycket*. Med förslaget samlas alltså föreskrifterna i denna fråga för båda måltyperna i paragrafen.

För de enskilda målen innebär förslaget inte någon ändring i fråga om när utmätning skall ske.

I andra stycket byts dessutom ordet "anstånd" ut mot "uppskov". Syftet är att skapa en mer enhetlig begreppsapparat. Genom förslaget blir beteckningen anstånd i UB förbehållen åtgärd som en myndighet beslutar om medan uppskov avser en åtgärd som sökanden förfogar över. Därmed får uppskovet enligt paragrafen en liknande innebörd som uppskov enligt

förslaget till indrivningslag. Ett sådant uppskov beslutas av kronofogdemyndigheten i egenskap av företrädare för sökanden i målet.

I förslaget till indrivningslag finns bestämmelser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att indrivning i vissa fall skall ske med förtur (4 §) och om uppskov (7-9 §§). Bestämmelserna i dessa frågor tar sikte på hur en viss fordran skall hanteras och skall självfallet vara desamma för alla typer av indrivningsåtgärder. Exempelvis skall samma turordning för handläggningen av en fordran tillämpas oavsett om kronofogdemyndigheten överväger att förordna om utmätning eller vidta någon annan indrivningsåtgärd.

Eftersom indrivningslagen innehåller bestämmelser om bl.a. förtur och uppskov har när det gäller allmänna mål i tredje stycket, som är nytt, tagits in en direkt hänvisning till den lagen. Det är dock att märka att bestämmelsen i 4 kap. 11 § UB, som inte ändras, innebär att ett allmänt mål som är anhängigt hos kronofogdemyndigheten skall verkställas senast när utmätning sker i ett enskilt mål mot samma gäldenär. Därmed får turordningsreglerna för de allmänna målen endast betydelse när det mot samme gäldenär inte föreligger en begäran om utmätning i ett enskilt mål.

27 §

Ändringen är av samma slag som ändringen i 8 §.

36 §

Paragrafen reglerar för närvarande turordningen vid utmätning i allmänt mål. När föreskrifter om turordningen nu införs i indrivningslagen (4 §) kan paragrafen upphävas.

15 kap.

7 §

Ändringen hänger, liksom ändringen i 4 kap. 8 §, samman med ändringen i 2 kap. 3 § och har kommenterats närmare i anslutning till den paragrafen. Ändringen beror alltså på att föreskrifterna om hos vilken kronofogdemyndighet ansökan skall göras föreslås flyttade till 2 kap. 3 § medan behörighetsreglerna i den paragrafen förs över till bl.a. förevarande paragraf.

16 kap.

1 och 10 §§

Ändringarna motsvaras av ändringarna i 15 kap. 7 §.

49 § 1 mom.

Ändringen i *punkt 1* är endast en följd av att bestämmelserna om avkortning utmönstras. Avkortning är en bokföringsåtgärd som nu äger rum då någon fått nedsättning i eller befrielse från honom påford debitering av skatt som inte har betalats. Orsaken till avkortningen är alltså att betalningsskyldigheten har ändrats. Anstånd skall också i fortsättningen kunna meddelas om det kan antas att betalningsskyldigheten för skatt, kvarskatteavgift eller ränta kommer att ändras av andra skäl än de som anges i 2 eller 3. Ändringen i denna punkt innebär ingen ändring i sak.

Ändringarna i *punkterna 2 och 3* är av redaktionell natur.

49 § 2 mom.

Ändringen i *första stycket* har samma bakgrund som ändringen i 1 mom. punkt 1. Förutom en redaktionell ändring är ändringarna i *andra stycket* en följd av att bestämmelserna i lagen om säkerhet för skattefordringar m.m. föreslås flyttade till indrivningslagen. Inte heller ändringarna i detta moment medför några ändringar i sak.

57 §

Inbetald skatt registreras för varje skattskyldig i skatteregistren enligt särskild reglering. Restlängden fyller inte längre någon funktion eftersom restföringen numera alltid sker med hjälp av ADB. Bestämmelsen om restlängd i *andra stycket* har därför slopats. Eftersom resterande del av stycket innehåller en bestämmelse av sådan beskaffenhet som inte behöver ges i form av lag och dessutom inte heller ligger till grund för några verkställighetsföreskrifter har hela stycket slopats.

57 a §

Paragrafen upphävs. Föreskriften att skatt m.m. som inte har betalats i rätt tid får drivas in behöver dock vara kvar i lagen. Den flyttas till 59 §.

59 §

I paragrafen finns för närvarande UBL:s bestämmelser i fråga om indrivning. Den första meningen i nuvarande första stycket rör indrivning i allmänhet och har fått sin motsvarighet i 1 § förslaget till indrivningslag. Den har därför utgått här. Det föreslagna *första stycket* inleds i stället med en föreskrift om att obetald skatt, avgift och ränta skall lämnas för indrivning. En liknande bestämmelse finns för närvarande i 57 a §. Genom att avgifter och ränta också anges behövs det inte någon motsvarighet till den nuvarande paragrafens andra stycke. Föreskriften i andra meningen ger regeringen möjlighet att föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Andra stycket innehåller en hänvisning till indrivningslagen. Att obetalda skatter och avgifter enligt UBL faller under indrivningslagen följer

av att sådana statliga fordringar drivs in i allmänt mål hos kronofogdemyndigheten (1 § förslaget till indrivningslag och 1 kap. 6 § andra stycket första meningen UB).

I stycket finns också en bestämmelse om att verkställighet enligt UB får ske vid indrivningen. Därmed avses att verkställighet får ske utan föregående dom.

Föreskrifter om när indrivning skall begäras återfinns för närvarande i förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet. Av 2 § i den förordningen följer att indrivning skall begäras senast två månader efter varje uppbördsmanad. En liknande tidsgräns för skattemyndigheterna och andra uppdragsgivande myndigheter avses även i framtiden finnas i förordningsform.

60 §

Det nuvarande första stycket har fått sin motsvarighet i den föreslagna indrivningslagen (2 §).

När allmänna indrivningsbestämmelser samlas i en särskild indrivningslag skall andra författningar i fråga om indrivning hänvisa till den lagen och inte som nu till UBL. Med en sådan ordning skall UBL rensas från allmänna indrivningsbestämmelser. Därför har också andra stycket upphävts. Med hänsyn till bestämmelsen i 15 kap. 1 § 2 UB gäller även fortsättningsvis att införsel får äga rum för skatter och allmänna avgifter endast om det är särskilt föreskrivet.

62 §

Reglerna om konkursansökan återfinns i förslaget till indrivningslag (15 och 16 §§). Därför har nuvarande första och andra styckena upphävts.

Föreskrifterna om godtagande av ackord i fråga om statliga fordringar har flyttats till den föreslagna lagen om ackord rörande statliga fordringar m.m. Nuvarande tredje stycket, och därmed paragrafen i dess helhet, har därför upphävts.

63 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om indrivningskvitto. Den bestämmelse om indrivningskvitto som finns i 13 kap. 2 § utsökningsförordningen har ansetts vara tillräcklig. Till detta kommer att bestämmelsen i den nu aktuella paragrafen att kvitto som utfärdas på annat sätt än vad som föreskrivs inte är gällande, måste uppfattas som stötande för den enskilde. Paragrafen har därför upphävts utan att någon motsvarande bestämmelse införts i någon annan lag.

64 §

Paragrafen, som föreslås upphävd, föreskriver nu bl.a. att staten tillkommande fordran som får tas ut genom utmätning utan föregående dom skall drivas in i samma ordning som skatt enligt UBL. Den föreskriften utgör grunden för att vissa mål hos kronofogdemyndigheten

handläggs som allmänna mål. Det gäller bl.a. flygplatsavgifter enligt luftfartslagen (1957:297) och vissa avgifter enligt lantmäteritaxan (1971:1101). Utan föreskriften i paragrafen skulle målen handläggas som enskilda mål hos kronofogdemyndigheten. Som anförs i avsnitt 5 finns det inte nu skäl att ändra gruppen av allmänna mål. När allmänna indrivningsbestämmelser nu utmönstras ur UBL och i stället samlas i särskilda indrivningsförfattningar bör även den här paragrafen upphävas. Eftersom de aktuella målgrupperna dock även fortsättningsvis bör handläggas som allmänna mål hos kronofogdemyndigheten görs samtidigt ändringen i 1 kap. 6 § UB som alltså innebär att de fordringsmål som nu bedöms som allmänna på grund av 64 § UBL även fortsättningsvis kommer att handläggas som sådana mål.

Paragrafens föreskrift om dröjsmålsavgift för de aktuella fordringarna ersätts inte. Det innebär att sådan avgift inte längre kan tas ut för fordringarna. I den mån det finns en särskild föreskrift om ränta skall sådan ränta, som en följd av förslaget, beräknas även under indrivningen.

65 §

Paragrafen innehåller för närvarande föreskrifter om avkortning. Med avkortning avses att ett obetalt skatte- eller avgiftsbelopp avförs ur räkenskaperna därför att det inte längre föreligger någon fordran på beloppet. En vanlig anledning till avkortning är att den bakomliggande taxeringen eller debiteringen sätts ned eller röjs undan. Avkortning är således endast en bokföringsåtgärd. Bokföringsrutiner som behövs för att i myndigheternas räkenskaper hantera en redan beslutad ändring i betalningsskyldigheten behöver inte vara föremål för lagstiftning. Paragrafen har därför upphävts.

66 §

I paragrafen finns nu bestämmelser om avskrivning av debiterad skatt. Den föreslagna indrivningslagen ger kronofogdemyndigheten möjlighet att tills vidare avbryta indrivningen under vissa förutsättningar (18 §). Som framgår av avsnitt 11 kommer det förfarandet att ersätta avskrivningsinstitutet. Paragrafen har därför upphävts.

67 §

Paragrafen anger nu bl.a. att fråga om avkortning och avskrivning skall prövas av skattemyndigheten. Som en följd av att 65 och 66 §§ har upphävts har också förevarande paragraf upphävts.

97 §

Genom att UBL:s bestämmelser om framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag och avskrivning föreslås upphäva behöver även den nu aktuella paragrafen justeras. Som framgår av 19 § förslaget till indrivningslag och 5 § förslaget till lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. kommer inte heller med den nya regleringen beslut be-

17.5 Lagen om arvsskatt och gåvoskatt

53 §

Ändringarna i *första och andra styckena* är av redaktionell natur.

När de allmänna indrivningsbestämmelserna flyttas från UBL till den föreslagna indrivningslagen bör hänvisningen i olika lagar till UBL:s bestämmelser om indrivning utgå. I stället bör det direkt av den aktuella lagen framgå att obetalt belopp skall lämnas för indrivning och att indrivning sker enligt indrivningslagens bestämmelser. I den lagen regleras också om införsel får ske (2 §). Däremot bör det i varje särskild lag tas in en bestämmelse som ger regeringen möjlighet att föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp och att vid indrivning verkställighet enligt UB får ske. Det är ändringar av det slaget som nu görs i *tredje stycket*. Ändringarna är av lagteknisk natur och medför inga sakliga förändringar när det gäller indrivning av arvsskatt, gåvoskatt eller dröjsmålsavgift.

Bestämmelserna i *fjärde stycket*, som är nytt, motsvarar 59 § andra stycket UBL.

17.6 Lagen om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst

5 §

Ändringen föranleds av att UBL:s (65 §) bestämmelser om avkortning upphävs. Avkortning är en ren bokföringsåtgärd som för närvarande äger rum när en skattskyldig vunnit nedsättning i eller befrielse från honom påförd debitering. Paragrafen har också justerats i anledning av att bestämmelserna i tidigare 87 § UBL numera återfinns i 103 § UBL.

17.7 Lagen om sjömansskatt

17 b §

Ändringarna är av samma slag som föreslås beträffande lagen om arvsskatt och gåvoskatt. En skillnad i förhållande till lagen om arvsskatt och gåvoskatt är dock att i ett nytt tredje stycke föreskrivs att överklagande av beslut inte inverkar på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift. Detta innebär inte någon saklig ändring i förhållande till nuvarande ordning, eftersom föreskriften i första stycket om att indrivning får ske enligt vad som gäller för skatt enligt UBL innefattat motsvarande bestämmelse i UBL.

17.8 Lagen om mervärdeskatt

48 §

Enligt det nuvarande *första stycket* kan indrivning ske om skatt inte har betalats i behörig tid och ordning. Tolkad efter sin ordalydelse innebär

föreskriften att indrivning kan ske om betalningen har gjorts i rätt tid men på ett felaktigt sätt. En sådan ordning har inte ansetts vara lämplig och används inte heller i nyare författningar (se exempelvis 65 § fordonskattelagen [1988:327]). Den överensstämmer inte heller med vad som sägs i 47 § i fråga om förutsättningar för dröjsmålsavgift. Sådan avgift påförs nämligen endast om betalning inte skett i rätt tid. Förevarande paragraf har ändrats så att indrivning får ske endast om skatt, ränta eller dröjsmålsavgift inte betalas i rätt tid.

Som framgår av avsnitt 11 och 12 föreslås avskrivningsinstitutet avskaffat och föreskrifterna om avkortning utmönstrade ur lagstiftningen. De båda begreppen skall därför inte längre finnas kvar i *andra stycket*.

Ändringarna i övrigt i första och andra styckena är av samma slag som ändringarna i lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

I ett nytt *tredje stycke* har införts en bestämmelse om att begäran om omprövning eller överklagande inte inverkar på skyldigheten att betala skatt, ränta eller avgift. Bestämmelsen är en följd av att den generella hänvisningen i andra stycket till UBL:s regler om indrivning slopats och innebär inte någon saklig förändring.

49 §

Ändringen i fjärde stycket innebär att den möjlighet som före tillkomsten av lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter fanns att hos skattemyndigheten göra avräkning för vissa andra slags motfordringar än fordran på mervärdesskatt återinförs. Bestämmelsen har utvidgats till att avse också särskild löneskatt. Skälen för detta har angetts i den allmänna motiveringen (avsnitt 13). Ändringen i sjätte stycket är redaktionell.

17.9 Kupongskattelagen

22 §

Ändringen i *första stycket* är av samma slag som ändringen i 48 § första stycket första meningen lagen om mervärdesskatt.

Ändringarna i *andra stycket* samt tillägget av ett nytt *tredje stycke* är lagtekniska ändringar som följer av att allmänna bestämmelser om indrivning flyttas från UBL till den nya indrivningslagen. I sak påverkas inte indrivningen av kupongskatt.

I ett nytt *fjärde stycke* har införts en bestämmelse om att besvär över beslut inte inverkar på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift. Bestämmelsen är en följd av att den generella hänvisningen i andra stycket till UBL:s regler om indrivning slopats och innebär inte någon saklig förändring.

26 §

Ändringarna i *första och andra styckena* är av redaktionell natur.

Ändringen i *tredje stycket* är en följd av ändringen i 22 § andra och tredje styckena.

13 §

Ändringen är föranledd av att begreppen avskrivning och avkortning utmönstras inom uppbördssystemet. De skall därför inte heller finnas kvar i förevarande paragraf. Dessutom har bestämmelsen om att införsel får ske flyttats till indrivningslagen (2 §).

17.11 Lagen om saluvagnsskatt

6 §

Paragrafen har inte redigerats om som flertalet andra paragrafer vilka innehåller hänvisningar till UBL:s regler om indrivning. Skälet till att hänvisningen behålls är i första hand att den utgör grunden för påförandet av dröjningsavgift. Som en följd av de föreslagna ändringarna i UBL, vilka bl.a. innebär att föreskrifterna om dröjningsavgift föregås av en särskild rubrik, bör det redan av *första stycket* i förevarande paragraf uttryckligen framgå att dröjningsavgift kan tas ut. Eftersom avskrivningsinstitutet upphävs och föreskrifterna om avkortning utmönstras ur uppbördslagstiftningen har begreppen i fråga också tagits bort från förevarande paragraf.

Bestämmelsen i *andra stycket* om införsel har flyttats till indrivningslagen (2 §).

17.12 Bötesverkställighetslagen

Böter och därmed enligt lagen jämställda medel handläggs hos kronofogdemyndigheten enligt bestämmelserna för allmänna mål (1 kap. 6 § UB) och omfattas därigenom av förslaget till indrivningslag. De materiella bestämmelserna om indrivning i bötesverkställighetslagen har därför upphävts.

6 §

De redaktionella ändringarna i *första stycket* första meningen är en konsekvens av tillkomsten av den nya indrivningslagen av vilken det bl.a. framgår att det är kronofogdemyndigheten som ombesörjer indrivning. Föreskriften i nuvarande andra meningen, som anger exekutionstitlarna för indrivningen av böter m.m., kom till före det att UB trädde i kraft och behövs inte längre. Mot bakgrund av vad som numera anges i 3 kap. 1 § första stycket 1 och 3 samt 3 kap. 24 § UB har den aktuella föreskriften i stycket upphävts. Här har i stället tagits in en bestämmelse om att regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Det nya *andra stycket* hänvisar till den nya indrivningslagen.

Första stycket innehåller nu en föreskrift om att indrivningen skall inledas med att den bötfällde (av kronofogdemyndigheten) avkrävs betalning om det inte finns särskilda skäl att underlåta krav. Föreskriften har sin motsvarighet när det gäller skatt i 31 § uppbördsförordningen (1967:626). Enligt 4 kap. 12 § och 15 kap 8 § UB föreligger vidare en skyldighet för kronofogdemyndigheten att - utom i vissa fall - lämna särskild underrättelse innan utmätning eller införsel får ske. Enligt de rutiner som kronofogdemyndigheten tillämpar sänds en handling till gäldenären som är så utformad att den anses utgöra både krav och underrättelse.

I avsnitt 3 förutskickas en förordningsreglering av ett allmänt påminnelseförfarande redan på uppbördsstadiet. Med en sådan reglering, som avses träda i kraft samtidigt med de nu aktuella lagarna, kan första stycket upphävas. När det gäller böter innebär en sådan reglering att den bötfällde får en betalningsanmaning från uppbördsmyndigheten och att anmaningen går ut i ett tidigare skede än vad som nu är fallet. Mot bakgrund av vad som nu sagts har föreskriften i första stycket upphävts.

I *andra stycket* finns för närvarande föreskrifter om uppskov och avbetalning. Eftersom motsvarande regler återfinns i förslaget till indrivningslag (7-9 §§) har stycket, och därmed paragrafen i dess helhet, kunnat upphävas.

9 §

Paragrafen anger nu att om betalning inte kan erhållas med tillämpning av 7 § eller avräkningslagen, sker indrivning genom utmätning eller införsel enligt vad som är särskilt föreskrivet. Motsvarande framgår av 2 § förslaget till indrivningslag. Något behov av föreskriften i förevarande paragraf finns därför inte.

10 §

Nuvarande föreskrifter i paragrafen om konkursansökan och antagande av ackordsförslag har sin motsvarighet i förslaget till indrivningslag (15-17 §§) och förslaget till lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. Paragrafen har därför kunnat upphävas.

11 §

I paragrafen behandlas nu frågor om avkortning och avskrivning. I avsnitt 11 har det föreslagits att avskrivningsinstitutet skall avskaffas och ersättas med en möjlighet att avbryta indrivningen. Det förfarandet regleras i indrivningslagen och kommer således att omfatta även böter. Vidare har det i avsnitt 12 föreslagits att reglerna om avkortning skall utmönstras ur lagstiftningen. Föreskrifterna om avskrivning och avkortning har därför upphävts i bötesverkställighetslagen.

I paragrafen har det inte ansetts vara nödvändigt att ange att det är fråga om *ädömda* böter. Ändringen i övrigt beror på att begreppet avkortning har utmönstrats ur uppbördslagstiftningen.

17.13 Skatteregisterlagen

1 §

Förslaget till indrivningslag innehåller bl.a. regler om sådan gäldenärsutredning som kronofogdemyndigheten skall verkställa för att få underlag för valet av indrivningsåtgärd (6 §). Av det förslaget följer också att skatteregistren skall få användas vid gäldenärsutredningar. I paragrafens *tredje stycke* förslås därför den ändringen att ändamålen för skatteregistren utvidgas till att omfatta även gäldenärsutredningar. Det kan påpekas att ändringen ger kronofogdemyndigheten rätt att använda skatteregistren för gäldenärsutredning även i allmänt mål där fordringen inte avser sådan skatt eller avgift beträffande vilken uppgift för beskattningsverksamheten inte registreras i skatteregistren.

Ändringen i *fjärde stycket* är en direkt följd av ändringen i tredje stycket.

17.14 Lagen om preskription av skattefordringar

1 §

De nuvarande hänvisningarna till UBL:s bestämmelser om indrivning har i flertalet andra lagar ersatts av direkta hänvisningar till indrivningslagen. Även UBL hänvisar för övrigt till indrivningslagen. Av det som nu sagts följer att kopplingen till UBL i förevarande paragraf måste ändras. I annat fall kommer flera skatter och avgifter som nu omfattas av preskriptionsbestämmelserna i lagen att falla utanför dess tillämpningsområde.

De fordringar som tillkommer det allmänna och som nu drivs in enligt UBL kommer samtliga att drivas in enligt indrivningslagen. Indrivningslagen kommer emellertid att omfatta vissa slags fordringar som inte drivs in enligt de nuvarande bestämmelserna i UBL. Bl.a. kommer fordringar enligt tullagen (1987:1065) att drivas in med tillämpning av indrivningslagen. Den nuvarande kopplingen i paragrafen till UBL och tullagen har därför ersatts med en koppling till indrivningslagen.

Fordringar som drivs in enligt bötesverkställighetslagen skall även fortsättningsvis ligga utanför preskriptionslagens tillämpningsområde. Detsamma gäller fordringar avseende vissa domstolskostnader m.m. Detta har uppnåtts genom de undantag som föreskrivs i sista meningen. Undantagen har kompletterats så som Lagrådet förordat.

17.15 Arbetstidslagen

27 §

Hänvisningen till UBL:s indrivningsbestämmelser har tagits bort i paragrafen och ersatts med en hänvisning till indrivningslagen. Ändringen

innebär inte någon förändring i sak när det gäller indrivning av övertidsavgift. Dessutom har stycket kompletterats med en bestämmelse om att regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

17.16 Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter

5 kap.

16 §

Enligt det nuvarande *första stycket* kan indrivning ske om skatt inte har betalats i behörig tid och ordning. Tolkad efter sin ordalydelse innebär föreskriften att indrivning kan ske om betalningen har gjorts i rätt tid men på ett felaktigt sätt. En sådan ordning har inte ansetts vara lämplig och stycket har, på samma sätt som 48 § första stycket lagen om mervärdeskatt och 22 § första stycket kupongskattelagen, ändrats så att indrivning får ske endast om skatt inte betalats i rätt tid.

Som framgår av avsnitt 11 och 12 föreslås avskrivningsinstitutet avskaffat och föreskrifterna om avkortning utmönstrade ur lagstiftningen. De båda begreppen skall därför inte längre finnas kvar i *andra stycket*.

Ändringarna i övrigt i paragrafen är av samma slag som ändringarna i lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

17.17 Lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

35 §

I *första stycket* har tagits in en bestämmelse om indrivning och att regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Även stämpelskatt som fastställs av inskrivningsmyndigheten skall drivas in enligt bestämmelserna i indrivningslagen. En upplysning om det har tagits in i ett nytt *andra stycke* i paragrafen. I stycket finns också en bestämmelse om att verkställighet enligt UB får ske vid indrivningen. Därmed avses att verkställighet får ske utan föregående dom.

17.18 Lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

15 §

Hänvisningen till UBL i nuvarande *andra stycket* innebär i första hand att fordringen i fråga handläggs som ett allmänt utsökningsmål. Genom föreskriften i sista meningen kan införsel äga rum. Som framgått tidigare bör hänvisningar till UBL när det gäller indrivning undvikas i framtiden. Samma effekt som nu uppnås genom hänvisningen till UBL fås i förslaget genom att fordran på betalningsskyldighet enligt paragrafen drivs in på samma sätt som arbetsgivaravgifter. Att införsel får ske framgår av 2 § indrivningslagen. Bestämmelsen om införsel har därför slopats i förevärande paragraf.

Ändringen i *tredje stycket* är en direkt följd av ändringen i *andra stycket*.

Ändringen har samma innebörd som ändringen i 15 §. I enlighet med vad som nu gäller får införsel äga rum. Det förhållandet klargörs genom en särskild föreskrift i 2 § indrivningslagen.

18 §

I paragrafen finns bestämmelser om regressrätt för den som fullgjort betalningsskyldighet enligt 16 §. Nuvarande föreskrift i tredje stycket första meningen innebär bl.a. att regresskravet handläggs som allmänt mål hos kronofogdemyndigheten trots att fordringen inte tillkommer staten utan en enskild. I enlighet med vad som sägs i kommentaren till 15 § innebär ändringen i stycket inte någon förändring i det avseendet. Inte heller i övrigt får ändringen några konsekvenser i sak.

27 a §

Nuvarande föreskrift i paragrafen har i förslaget flyttats till den nya 28 a §. I likhet med vad som gäller i UBL bör bestämmelserna om dröjsmålsavgift, som nu finns i 28 §, komma före bestämmelsen om indrivning. Det uppnås genom ändringen.

28 §

Indrivningslagens tillkomst innebär att allmänna regler om indrivning flyttas från UBL till den nya lagen. Det medför att förevarande lag bör hänvisa till den nya lagen i fråga om indrivning. Så sker också genom förslaget till 28 a §. Som framgår av avsnitt 11 och 12 skall avskrivningsinstitutet avskaffas och föreskrifterna om avkortning utmönstras ur lagstiftningen. De båda begreppen skall därför inte längre finnas kvar i förevarande paragraf. Bestämmelser om ackord, som bl.a. omfattar arbetsgivaravgifter, återfinns i förslaget till lag om ackord rörande statliga fordringar m.m. och har därför upphävts här. Föreskriften i sista meningens har förts till 2 § indrivningslagen.

Med ändringsförslaget kommer 28 § att innehålla föreskrifter som endast rör dröjsmålsavgift. Det är därför lämpligt att paragrafen föregås av en särskild rubrik som utvisar det förhållandet.

28 a §

Ändringarna är av samma slag som i lagen om arvsskatt och gåvoskatt. Genom ändringarna återfinns lagens samtliga föreskrifter om indrivning av arbetsgivaravgifter i 28 a §.

17.19 Lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter

2 §

Som framgått kommer så gott som samtliga nuvarande hänvisningar till UBL:s föreskrifter om indrivning i olika skatte- och avgiftsförfattningar

att ändras till att avse den nya indrivningslagen. Även bötesverkställighetslagen och tullagen (1987:1065) föreslås innehålla hänvisningar till indrivningslagen. Mot den bakgrunden bör även förevarande paragraf gälla fordringar som drivs in enligt indrivningslagen. För det fall att en lag även i framtiden hänvisar till UBL:s indrivningsbestämmelser faller även fordringar enligt den lagen inom paragrafens tillämpningsområde eftersom UBL i sin tur hänvisar till indrivningslagen. Ändringen innebär att avräkningslagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta även det allmännas fordringar avseende domstolskostnader m.m.

17.20 Utsökningsregisterlagen

1 §

Ändringen i första stycket är av redaktionell natur.

För närvarande får utsökningsregistret användas för verkställighet enligt UB och andra författningar. Av förslaget till indrivningslag följer att registret också skall få användas för gäldenärsutredning. En sådan gäldenärsutredning behöver inte mynna ut i någon verkställighetsåtgärd utan kan exempelvis leda till indrivningsåtgärd i form av uppskov och avbetalningsplan. Genom ändringen i paragrafen klargörs att utsökningsregistret på det här sättet får ett användningsområde som går utanför den renodlade verkställigheten.

6 §

Med förslaget får uppgift om förekomsten av gäldenärsutredning enligt indrivningslagen registreras i utsökningsregistret. Registreringen skall endast utvisa att en gäldenärsutredning har ägt rum och tidpunkten för utredningen. Uppgifter som ingår i en gäldenärsutredning avses få registreras endast om det är tillåtet enligt någon annan bestämmelse i lagen.

17.21 Plan- och bygglagen

10 kap.

29 §

Ändringarna är av samma slag som i lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

17.22 Tullagen

35 §

Ändringen är en konsekvens av ändringen i UBL och indrivningslagens tillkomst. Den förändrade lagstiftningstekniken innebär att de medelsslag som inte direkt regleras i UBL måste ha vissa egna bestämmelser om indrivning. Eftersom 60 § UBL inte längre skall vara tillämplig ifråga om bl.a. tull eller annan skatt enligt tullagen behövs det en särskild bestämmelse med innebörd att beslut om fastställd tull och annan skatt omedelbart får verkställas när fordran förfallit till betalning. En sådan bestämmelse har tagits in i första stycket. Därmed kan fordringen på sam-

ma sätt som nu tas ut utan föregående dom (3 kap. 1 § 6 UB). Indrivningslagen skall omfatta bl.a. tull och annan skatt enligt tullagen som inte betalas i tid. Det följer i första hand av att fordringarna i fråga, som ju tillkommer staten, enligt 1 kap. 6 § UB handläggs i allmänt mål. Föreskriften i tredje meningen är en upplysning om det. För närvarande får införsel inte äga rum för fordran enligt tullagen. Den ordningen följer av 60 § andra stycket UBL och den nu aktuella paragrafen. Någon ändring av det förhållandet skall inte ske. Detta framgår av att införsel inte medges enligt 2 § indrivningslagen.

36 §

Ändringen är en direkt följd av bl.a. ändringen i föregående paragraf.

Samma effekt som nu uppnås genom hänvisningen till UBL har uppnåtts genom att fordran grundad på betalningsskyldighet enligt paragrafen drivs in på samma sätt som tull och annan skatt enligt tullagen. Dessa skatter hanteras ju på samma sätt som skatter enligt UBL när det gäller indrivning. Inte heller när det gäller utkrävande av ställföreträdaransvar enligt första stycket får införsel äga rum.

17.23 Fordonsskattelagen

60 §

Ändringen är föranledd av förslaget att bestämmelser om avkortning skall utmönstras ur lagstiftningen. Avkortning kan för närvarande ske enligt 65 § UBL då någon vunnit nedsättning i eller befrielse från honom påförd debitering. Genom att ordet "avkortas" byts mot "sätts ned" sker ingen saklig förändring av förutsättningarna för anstånd. Innebörden av första stycket är alltså fortfarande att anstånd kan beviljas om det finns skäl att anta att betalningsskyldigheten för skatt kan komma att sättas ned helt eller delvis.

66 §

Av första stycket framgår att skatt som inte betalas i rätt tid skall lämnas för indrivning. Detsamma gäller skattetillägg, förseningsavgift, ränta och dröjsmålsavgift (jfr 2 § fordonsskattelagen). För att undvika att kronofogdemyndigheten belastas med ärenden avseende mycket små belopp har tagits in en bestämmelse om att regeringen får föreskriva att fordringar avseende ringa belopp inte behöver lämnas för indrivning. Bestämmelserna i UBL om indrivning har slopats och i stället samlats i indrivningslagen. En upplysning om att bestämmelser om indrivning finns i indrivningslagen har därför tagits in i första stycket. I stycket finns också en bestämmelse om att verkställighet enligt UB får ske vid indrivningen. Därmed avses att verkställighet får ske utan föregående dom.

Ändringen i *andra stycket* är liksom ändringen i 60 § bl.a. föranledd av att avkortningsinstitutet utmönstras ur uppbördslagstiftningen. Som framgår bl.a. av avsnitt 12 är avkortning en bokföringsåtgärd som vidtas då någon vunnit nedsättning i eller befrielse från honom påförd debitering

av skatt. I sak innebär ordbytet inte någon förändring utan har betalningsskyldighet för fordonsskatt satts ned, exempelvis efter omprövning, får det ändrade betalningsansvaret även fortsättningsvis bokföras genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret.

Den nuvarande bestämmelsen i *tredje stycket* har slopats eftersom det av 2 § indrivningslagen framgår att införsel får ske vid indrivning av fordonsskatt. I stället har införts en bestämmelse om att begäran om omprövning eller överklagande inte inverkar på skyldigheten att betala skatt. Bestämmelsen är en följd av att hänvisningen i andra stycket till UBL:s bestämmelser om indrivning slopats och innebär inte någon saklig förändring.

17.24 Utlänningslagen

10 kap.

8 §

Hänvisningen till UBL:s indrivningsbestämmelser i paragrafen har tagits bort, eftersom dessa bestämmelser slopats och ersatts av indrivningslagen. I stället har stycket kompletterats med en bestämmelse om att regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för fordringar avseende ringa belopp samt en hänvisning till indrivningslagen. De nya bestämmelserna innebär inte någon saklig förändring.

17.25 Lagen om tillstånd för anställning på fartyg

6 §

Ändringarna är av samma slag som ändringarna i 10 kap. 8 § utlänningslagen.

17.26 Lagen om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.

10 §

Ändringarna i första och andra styckena är av samma slag som ändringarna i 10 kap. 8 § utlänningslagen. I andra stycket har dessutom tagits in en bestämmelse om att verkställighet enligt UB får ske vid indrivningen. Därmed avses att verkställighet får ske utan föregående dom.

I ett nytt tredje stycke har införts en bestämmelse om att överklagande inte inverkar på skyldigheten att betala skatt eller avgift. Bestämmelsen är en följd av att hänvisningen i andra stycket till UBL:s regler om indrivning slopats och innebär inte någon saklig ändring.

17.27 Lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

21 §

Ändringen är en direkt följd av de tidigare redovisade ändringarna i UBL som bl.a. innebär att 57 a § upphävs. En hänvisning till 58 § UBL, som innehåller bestämmelser om dröjsmålsavgift, bör därför inleda den nu

ändrade hänvisningen till vissa bestämmelser i UBL. I 59 § UBL finns bestämmelser om när indrivning skall ske. Bestämmelserna om ansvar för avlidens och dödsbos skatt i 61 § UBL ändras inte. Förevarande paragraf skall således även fortsättningsvis hänvisa till 59 och 61 §§ UBL. Efter- som 62-67 §§ UBL har upphävts skall de utgå ur förevarande paragraf. Dock kommer bestämmelserna i 62 §, om konkursansökan och ackords- förslag, och i 66 §, om avskrivning, att ha sin motsvarighet i den föreslagna indrivningslagen och lagen om ackord rörande statliga fordringar m.m. Genom hänvisningen till 59 § UBL kommer skatt som avses i förevarande lag att drivas in enligt bestämmelserna i indrivningslagen.

22 §

Paragrafen har ersatts av 2 § första stycket 11 indrivningslagen.

17.28 Lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

23 §

Ändringarna är av samma slag som ändringarna i 21 § lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

24 §

Paragrafen har ersatts av 2 § första stycket 12 indrivningslagen.

17.29 Lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter

Övergångsbestämmelserna

Förutvarande 2 kap. 10 § reglerade förutsättningarna för fysisk person att lämna förenklad självdeklaration. Bl.a. får förenklad deklaration inte lämnas om, under intäkt av tjänst, avdrag yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten. Paragrafen har numera upphört att gälla, men skall fortfarande tillämpas vid 1994 års taxering. Genom ändringar i övergångsbestämmelserna har den skattskyldige givits möjlighet att lämna förenklad självdeklaration, även om avdrag yrkas för kostnader för resor till och från arbetsplatsen med allmänna kommunikationsmedel. Avdrag för det belopp som överstiger avdragsbegränsningen 4 000 kr får yrkas genom tilläggsuppgift i deklarationen.

18 Hemställen

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. lag om indrivning av statliga fordringar,
2. lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.,
3. lag om ändring i utsökningsbalken,
4. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
5. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,

6. lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst,
7. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
8. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
9. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
10. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
11. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
12. lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189),
13. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
14. lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar,
15. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
16. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
17. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
18. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
19. lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
20. lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617),
21. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
22. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
23. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
24. lag om ändring i utlänningslagen (1989:529),
25. lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg,
26. lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.,
27. lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,
28. lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
29. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrollavgifter.

19 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Sammanfattning av förslagen i betänkandet (SOU 1987:10) Indrivningslag m.m., avgivet av Skatteindrivningsutredningen (B 1981:02)

Prop. 1992/93:198
Bilaga 1

I detta betänkande behandlar utredningen det allmännas ställning som borgenär vid indrivning av skatter och avgifter m.m. hos kronofogdemyndigheten. Bakgrunden till översynen är den stora balansen av oredovisade, restförda skatter och avgifter. Borgenärsfrågorna är av väsentlig betydelse för indrivningens effektivitet och reformer på det här området bör kunna medverka till att balansen av obetalda fordringar minskas.

Riksdagen har i december 1986 beslutat om en omorganisation av exekutionsväsendet fr.o.m. den 1 juli 1988. Beslutet innebär bl.a. att det skall finnas en kronofogdemyndighet i varje län. Härigenom kommer varje kronofogdemyndighet att få ett större arbetsunderlag än för närvarande och därmed ökad erfarenhet och kompetens för bl.a. kvalificerade borgenärsuppgifter. I propositionen om exekutionsväsendets organisation m.m. framhöll departementschefen också att den nya organisationen ger möjlighet att pröva nya lösningar beträffande borgenärsfunktionerna inom ramen för det arbete som Skatteindrivningsutredningen bedriver.

Utredningen har försökt undanröja de ofullständigheter och oklarheter som för närvarande finns i fråga om vissa borgenärsuppgifter. Det har härvid gällt att ta ställning till vilka borgenärsuppgifter som kan handhas av kronofogdemyndigheten utan att inkräktar på myndighetens ställning som opartisk exekutiv myndighet. Utredningen har vidare sett det som en viktig uppgift att samordna skattemyndigheternas och kronofogdemyndigheternas aktiviteter till det allmännas bästa.

Enligt utredningen bör principen vara att borgenärsuppgifter som har nära anknytning till verkställighet enligt utsökningsbalken skall handhas av kronofogdemyndigheten. Ett modernt indrivningssystem med höga krav på att resurserna utnyttjas effektivt förutsätter att det allmännas borgenärsintressen anförtros den myndighet som typiskt sett besitter störst kompetens och erfarenhet på området. Dessutom pågår inom statsförvaltningen en utveckling mot enklare och smidigare handläggningsformer där besluten fattas på nivåer som ligger så nära medborgarna som möjligt. Utredningsförslaget är utformat i huvudsaklig överensstämmelse med det nu anförda.

Med den reglering av borgenärsfunktionen som utredningen nu föreslår kommer rättssäkerheten att öka. Myndigheternas beslut blir lättare att förutse och kravet på att gäldenärerna skall behandlas lika kan uppfyllas bättre än för närvarande. Utredningen förelår visserligen en fördjupning av borgenärsfunktionen i form av ökad insamling av information om gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden. Fördjupningen kommer emellertid inte att gå ut över de enskilda målen hos kronofogdemyndigheten. Tvärtom kan antas att dessa mål i viss omfattning kommer att dra fördel av fördjupningen och att de enskilda borgenärernas rätt alltså i stort blir bättre tillvaratagen än för närvarande. Till detta kommer att utredningen också föreslår vissa direkta förbättringar vid

verkställigheten av de enskilda målen. Sådana förslag kan visserligen sägas ligga något utanför utredningsuppdraget men är å andra sidan nödvändiga eftersom kronofogdemyndigheten som exekutiv myndighet skall behandla allmänna och enskilda mål lika.

Den beslutade omorganisationen av exekutionsväsendet innebär att kronofogdemyndigheterna också i framtiden skall vara fristående i förhållande till skatteförvaltningen. Detta gör det angeläget att förbättra samordningen av de olika verksamhetsgrenarna på skatte- och indrivningsområdena. Utredningen har redan tidigare - i betänkandet (Ds Fi 1984:4) Indrivning av skatt m.m. - lagt fram förslag som syftar till att indrivningen skall knytas ihop bättre än för närvarande med taxeringen, debiteringen och uppbörden hos skatte- och avgiftsmyndigheterna. I förevarande betänkande föreslår utredningen nya åtgärder för att på regional och lokal nivå åstadkomma en förbättrad *samverkan mellan skatteförvaltningen och exekutionsväsendet*. I övervägandena rörande förhållandet mellan skatteförvaltningen och kronofogdemyndigheterna tar utredningen också upp *Riksskatteverkets (RSV:s) roll och ställning*.

I betänkandet redovisar utredningen vidare sin syn på hur en modern, ändamålsenlig indrivning bör bedrivas. Framställningen avser i första hand *indrivning mot företag*. I anslutning härtill överväger utredningen möjligheten att effektivisera *handläggningen av de enskilda målen*. Framställningen beträffande indrivningen mot företag tjänar som underlag för de överväganden som utredningen sedan gör i fråga om borgenärsfunktionerna *uppskov, betalningsskyldighet för tredje man, konkurs samt ackord och annan eftergift*.

Författningstekniskt har huvudparten av utredningens förslag fått komma till uttryck i en ny författning, *indrivningslagen*, med bestämmelser om de borgenärsuppgifter som utöver dem som är reglerade i utsökningsbalken aktualiseras vid indrivning av allmänna mål. Indrivningslagen skall ses som ett komplement till utsökningsbalken. Förslaget till indrivningslag innebär bl.a. att bestämmelserna om indrivning i uppbördslagen (1953:272) bryts ut från den lagen och förs till indrivningslagen. Det förslag till indrivningsförordning som utredningen lanserade i sitt betänkande Ds Fi 1984:4 har i förevarande sammanhang byggts ut. Vid sidan av indrivningslagen och indrivningsförordningen har utredningens arbete föranlett förslag till ändringar i ett stort antal författningar.

Utredningen vill här tillägga att det naturligtvis inte är nödvändigt att reglerna om behörig myndighet ges i lagform. Emellertid har den ordningen regelmässigt tillämpats i vart fall på exekutionsväsendets område. Utredningen kan exempelvis hänvisa till utsökningsbalken (2 kap. 30 § andra stycket), säkerhetslagen (1, 3 och 5 §§) lagen om preskription av skattefordringar m.m. (13 och 14 §§) och avräkningslagen (3 och 11 §§), alla författningar som tillkommit under det senaste decenniet. Det är också naturligt med en ordning som innebär att ifrågasvarande regler meddelas i nära anslutning till de materiella reglerna. För den enskilde är det uppenbarligen till klar fördel att han lätt ser vilken myndighet som är att betrakta som hans motpart. Avvikelsen från den här principen i

2 kap. 3 § förordningen (1986:1346) med instruktion för skatteförvaltningen ser utredningen som en provisorisk lösning. Principen bör enligt utredningens uppfattning vara att borgenärsfunktioner som ofta utnyttjas och där kompetensen följaktligen genomgående bör kunna vara hög tilldelas en bestämd myndighet på regional nivå redan i författningen på området samt att övriga borgenärsfunktioner - som kräver specialistkompetens - samlas hos RSV.

Samverkan på regional och lokal nivå mellan skatteförvaltningen och exekutionsväsendet

Samarbetet mellan kronofogdemyndigheten, å ena, och länskattemyndigheten och andra uppdragsgivande myndigheter, å andra sidan, byggs ut. Formerna för samarbetet skall i fortsättningen fortlöpande ses över av RSV.

När ansökan om indrivning görs eller så snart som möjligt därefter skall länskattemyndigheten och andra uppdragsgivande myndigheter underrätta kronofogdemyndigheten om de förfogar över information som bedöms vara av värde vid indrivningen.

Ansökan om indrivning får göras utan att ordinarie restföring avvaktas och den möjligheten bör myndigheterna utnyttja oftare än för närvarande.

Fasta samrådsgrupper och kontaktpersoner är lämpliga former för samverkan.

När en fordran är under indrivning tas det allmännas borgenärsintresse till vara av såväl kronofogdemyndigheten som länskattemyndigheten och andra uppdragsgivande myndigheter. I vissa fall är de berörda myndigheternas aktiviteter dessutom näraliggande. Innebörden av anstånd och uppskov t.ex. är från den skattskyldiges synpunkt i stort sett densamma. Anstånd med betalningen på grund av exempelvis taxeringsbesvär beviljas av skatte- eller avgiftsmyndigheten medan uppskov med betalningen i form av en avbetalningsplan beslutas av kronofogdemyndigheten. Det är bl.a. detta som gör samordningen av myndigheternas verksamhet till en viktig faktor för effektiviteten i indrivningen. Det gäller att utnyttja resurserna på bästa sätt. I överensstämmelse härmed bör dubbelarbete undvikas och myndigheterna bör ställa den information som man har samlat in om en gäldenär till förfogande för varandra.

För kronofogdemyndigheternas del är det - om man bortser från RSV - förhållandet till länskattemyndigheten som tilldrar sig det största intresset. Länskattemyndighetens nära anknytning till indrivningsverksamheten följer redan av att det är denna myndighet som levererar det överlägset största antalet indrivningsuppdrag.

Från nu angivna utgångspunkter gör utredningen i betänkandet en närmare genomgång av förekommande samverkansformer och diskuterar behovet av förändringar.

Utredningen föreslår bl.a. att ett antal delvis föråldrade detaljbestämmelser om underrättelser från kronofogdemyndigheten skall upphävas och ersättas med ett bemyndigande för RSV att meddela närmare föreskrifter om informationsutbyte och annan samverkan mellan kronofogdemyndig-

heten och de uppdragsgivande myndigheterna. Avsikten är att RSV fortlöpande skall se över formerna för informationsutbytet och kunna besluta om övergång från konventionella till ADB-baserade under-rättelserutiner eller vice versa, avskaffa rutiner som inte längre behövs och införa nya sådana vid behov.

Ett annat förslag är införandet av en bestämmelse som ålägger uppdragsgivande myndighet att underrätta kronofogdemyndigheten när den förfogar över uppgifter om gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden som kan antas vara av betydelse för indrivningen. Under-rättelse lämnas när ansökan om indrivning görs eller så snart som möjligt därefter.

Vidare föreslås en författningsändring som klargör att myndigheterna kan ansöka om indrivning utan att avvakta ordinarie restföring. Denna möjlighet bör enligt utredningen utnyttjas oftare än för närvarande. Bakom förslaget ligger intresset att försöka minska tidsglappet mellan debitering, uppbörd och indrivning.

De närmare samverkansformerna på regional och lokal nivå mellan skatteförvaltningen och exekutionsväsendet måste inom den av RSV uppdragna ramen bestämmas av myndigheterna i varje län. Utredningen vill dock förorda en viss formalisering av samarbetet. För att fästa myndigheternas uppmärksamhet på denna fråga föreslås att det av instruktionerna för skatteförvaltningen respektive exekutionsväsendet skall framgå att fasta samrådsgrupper och kontaktpersoner är exempel på lämpliga former för samverkan. Av instruktionerna bör vidare framgå att samverkan, när det är lämpligt, skall äga rum genom samordnad handläggning under en bestämd tidsperiod av vissa mål eller ärenden (samordnade aktioner). Erfarenheterna av sådan aktioner är goda och myndigheterna bör därför fortsätta med dem.

RSV:s roll och ställning

RSV är för närvarande centralmyndighet för administration av exekutionsväsendet. Innebörden härav är något tveksam. Utredningen gör vissa uttalanden rörande RSV:s framtida roll i formellt avseende.

RSV föreslås få en förstärkning för uppgiften att styra exekutionsväsendet.

Den s.k. kronomålsgruppen på RSV bör finnas kvar och liksom hittills ha en samordnande uppgift beträffande det allmännas processföring.

Inom RSV skall samma enhet svara för styrningen i en borgenårsfråga gentemot såväl uppdragsgivande myndighet som kronofogdemyndigheten.

RSV har till uppgift att på olika sätt granska och utöva tillsyn över den operativa verksamheten hos kronofogdemyndigheten. Tillsynen utövas genom föreskrifter och råd, uppsökande verksamhet och andra former för styrning. Verket har vidare att företräda staten vid processer i s.k. kronomål. Inom RSV finns en särskild avdelning (avdelning E) för de uppgifter som rör exekutionsväsendet.

I formellt avseende är RSV centralmyndighet för administration av exekutionsväsendet. I fråga om beskattningen däremot är RSV central förvaltningsmyndighet. Denna skillnad i RSV:s ställning är mera teoretisk än praktisk. Skillnaden beror på att kronofogdemyndigheten i sin huvuduppgift, dvs. den exekutiva verksamheten, varken är en domstol eller en förvaltningsmyndighet utan, som JO har uttalat, något mitt-emellan, en "verkställande" myndighet. Frågan om RSV:s ställning skall nu behandlas av den kommitté som med anledning av riksdagens beslut i december 1986 skall se över organisationen inom exekutionsväsendet. Utredningen behöver därmed inte överväga frågan ytterligare.

För RSV:s uppgift att styra kronofogdemyndigheterna behövs, enligt utredningens mening, en förstärkning. Olika möjligheter står härvid till buds. Utredningen föreslår för sin del att det till verksledningen knyts exekutionsrättslig sakkunskap. Förutom kontinuerligt expertstöd bör förstärkningen utgöras av att kronofogdar, förslagsvis några myndighetschefer, hörs i fråga om den långsiktiga inriktningen av verksamheten.

Vidare föreslås att RSV genom den s.k. kronomålsgruppen på avdelning E också i fortsättningen skall ha en samordnande uppgift beträffande det allmännas processföring.

Den enhet inom RSV som i första hand besitter kompetens i en borgenärsfråga skall svara för styrningen gentemot såväl uppdragsgivande myndigheter som kronofogdemyndigheten. Härigenom undviker man att myndigheterna får dubbla budskap och alltså oklara styrsignaler från RSV.

Indrivning mot företag

Kronofogdemyndighetens möjligheter att göra ett ändamålsenligt urval av mål för bearbetning skall förbättras.

Insamlingen av information om gäldenärens förhållanden skall i princip utföras i indrivningens inledningsskede och innefatta bl.a. uppgifter om förfallna skatter och avgifter som ännu inte överlämnats för indrivning.

Indrivningen mot gäldenärer mellan vilka det föreligger ett ekonomiskt samband skall samordnas.

I komplicerade indrivningsfall skall en ekonom medverka i arbetet.

Möjligheterna att driva in ett skatte- eller avgiftsbelopp ökar i regel betydligt om de åtgärder som skall vidtas kan sättas in i nära anslutning till förfalldagen. Av den anledningen är det av stor vikt i vilken turordning det allmänna såsom borgenär väljer att hantera sina fordringar. Urvalet av mål för bearbetning görs av kronofogdemyndigheten. På grund av brister i planeringsunderlaget är kronofogdemyndighetens möjligheter att göra ett ändamålsenligt urval emellertid begränsade. Utredningen föreslår därför att RSV skall undersöka möjligheterna att vidareutveckla urvalssystemet. Vad som bör utredas är bl.a. om det går att förse planeringsunderlaget med uppgifter om väntade restföringar, skönstaxerade belopp, slaget av restförda skatter och avgifter samt gäldenärernas branschtillhörighet.

Arbetet med att samla in uppgifter om gäldenärens förhållanden bör i princip utföras i indrivningens inledningsskede. Härigenom ökar förutsättningarna för att indrivningen skall få en riktig inriktning från början. Man kan t.ex. undvika att inleda tidsödande förhandlingar om uppskov och avbetalning med gäldenärer som egentligen bör försättas i konkurs. Under informationsinsamlingen bör kronofogdemyndigheten ställa långt gående krav på medverkan från gäldenärens sida. Den kanske viktigaste uppgiften som måste skaffas fram gäller gäldenärens totala skuld (s.k. skuldavstämning). Här räcket det inte med det restförda beloppet utan kronofogdemyndigheten skall också utreda företagets skatte- och avgiftssituation i övrigt.

Många gånger föreligger det ett ekonomiskt samband mellan ett gäldenärsföretag och andra restförda personer - fysiska eller juridiska. Här åsyftas i första hand delägare i handelsbolag och andra företrädare för juridiska personer. Men det kan också gälla t.ex. moder- resp. dotterföretag i en koncern. I dessa fall är det viktigt att indrivningsåtgärderna mot gäldenärerna samordnas. Förhandlingar om hur skulden skall regleras t.ex. får inte enbart röra den gäldenär som för stunden är föremål för handläggning. Här bör kronofogdemyndigheten i stället verka för att en helhetslösning kommer till stånd.

Under senare år har kronofogdemyndigheterna tillförts ett antal ekonomtjänster. Komplexa indrivningsfall bör aldrig handläggas utan biträde av en ekonom. Den sakkunskap som de besitter behövs vid bl.a. sådana analyser som fordras för att kronofogdemyndigheten skall kunna avgöra frågor om betalningsuppskov, säkerheter och ansökan om konkurs. Ekonomernas arbetsuppgifter har i viktiga delar den karaktären att det fordras ett nära samarbete mellan dem och olika handläggare hos den lokala skattemyndigheten och länsskattemyndigheten. Här gäller det bl.a. att undvika dubbelarbete. De utredningar som kronofogdemyndigheternas ekonomer gör kan nämligen avse förhållanden som redan är eller skall bli föremål för utredning av skattemyndigheternas handläggare.

Handläggningen av enskilda mål

Innebörden av verkställighet enligt utsökningsbalken bör preciseras och avgränsas mot borgenärsfunktionen i allmänna mål.

Verkställighet av kvarstad bör utrustas med samma förmånsrätt som verkställighet av betalningssäkring.

Enskilda mål bör inte återredovisas till sökanden omedelbart efter ett misslyckat verkställighetsförsök utan liksom allmänna mål få ligga kvar hos kronofogdemyndigheten för bevakning.

För att - så långt det nu är möjligt - få till stånd en fullt opartisk och lika behandling av allmänna och enskilda mål fordras först och främst att innebörden av verkställighet enligt utsökningsbalken preciseras och avgränsas mot borgenärsfunktionen i de allmänna målen. Till vissa delar kan det arbetet sägas vara utfört genom detta betänkande. I övrigt får saken tas om hand av RSV. Av vikt i det här sammanhanget är bl.a. att det förs ut information till de enskilda borgenärerna om vad de är

garanterade under verkställigheten. RSV rekommenderas därför att ge ut en broschyr med information till dem som brukar ge in ansökningar om verkställighet i enskilda mål. Broschyren bör bl.a. innehålla en utförlig beskrivning av de åtgärder som vidtas under verkställigheten och också ta upp sambandet med kronofogdemyndighetens handläggning av allmänna mål.

Enligt nuvarande lagstiftning medför kvarstad - till skillnad från betalningssäkring - inte någon förmånsrätt. Om egendom som har belagts med kvarstad för fordran senare utmäts för annan fordran skall egendomen dock anses samtidigt utmätt för kvarstadsborgenärens räkning. Att kvarstaden i och för sig inte medför förmånsrätt kan i vissa fall få följder som framstår som obilliga för kvarstadsborgenären. I samband med genomförandet av utsökningsbalken uttalades att en utredning av frågan om att utrusta kvarstad med förmånsrätt borde anstå till dess betalningssäkringslagen tillämpats under ytterligare någon tid och erfarenhet även vunnits av de nya bestämmelserna i utsökningsbalken om rättsverkningarna av kvarstad. Betalningssäkringslagen har nu tillämpats i mer än åtta år och utsökningsbalken i mer än fem år. SIU förordar för sin del att den nyssnämnda utredningen nu kommer till stånd utan ytterligare dröjsmål. Vid utredningen bör man utgå från principen att allmänna och enskilda fordringar skall behandlas lika i förmånsrättshänseende. Verkställighet av kvarstad bör därför medföra samma rättsverkningar som verkställighet av betalningssäkring.

SIU föreslår vidare att det i ett senare sammanhang utreds om enskilda mål - liksom allmänna - kan få ligga kvar hos kronofogdemyndigheten för bevakning efter misslyckade verkställighetsförsök. En utjämning av denna skillnad mellan enskilda och allmänna mål skulle innebära ett viktigt steg på vägen mot en lika behandling av de båda målgrupperna. En ordning av det här slaget förutsätter emellertid att kronofogdemyndighetens rutiner för bl.a. bevakning och redovisning i enskilda mål är ADB-baserade. Annars blir rutinerna för tunga att administrera. För närvarande saknas sådana ADB-rutiner. RSV bedriver för närvarande utvecklingsarbete på området men utbyggnaden av ADB-systemet ligger i dessa delar ett stycke fram i tiden. SIU tränger därför inte djupare in i den här frågan.

Uppskov m.m.

Uppskovsinstitutet författningsregleras. Genom regleringen skall tillämpningen stramas upp och bli mer enhetlig.

Beslutsfunktionen skall liksom hittills ankomma på kronofogdemyndigheten.

Uppskov får utvidgas till att avse även en fordran för vilken indrivning inte har begärts under förutsättning att den har förfallit till betalning.

Vid indrivning av skatter och avgifter får kronofogdemyndigheten medge gäldenären uppskov med betalningen. Uppskovet kan avse hela den restförda skulden eller en del av denna. Det vanligaste är att

uppskovet ges formen av en avbetalningsplan. Uppskovsinstitutet är i det närmaste oreglerat.

Utredningen föreslår nu att uppskavsfrågorna regleras. Redan uppskovens omfattning och praktiska betydelse i indrivningen utgör skäl för en sådan reglering. Till detta kommer intresset av att strama upp och göra tillämpningen av institutet mer enhetlig. I sammanhanget kan nämnas att det närallgande institutet anstånd redan är föremål för en omfattande reglering.

Enligt förslaget skall beslutsfunktionen liksom hittills ankomma på kronofogdemyndigheten. Uppskov skall endast få medges om det kan anses fördelaktigt i jämförelse med vad det allmänna kan erhålla genom ett exekutivt förfarande, om det är påkallat av sociala skäl med hänsyn till gäldenärens personliga förhållanden eller i avvaktan på att en ansökan om anstånd eller begäran om omprövning av skatt inges till eller prövas av skatte- eller avgiftsmyndigheten. Härvid förutsätts att i princip varje beslut om uppskov skall föregås av en omsorgsfull utredning angående gäldenärens förhållanden. Vidare föreslås regler om bl.a. innebörden av ett beslut om uppskov.

Enligt lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. (säkerhetslagen) får kronofogdemyndigheten ta emot säkerhet i samband med uppskov. Denna rätt är emellertid begränsad till fordringar som har lämnats över för indrivning. Uppskov begränsas i praktiken i överensstämmelse härmed. Utredningen föreslår nu att kronofogdemyndigheten får bevilja uppskov - och ta säkerhet - även i fråga om fordringar som inte har överlämnats under förutsättning att de är förfallna till betalning. Bakgrunden till förslaget är att kronofogdemyndigheten - som det är i dag - då och då erbjuder säkerhet också för sådana fordringar men av formella skäl måste tacka nej till erbjudandet i den delen. Detta kan naturligtvis leda till förluster för det allmänna. Eftersom utvidgningen av tillämpningsområdet begränsas till förfallna fordringar bör de nya reglerna inte medföra några negativa konsekvenser för uppbördsförfarandet.

Betalningsskyldighet för tredje man

Kronofogdemyndigheten ges behörighet att föra processer i tingsrätt om betalningsskyldighet för tredje man beträffande skatter och avgifter m.m.

Det tidigare tillämpade förfarandet i fråga om handelsbolag att beskattningsmyndigheten fastställer en bolagsmans betalningsskyldighet för mervärdeskatt bör återupptas.

Vid indrivning av skatter och avgifter kan betalningsanspråk i vissa fall riktas även mot annan än den som är skatt- eller avgiftsskyldig, dvs. mot tredje man. Utredningens överväganden om hur det allmänna bör göra tredjemansansvaret gällande har främst avsett hur och i vilket skede som ansvaret skall aktualiseras, vilken utredning som behövs för att få ansvaret fastställt, samt processbehörigheten. De bestämmelser som övervägandena gällt är bl.a. 77 a § uppbördslagen (1953:272) och där-

med jämställda lagrum (företrädaransvaret) och 13 kap. 2 § fjärde stycket aktiebolagslagen (1975:1385).

Avsikten bakom de här aktuella reglerna är uppenbarligen att betalningsansvaret i normalfallet skall göras gällande sekundärt, dvs. först sedan det konstaterats att den skatt- eller avgiftsskyldige underlåtit att betala på förfallodagen. Frivilliga uppgörelser bör eftersträvas. I likhet med andra borgenärer bör staten alltså i första hand försöka få betalt genom utomprocessuella aktiviteter. Bl.a. bör kronofogdemyndigheten föra förhandlingar om betalning i anslutning till indrivningsarbetet mot den primärt ansvarige. För att stärka kronofogdemyndighetens förhandlingsposition föreslår utredningen att myndigheten själv skall få väcka talan om betalningsskyldighet inför domstol. Den behörigheten har t.o.m. 1986 tillkommit länsstyrelsen - och beträffande vissa fordringar RSV - och finns fr.o.m. 1987 endast hos RSV men med möjlighet att delegera uppgiften till länskattemyndigheten.

En särskild fråga som tagits upp till behandling i detta sammanhang är den om hur betalningsansvaret för en bolagsman i ett handelsbolag skall fastställas beträffande skatter och avgifter. Frågan har stor praktisk betydelse beträffande mervärdeskatt. Att bolagsmannen är betalningsskyldig för skatter och avgifter som påförts bolaget följer av 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag. Fastställelseförfarandet finns det inte några regler om. Enligt rekommendationer från RSV går man i tillämpningen i fråga om mervärdeskatt till väga på det sättet att länskattemyndigheten låter väcka talan om betalningsansvar mot bolagsmannen vid allmän domstol. Utredningen har emellertid den uppfattningen att betalningsskyldigheten enligt gällande rätt skall fastställas av länskattemyndigheten. Ett sådant förfarandet tillämpades tidigare av länsstyrelsen, men frångicks sedan det underkänts av JK. Utredningen föreslår nu att förfarandet återupptas och att RSV utfärdar nya rekommendationer i ämnet.

Konkurs

Behörigheten att besluta om konkursansökan flyttas från länskattemyndigheten till kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndighetens behörighet som borgenärsföreträdare under konkurs lagfästs och utvidgas till att avse också tvister inför domstol.

I fall då ett konkursbo vill processa inför domstol skall vissa kostnadsgarantier kunna ställas av kronofogdemyndigheten.

Konkursansökan är ett viktigt medel i skatteindrivningen. Den formella behörigheten att besluta om sådan ansökan tillkommer länskattemyndigheten beträffande de allra flesta medelsslagen. Reellt utövas emellertid beslutsfunktionen av kronofogdemyndigheten. Med hänsyn till den nära anknytningen mellan åtgärden att begära en gäldenär försatt i konkurs och kronofogdemyndighetens övriga indrivningsåtgärder är detta enligt utredningen det riktiga. Men det är en brist att lagtexten inte speglar den ordning som faktiskt tillämpas. Utredningen föreslår därför att kronofog-

demyndigheten ges egen behörighet att ansöka om en gäldenärs försättande i konkurs. Härigenom uppnås en i formellt avseende mera smidig och mindre byråkratisk ordning.

Frånsett regler om upprättande av bevakningsinlaga har det intill utgången av 1986 saknats bestämmelser om vem som i olika hänseenden är behörig att företräda det allmänna under en konkurs. Utvecklingen har emellertid blivit den att borgenärsfunktionen - i fråga om fordringar som bevakas av kronofogdemyndigheten - i allt väsentligt utövas av denna. Detta gäller även klanderprocesser och andra tvister inför domstol. Fr.o.m. 1987 ankommer de här aktuella borgenärsuppgifterna i princip på RSV.

Utredningen anser att uppgifterna som borgenärsföreträdare under konkurs bör handhas av kronofogdemyndigheten. Den sakliga kompetensen på konkursrättens område är visserligen tills vidare ojämnt fördelad hos kronofogdemyndigheterna och finns i första hand representerad hos dem som är tillsynsmyndigheter i konkurs. Som en följd av organisationsförändringen inom exekutionsväsendet bör borgenärsfunktionen under konkurs emellertid kunna utföras fullt effektivt och ändamålsenligt över hela landet. Utredningens förslag innebär att kronofogdemyndighetens behörighet skall omfatta också tvister inför domstol.

Utredningen föreslår vidare att kronofogdemyndigheten, när ett konkursbo vill väcka talan i domstol, skall ha behörighet att *dels* ställa säkerhet i form av borgen för den skada som kan tillfogas motparten om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd beviljas, *dels* gentemot boet åta sig betalningsansvar för de rättegångskostnader som boet kan bli skyldigt att betala i målet. Bakgrunden till förslaget är att en konkursförvaltare ibland kräver att staten - när staten är den borgenär som ekonomiskt kan komma att vinna på processen - ställer sådana garantier. Saken aktualiseras bl.a. om konkursboet saknar tillgångar eller endast har begränsade sådana och riskerar att hamna på obestånd om målet skulle förloras och boet blir skyldigt att betala motpartens rättegångskostnader. Enligt nuvarande praxis anses utfärdandet av garantier vara en uppgift som ankommer på länsskattemyndigheten.

Ackord och annan eftergift

Skatter och avgifter skall kunna efterges av sociala skäl.

Förutsättningarna för antagande av ackordserbjudande preciseras.

Fråga om eftergift skall prövas av kronofogdemyndigheten medan fråga om ackord skall prövas av länsskattemyndigheten.

På skatteområdet finns för närvarande regler om ackord som nära ansluter till ackordslagen (1970:847) och vad som i allmänhet gäller om ackord. Länsskattemyndigheten är ackordsmyndighet beträffande alla viktiga medelsslag utom tull, där motsvarande funktion utövas av generaltullstyrelsen. Däremot saknas regler om eftergift på skatteområdet.

I fråga om ackord och annan eftergift har utredningen inte stannat vid en prövning av vilken myndighet som skall utöva borgenärsfunktionen, utan också behandlat de materiella reglerna. Övervägandena inbegriper

bl.a. den under senare år väckta tanken på åtgärder för ekonomisk rehabilitering samt frågan om de s.k. bonnackorden. Ekonomisk rehabilitering är ett samlingsbegrepp för åtgärder som syftar till att göra "kroniska" gäldenärer till normala skattebetalare. Bonnackord kan vara en sådan åtgärd. Med bonnackord avses en överenskommelse mellan kronofogdemyndigheten och gäldenären om att viss del av skulden skall betalas medan resterande belopp skall skrivas av. Avsikten är därvid att det avskrivna beloppet inte skall bli föremål för ytterligare indrivningsåtgärder och överenskommelsen är på det sättet eftergiftsliknande.

Utredningen har funnit att skatte- och avgiftsfordringar behöver kunna efterges inom vidare ramar än för närvarande. Behovet gäller främst fall där ett avstående ingår i en ekonomisk rehabilitering av en gäldenär. Här är det i regel fråga om fysiska personer - ofta sådana som tidigare har drivit rörelse och därefter tagit eller avser att ta anställning - utan möjlighet att klara sina ofta betydande skuldbördor. Betalningsoförmågan kan ha samband med sjukdom eller hög ålder. I ett litet antal sådana fall behövs eftergiftsmöjligheten som ett incitament för gäldenären att t.ex. ta anställning, börja amortera en del av skulden, undvika framtida restföringar etc. samt för att lätta på det psykiska trycket av en hopplös skuldsituation. Ackord passar inte särskilt väl för detta slag av gäldenärer.

Mot bakgrund av det som nu har sagts föreslår utredningen att det införs en möjlighet att efterge skatte- och avgiftsfordringar vid sidan av ackordsinstitutet. Sådana bestämmelser finns redan beträffande vissa andra medelsslag (avskrivningskungörelsen). Dessa kan enligt utredningens mening användas som mönster. Eftergift skall sålunda kunna medges, helt eller delvis, när det på grund av gäldenärens sjukdom eller därmed jämförlig orsak eller av annan anledning är uppenbart obilligt att kräva betalning. Det förutsätts att eftergiftsinstitutet kommer att tillämpas återhållsamt av myndigheterna.

Beträffande förutsättningarna för ackord har utredningen utgått från de inom finansdepartementet vilande förslagen till nya bestämmelser om skatteackord som företagsbeståndskommittén lagt fram i betänkandet SOU 1979:91. Utredningen biträder företagsbeståndskommitténs förslag att ett ackordserbjudande skall kunna antas om det anses fördelaktigt i jämförelse med vad det allmänna kan erhålla genom ett exekutivt förfarande. Det är en precisering av nuvarande krav på att ackordsförslaget skall vara till fördel för det allmänna. Däremot har utredningen inte funnit anledning att vidhålla förslaget om att det särskilda villkoret för s.k. underhandsackord skall utgå. Även i fortsättningen bör alltså krävas samtycke från samtliga berörda borgenärer för att ett sådant ackordserbjudande skall kunna antas.

Beträffande frågan om beslutsmyndighet har utredningen beaktat att eftergiftsinstitutet i huvudsak är avsett för fysiska personer som inte driver rörelse och att skälen för eftergift främst skall vara av social karaktär. Ett sådant institut torde bäst kunna hanteras av kronofogdemyndigheten. Ackordsinstitutet åter skall liksom hittills vara i huvudsak tillämpligt på företag vid rekonstruktioner. Eftersom anknytningen till

skatteförvaltningen är starkare i fråga om företag än beträffande fysiska personer som inte driver rörelse bör länsskattemyndigheten liksom hittills vara ackordsmyndighet.

Prop. 1992/93:198
Bilaga 1

Ekonomiska konsekvenser m.m.

Utredningens förslag, som föreslås träda i kraft den 1 juli 1988, innebär totalt sett att det direkta ekonomiska resultatet av indrivningsverksamheten förbättras.

Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig
över betänkandet (SOU 1987:10) Indrivningslag
m.m., avgivet av Skatteindrivningsutredningen
(B 1981:02)

Justitiekanslern, Domstolsverket, Datainspektionen, Kammarkollegiet, Statskontoret, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket (efter hörande av länskattemyndigheterna i Stockholms län, Göteborgs och Bohus län, Malmöhus län, Östergötlands län, Västernorrlands län, Kristianstads län, Gävleborgs län och Kopparbergs län), Generaltullstyrelsen, Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Sundsvall, kronofogdemyndigheterna i Stockholms distrikt, Göteborgs distrikt, Malmö distrikt, Linköpings distrikt, Sundsvalls distrikt, Kristianstads distrikt, Gävle distrikt och Falu distrikt, Riksdagens ombudsmän, Rikspolisstyrelsen, Försvarets civilförvaltning, Centrala studiestödsnämnden, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Uppsala universitet, Landsorganisationen i Sverige, Svenska arbetsgivareföreningen och Sveriges industriförbund (gemensamt yttrande), Svenska bankföreningen, Svenska inkassoföreningen, Svenska kommunförbundet, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges ackordscentral, Sveriges advokatsamfund, Sveriges köpmannaförbund, Tjänstemännens centralorganisation och Trafikförsäkringsföreningen.

Yttrande har också avgetts av Kronofogdemyndigheten i Växjö distrikt, Föreningen Sveriges kronofogdar och Föreningen Sveriges länskattechefer.

Centralorganisationen SACO/SR har, i stället för att avge eget yttrande, gett in ett yttrande från sektionen för medlemmar inom exekutionsväsendet och ett från sektionen för medlemmar inom skatteförvaltningen.

1 Förslag till Lag om indrivning av statliga fordringar m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller vid kronofogdemyndighetens indrivning av skatt, avgift, böter eller andra fordringar som vid verkställighet enligt utsökningsbalken handläggs som allmänna mål.

2 § Under indrivningen får införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken ske för fordringar som påförts enligt bestämmelserna i

1. uppbördslagen (1953:272), om inte annat föreskrivs i den lagen,
2. lagen (1958:295) om sjömansskatt, om inte annat föreskrivs i den lagen,
3. lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
4. lagen (1972:435) om överlastavgift,
5. lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
6. lagen (1972:339) om saluvagnsskatt,
7. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
8. lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, om inte annat föreskrivs i den lagen,
9. fordonsskattelagen (1988:327),
10. lagen (1989:471) om investeringsskatt för vissa byggnadsarbeten,
11. lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, eller
12. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Att införsel får ske för böter och viten är föreskrivet i 15 kap. 1 § 2 utsökningsbalken.

3 § Bestämmelserna i 15-18 §§ skall, om inte regeringen föreskriver något annat, tillämpas endast i fråga om en fordran som tillkommer staten och inte grundas på studiestödslagen (1973:349).

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att indrivning i vissa fall skall ske med förtur.

Betalningsanmaning

5 § Indrivning inleds genom att kronofogdemyndigheten anmanar gäldenären att betala, om det inte finns särskilda skäl att underlåta anmaning.

Gäldenärsutredning

6 § Kronofogdemyndigheten skall, utöver vad som följer av 4 kap. 9 § utsökningsbalken, göra den utredning om gäldenärens ekonomiska förhållanden som behövs för att bestämma en lämplig indrivningsåtgärd (gäldenärsutredning).

Uppskov

7 § Kronofogdemyndigheten får bevilja uppskov med betalningen

1. om det kan antas vara till fördel för det allmänna,
2. om det är påkallat med hänsyn till gäldenärens personliga förhållanden, eller
3. i avvaktan på att fråga om anstånd med betalningen prövats.

Uppskov med betalningen får förenas med villkoret att gäldenären betalar sin skuld i poster vid olika tidpunkter (avbetalning).

8 § Uppskov får inte beviljas för längre tid än vad som behövs för att gäldenären skall kunna betala sin skuld.

Uppskov som inte förenas med avbetalning får endast om det finns synnerliga skäl beviljas för längre tid än ett år.

9 § Om ett belopp som avses i 1 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall återbetalas eller annars betalas ut till gäldenären, får beloppet tas i anspråk för betalning av gäldenärens skuld trots att uppskov har beviljats.

Uppskov får återkallas om gäldenären underlåter att betala skatter och avgifter allteftersom de förfaller, inte följer den uppgjorda avbetalningsplanen eller om det i annat fall finns särskild anledning till återkallelse.

Säkerhet

10 § När uppskov beviljas får kronofogdemyndigheten ta emot säkerhet som gäldenären eller, där gäldenären kan antas medge det, någon annan erbjuder sig att ställa.

11 § Säkerhet får bestå av pant, borgen eller företagshypotek.

Borgen skall ställas såsom för egen skuld. Om borgen ställs av två eller flera personer gemensamt skall den vara solidarisk.

12 § Kronofogdemyndigheten skall vid mottagandet av säkerhet besluta under vilka förutsättningar säkerheten får tas i anspråk. Beslutet får ändras när det finns anledning till det.

13 § Sedan kronofogdemyndigheten beslutat att ta säkerhet i anspråk gäller, om säkerheten utgörs av

1. pant: att den får tillgodogöras i den ordning som gäller för utmätt egendom,
2. borgen: att den genast får utsökas och att bestämmelserna om indrivning i denna lag då gäller samt att införsel får äga rum om det är medgivet för den fordran som säkerheten avser,
3. företagshypoteksbrev: att utmätning genast får ske i den egendom som omfattas av företagshypoteket, även när detta gäller i annan näringsverksamhet än gäldenärens.

Ackord

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

14 § Bestämmelser om ackord finns i lagen (1993:000) om ackord rörande statliga fordringar m.m.

Konkurs m.m.

15 § Kronofogdemyndigheten får ansöka om att en gäldenär skall försättas i konkurs. Kronofogdemyndigheten får också ansöka om likvidation.

16 § Om det allmänna har en fordran hos en gäldenär som försatts i konkurs skall kronofogdemyndigheten också göra gällande denna fordran i konkursen och även i övrigt bevaka den rätt i konkursen som med anledning av fordran tillkommer det allmänna.

17 § I ärenden enligt 15 och 16 §§ för Riksskatteverket det allmännas talan i överrätt.

Avbrytande av indrivning

18 § Kronofogdemyndigheten får avbryta indrivningen tills vidare om ytterligare indrivningsåtgärder framstår som utsiktslösa eller inte är försvarliga med hänsyn till kostnaderna och indrivning inte heller krävs från allmän synpunkt.

Har indrivningen avbrutits enligt första stycket skall den återupptas, om det visar sig att betalning kan fås utan större kostnader än vad som är skäligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

Överklagande

19 § Kronofogdemyndighetens beslut att ta säkerhet i anspråk enligt 13 § får överklagas. Vid överklagande skall bestämmelserna om besvär i 18 kap. utökningsbalken tillämpas.

I övrigt får beslut enligt denna lag inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 då lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. skall upphöra att gälla. Bestämmelserna om säkerhet i 10-13 §§ och 19 § i den nya lagen tillämpas också i fråga om säkerhet som tagits emot före ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller i fråga om skatt, avgift, böter eller annan staten tillkommande fordran som vid verkställighet enligt utsökningsbalken handläggs som allmänt mål. Lagen gäller dock inte i fråga om fordran som grundas på studiestödslagen (1973:349).

2 § Beslut om att anta förslag om ackord fattas av skattemyndigheten i det län där gäldenärens hemortskommun är belägen. Om gäldenären saknar hemortskommun i landet fattas beslutet av Skattemyndigheten i Stockholms län.

3 § Förslag om ackord får antas om det kan anses fördelaktigt för det allmänna.

Ackordsförslag som inte framställts i konkurs eller enligt ackordslagen (1970:847) får antas endast om övriga borgenärer som ackordet angår godkänner det.

4 § I ett ärende om ackord skall kronofogdemyndigheten beredas tillfälle att yttra sig, om det inte kan anses obehövt.

5 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 då förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter skall upphöra att gälla. Lagen tillämpas i fråga om förslag om ackord som framställts efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken
dels att 4 kap. 36 § skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 4 kap. 36 § skall utgå,
dels att 1 kap. 6 §, 2 kap. 3, 5 och 30 §§, 4 kap. 8, 10 och 27 §§,
 15 kap. 7 § samt 16 kap. 1 och 10 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

6 §

Utsökningsmål handläggs som enskilt mål eller allmänt mål.

Allmänt mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och *liknande* medel som *tillkommer* staten och som får utlösas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som *tillkommer* staten eller kommun. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av annan fordran är allmänt mål.

Allmänt mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och *andra* medel som staten *har rätt till* och som får utlösas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som staten eller *en* kommun *har rätt till*. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av *någon* annan fordran är allmänt mål.

Annat mål än som avses i andra stycket är enskilt mål.

2 kap.

3 §

Om behörig kronofogdemyndighet finns *bestämmelser* i 4 kap. 8 §, 15 kap. 7 § samt 16 kap. 1 och 10 §§.

Ansökan skall göras hos den kronofogdemyndighet som är behörig enligt bestämmelserna i 4 kap. 8 §, 15 kap. 7 § eller 16 kap. 1 eller 10 §.

Vid tillämpning av denna balk skall med svarandens hemvist förstås den ort där han är bosatt samt, *beträffande* dödsbo, den ort där den döde senast var bosatt och, *beträffande annan juridisk person*, den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar *domstols* behörighet i tvistemål i allmänhet.

Vid tillämpning av denna balk skall med svarandens hemvist förstås den ort där han är bosatt samt, *för* dödsbo, den ort där den döde senast var bosatt och, *för andra juridiska personer*, den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar *domstolens* behörighet i tvistemål i allmänhet.

5 §

Är en ansökan i de hänseenden som avses i 1 eller 2 § eller annars så bristfällig att den ej kan läggas till grund för prövning i sak och

Om en ansökan är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för prövning i sak och efterkommer sökanden inte föreläggandet

efterkommer sökanden *ej föreläggande* att avhjälpa bristen, skall *ansökningen* avvisas.

att avhjälpa bristen, skall *ansökan* avvisas.

30 §

Bestämmelserna i 1 och 2 §§, 4 § första stycket, 5 § och 10 § andra stycket gäller *ej* i allmänt mål. I fråga om sökanden i sådant mål gäller *ej* 6 § och *ej* heller 29 § i fall då exekutionstiteln upphävs.

Sökanden i allmänt mål företräds av kronofogdemyndigheten. I *tvist* som avses i 4 kap. 20-23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt vid utförande av talan i överklagat utsökningsmål företräds *dock* sökanden i *allmänt mål* av Riksskatteverket.

I allmänt mål anses ansökan gjord, när *indrivningshandlingarna* har kommit in till kronofogdemyndigheten eller, om myndigheten är ansluten till systemet för automatisk databehandling inom exekutionsväsendet, när *indrivningsuppdraget* har förts in i systemet och uppgifterna är tillgängliga för kronofogdemyndigheten.

Bestämmelserna i 1 och 2 §§, 3 § första stycket, 4 § första stycket och 10 § andra stycket gäller *inte* i allmänt mål. I fråga om sökanden i *ett* sådant mål gäller *inte* 6 § och *inte* heller 29 § i fall då exekutionstiteln upphävs.

Sökanden i allmänt mål företräds av kronofogdemyndigheten. *Om frågan uppkommer om avvisning enligt 2 kap. 5 § eller görs invändning mot verkställighet enligt 3 kap. 21 § får dock sökanden själv föra sin talan.* I *tvister* som avses i 4 kap. 20-23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt när talan förs i *ett* överklagat utsökningsmål företräds sökanden av Riksskatteverket.

I allmänt mål anses ansökan gjord, när *indrivningsuppdraget* har förts in i exekutionsväsendets system för automatisk databehandling och uppgifterna är tillgängliga för kronofogdemyndigheten. När *indrivning begärs skyndsamt och ansökan därför görs enligt särskilda bestämmelser hos en kronofogdemyndighet som enligt 4 kap. 8 § är behörig att pröva frågan om utmätning, anses ansökan gjord när ansökningshandlingarna har kommit in till myndigheten.*

4 kap.

8 §¹

Utmätning söks hos kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist.

Frågan om utmätning prövas av kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist.

¹ Senaste lydelse 1988:385.

Utmätning av egendom som *ej* finns i det län där gäldenären har sitt hemvist *får* även *sökas* hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns eller, i fråga om fartyg eller luftfartyg, dit det väntas. Utmätning av fartyg *får* även *sökas* där fartyget har sin hemort. Utmätning av fordran eller annan rättighet *får* också *sökas* där sekundogäldenären eller annan förpliktad finns, även om *fordringen* eller rättigheten skall anses finnas i annat län. Utmätning av lön eller annan förmån som avses i 7 kap. *söks*, om gäldenären *ej* har hemvist här i riket, där arbetsgivaren eller annan som *utger* förmånen finns.

Har utmätning sökts hos kronofogdemyndighet som *ej* är behörig enligt första eller andra stycket, får myndigheten likväl i brådskande fall *vidtaga* åtgärd som avses i 6 kap. 12 § innan målet enligt 2 kap. 4 § första stycket överlämnas till kronofogdemyndighet som är behörig.

Frågan om utmätning av egendom som *inte* finns i det län där gäldenären har sitt hemvist *får* *prövas* även av kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns eller, i fråga om *ett* fartyg eller luftfartyg, dit det väntas. *Frågan om utmätning av ett fartyg* *får* *prövas* även av kronofogdemyndigheten där fartyget har sin hemort. *Frågan om utmätning av en fordran* eller *en* annan rättighet *får* *prövas* också av kronofogdemyndigheten där sekundogäldenären eller *någon* annan förpliktad finns, även om *fordran* eller rättigheten skall anses finnas i *ett* annat län. *Frågan om utmätning av lön* eller annan förmån som avses i 7 kap. *får* *prövas*, om gäldenären *inte* har hemvist här i landet, av kronofogdemyndigheten i det län där arbetsgivaren eller *någon* annan som *ger ut* förmånen finns.

Om utmätning har sökts hos en kronofogdemyndighet som *inte* är behörig enligt första eller andra stycket, får myndigheten likväl i brådskande fall *vidta* åtgärd som avses i 6 kap. 12 § innan målet enligt 2 kap. 4 § första stycket överlämnas till *den* kronofogdemyndighet som är behörig.

10 §

Utmätning skall ske så snart som möjligt efter det att behövliga handlingar har kommit in till kronofogdemyndigheten.

Lämnar sökanden *anstånd* med *utmätning* och varar *anståndet* över sex månader från dagen för *ansökningen*, är *denna* förfallen.

Om sökanden *ger anstånd* fler än två gånger, är *ansökningen* också förfallen.

Utmätning i *enskilt mål* skall ske så snart som möjligt efter det att behövliga handlingar har kommit in till kronofogdemyndigheten.

Om sökanden i enskilt mål lämnar uppskov med *utmätningen* och varar *uppskovet* över sex månader från dagen för *ansökan*, är *ansökan* förfallen. Om sökanden *ger uppskov* fler än två gånger, är *ansökan* också förfallen.

Bestämmelser om indrivning i allmänt mål finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.

27 §²

Har domstol eller kronofogdemyndighet fastställt att förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, in-tecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om ej försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget vann laga kraft.

Begäran om försäljning görs hos en kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att ta upp ansökan om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

Egendom anses omedelbart utmätt, om en domstol eller kronofogdemyndighet har fastställt att en förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i ett registrerat skepp, ett registrerat luftfartyg, in-tecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom.

Denna verkan förfaller, om inte försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget vann laga kraft.

Begäran om försäljning görs hos en den kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att pröva frågan om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det län där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till en annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

15 kap.

7 §³

Införsel söks hos kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist. Har gäldenären ej hemvist här i riket, görs ansökningen där arbetsgivaren finns.

Frågan om införsel prövas av kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären har sitt hemvist. Om gäldenären inte har hemvist här i landet, är kronofogdemyndigheten i det län där gäldenärens arbetsgivare finns behörig.

16 kap.

1 §⁴

Verkställighet av förpliktelse för tidigare ägare eller nyttjanderätts-havare att flytta från fast egendom, bostadslägenhet eller annat utrymme i byggnad (avhysning) söks hos kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist. Avhysning får även sökas hos kronofogdemyndigheten i det län där verkställigheten skall ske.

Frågan om verkställighet av förpliktelsen för tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att flytta från fast egendom, en bostadslägenhet eller något annat utrymme i en byggnad (avhysning) prövas av kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist. Kronofogdemyndigheten i det län där verkställigheten skall ske är också behörig.

² Senaste lydelse 1991:848.

³ Senaste lydelse 1988:385.

⁴ Senaste lydelse 1988:385.

10 §⁵

Verkställighet i annat fall än som avses i 1 § av *förpliktelse* som ej avser betalningsskyldighet samt verkställighet av beslut om kvarstad eller *annan säkerhetsåtgärd söks hos* kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist eller egendom som är i fråga finns eller där verkställigheten annars med fördel kan äga rum.

Frågan om verkställighet i andra fall än de som avses i 1 § av *förpliktelser* som *inte* avser betalningsskyldighet samt verkställighet av beslut om kvarstad eller *andra säkerhetsåtgärder prövas av* kronofogdemyndigheten i det län där svaranden har sitt hemvist eller egendom som är i fråga finns eller där verkställigheten annars med fördel kan äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

⁵ Senaste lydelse 1988:385.

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Häri genom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹
dels att 57 a, 60 och 62-67 §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 57 a § skall sättas närmast före 59 §,
dels att det närmast före 58 § skall införas en ny rubrik som skall lyda
 Dröjsmålsavgift,
dels att 49 § 1 och 2 mom., 57, 59 samt 97 §§ skall ha följande
 lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

49 §

1 mom. Skattemyndigheten får medge skattskyldig anstånd med att betala skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om det kan antas att *skatten, kvarskatteavgiften eller räntan* kommer att *avkortas*,

2. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss eller

3. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av *påfört belopp* skulle för *den skattskyldige* medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig.

2 mom. Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli *avkortat* eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet.

1 mom. Skattemyndigheten får medge *en* skattskyldig anstånd med att betala skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om det kan antas att *den skattskyldige* kommer att få *nedsättning av eller befrielse från det belopp som påförts honom*,

2. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller *något* annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss, eller

3. om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller *något* annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av *det påförda beloppet* skulle medföra betydande skadeverkningar för *den skattskyldige* eller annars framstå som obillig.

2 mom. Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli *nedsatt eller falla bort enligt 1 mom. 1* eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet.

¹ Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av
 lagens rubrik 1974:771
 64 § 1992:624
 65 § 1992:680
 66 § 1992:624
 67 § 1992:624.

Kan det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt antas att det belopp som avses med anstånd inte kommer att betalas i rätt tid, får anstånd medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna i lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. tillämpas.

Om det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att det belopp som avses med anstånd inte kommer att betalas i rätt tid, får anstånd medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna om säkerhet i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. tillämpas.

57 §

Postverket redovisar inbetald skatt och arbetsgivaravgifter som uppbärs enligt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare till skattemyndigheten.

Skattemyndigheten skall i den ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer anteckna inbetald skatt för varje skattskyldig samt upprätta restlängd.

59 §²

Det åligger kronofogdemyndigheten att verkställa indrivning av skatt. Därvid får verkställighet enligt utsökningsbalken äga rum.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, dröjsmålsavgift och ränta enligt denna lag.

Skatt, dröjsmålsavgift, kvarskatteavgift eller ränta som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

² Senaste lydelse 1992:624.

97 §

Föreläggande vid vite och beslut om revision enligt 78 § 1 mom. får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket och 55 § 2 mom. andra stycket eller beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag och avskrivning av skatt får överklagas.

Föreläggande vid vite och beslut om revision enligt 78 § 1 mom. får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket eller 55 § 2 mom. andra stycket får överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 53 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §²

I fall där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet, snarast *översända* till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten *jämlikt* tredje stycket sistnämnda paragraf. *Därjämte åligger det* rätten att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, *tillställa* skattemyndigheten de uppgifter, som *fordras* för uppörd av skatten. *Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning*, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos skattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara *erlagd* den dag, då *inbetalningskort* eller *försändelse innehållande* girokort *inkommit* till postanstalt.

I fall där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet snarast *sända* till rätten *en* ingiven bouppteckning eller *någon* annan handling som sägs i 51 § andra stycket eller *en* bouppteckning som tillhandahållits rätten *enligt* tredje stycket sistnämnda paragraf. *Dessutom är* rätten *skyldig* att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, *sända* skattemyndigheten de uppgifter som *behövs* för uppörd av skatten. *Detta gäller också*, när överrätt fastställt skatt till *ett* högre belopp än förut beräknats eller *en* skattskyldig vitsordat *en* anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos skattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara *betald* den dag, då *inbetalningskortet* eller *försändelsen som innehåller* girokort *kommit* till *en* postanstalt.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857.

² Senaste lydelse 1992:625.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall skattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppborrdslagen (1953:272) gäller för indrivning av restförd skatt. Därvid tas dröjsmålsavgift ut enligt 58 § 2-5 mom. lagen. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Om skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall, om inte annat följer av 6 § sista stycket, dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppborrdslagen (1953:272). Obetald skatt och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

6 Förslag till

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

Lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst

Häri genom föreskrivs att 5 § lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bifalles ansökan varom i 4 § sägs, skall skattemyndigheten meddela förordnande om avkortning eller, där restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige honom tillkommande belopp. Därvid tillämpas bestämmelserna i 87 § uppbördslagen.

5 §²

Om en sådan ansökan som avses i 4 § bifalls, skall skattemyndigheten besluta om nedsättning av det påförda beloppet eller, där restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige det belopp som han har rätt till. Därvid tillämpas bestämmelserna i 103 § uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1990:1431.

² Senaste lydelse 1990:343.

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 17 b § lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*17 b §²

Belopp som Sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket *må indrivnas i den ordning, som gäller i fråga om skatt enligt uppbördslagen.*

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande dröjsmålsavgift hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

Belopp som Sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket *och som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.*

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1992:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Överklagande av beslut inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1970:933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.

² Senaste lydelse 1992:626.

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 48 och 49 §§ lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*48 §²

Betalas inte skatt i behörig tid och ordning skall skatten och den ränta och dröjsmålsavgift, som belöper på denna, drivas in.

Skatt, ränta eller dröjsmålsavgift som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utökningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt, ränta och dröjsmålsavgift.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utökningsbalken ske.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt, ränta eller dröjsmålsavgift.

49 §³

Överstiger ingående avdragsgill skatt enligt deklaration den utgående skatten, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet i den mån kvittning inte skett enligt 17 § nionde stycket.

Överstiger skatt som skattskyldig betalat för viss redovisningsperiod beslutad skatt, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet.

Den som i annat fall får nedsättning i eller befrielse från skatt som avkrävts honom, återfår av skattemyndigheten vad han betalat för mycket.

¹ Lagen omtryckt 1990:576.

² Senaste lydelse 1992:627.

³ Senaste lydelse 1992:627.

Står den skattskyldige i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad som överstiger skulden och de räntor och avgifter som belöper på denna. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Om den skattskyldige står i skuld för mervärdeskatt eller till betalning förfallen skatt enligt uppbördslagen (1953:272), arbetsgivaravgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter eller avgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad som överstiger skulden och de räntor och avgifter som belöper på denna. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Fordran på överskjutande ingående skatt eller ränta på sådan skatt får ej särskilt överlåtas eller utmätas.

I övrigt gäller uppbördslagens (1953:272) bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar beträffande återbetalning av mervärdeskatt.

I övrigt gäller för återbetalning av mervärdeskatt uppbördslagens bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser i 49 § skall dock gälla till utgången av år 1994.

Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 22 och 26 §§ kupongskattelagen (1970:624)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*22 §²

Inbetalar Värdepapperscentralen eller aktiebolag *ej* kupongskatt i föreskriven tid *eller ordning*, skall Riksskatteverket förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Efterkommes ej föreläggandet, skall Riksskatteverket anmäla förhållandet till skattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. *Skattemyndigheten förordnar om indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt dröjsmålsavgift i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt.*

Om Värdepapperscentralen eller aktiebolag *inte betalar* i kupongskatt i föreskriven tid, skall Riksskatteverket förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Om föreläggandet inte följs, skall Riksskatteverket anmäla förhållandet till skattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. *Obetalda* kupongskattebelopp samt *dröjsmålsavgifter skall av skattemyndigheten lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.*

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Överklagande av beslut inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

26 §

Riksskatteverket uppför i särskild längd *utdelningsberättigad*, som kan *antagas* vara *skattskyldig* men för *vilken* utdelning *utbetalats* utan att kupongskatt *innehållits*, samt det skattebelopp som belöper på utdelningen.

Riksskatteverket uppför i särskild längd *utdelningsberättigade* som kan *antas* vara *skattskyldiga* men för *vilka* utdelning *betalats ut* utan att kupongskatt *hållits inne*, samt det skattebelopp som belöper på utdelningen.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 1992:628.

Om *ej* annat följer av 11 §, skall Riksskatteverket delge den som uppförts i längden utdrag ur denna och förelägga honom att inom två månader från den dag då han fick del av utdraget *erlägga* skattebeloppet. *Vill* den som uppförts i längden bestrida skattepåföringen, skall han senast inom samma tid göra *erinran* hos Riksskatteverket, som meddelar beslut *med anledning härav*. Beslutet skall delges den som *framställt erinran* och antecknas i längden. *Finner* verket att kupongskatt skall *erläggas*, skall den skattskyldige föreläggas att inom viss tid *erlägga* skatten.

Kupongskatt, som *ej* *erlagts* inom den utsatta tiden, *indrives i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt*.

Om *inte något* annat följer av 11 §, skall Riksskatteverket delge den som uppförts i längden utdrag ur denna och förelägga honom att inom två månader från den dag då han fick del av utdraget *betala* skattebeloppet. *Om* den som uppförts i längden *vill* bestrida skattepåföringen, skall han senast inom samma tid göra *en invändning mot påföringen* hos Riksskatteverket, som *sedan* meddelar *sitt* beslut. Beslutet skall delges den som *gjort invändningen* och antecknas i längden. *Om* verket *finner* att kupongskatt skall *betalas*, skall den skattskyldige föreläggas att inom viss tid *betala* skatten.

Kupongskatt, som *inte betalats* inom den utsatta tiden, *skall av Riksskatteverket lämnas för indrivning. Därvid tillämpas 22 § andra-fjärde styckena*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*13 §¹

Om *ej* annat följer av denna lag gäller uppbördslagen (1953:272) i *tillämpliga delar* i fråga om *felparkeringsavgift*. Reglerna om dröjsmålsavgift skall dock inte tillämpas. Regeringen får föreskriva avvikelser från uppbördslagen, när det gäller *avkortning, avskrivning och* det administrativa förfarandet i fråga om felparkeringsavgift. *Införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken får äga rum vid indrivning av felparkeringsavgift.*

Åläggande enligt 6 § andra stycket får *ej* utfärdas senare än ett år efter den dag då överträdelsen skedde.

Om *inte något* annat följer av denna lag gäller uppbördslagen (1953:272) *också* i fråga om *felparkeringsavgifter*. Reglerna om dröjsmålsavgift skall dock inte tillämpas. Regeringen får föreskriva avvikelser från uppbördslagen, när det gäller det administrativa förfarandet i fråga om felparkeringsavgift.

Åläggande enligt 6 § andra stycket får *inte* utfärdas senare än ett år efter den dag då överträdel- sen skedde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:633.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Vad i uppbördslagen (1953:272) stadgas om indrivning, *avkortning och avskrivning av skatt* skall i *tillämpliga delar* gälla saluvagnsskatt.

*Införsel enligt 15 kap. utsökning*sbalken får äga rum vid indrivning av saluvagnsskatt och *dröjsmålsavgift*.

Vad i 58 och 59 §§ uppbördslagen (1953:272) stadgas om *dröjsmålsavgift och indrivning* skall också gälla saluvagnsskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:634.

Härigenom förskrivs i fråga om bötesverkställighetslagen (1979:189)¹
dels att 7 och 9-11 §§ skall upphöra att gälla,
dels att 6 och 15 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Förslagen lydelse*

Skall uppbörd ej ske eller har uppbörd ej lett till full betalning, skall böterna drivas in genom kronofogdemyndighetens försorg. Indrivningen sker på grund av dom, godkänt föreläggande eller saköreslängd.

6 §

Om uppbörd inte skall ske eller om uppbörd inte har lett till full betalning, skall böterna lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m. m.

15 §²

Ådömda böter, som inte har kunnat indrivas och som inte har avkortats, skall på talan av åklagare förvandlas till fängelse, om det är uppenbart att den bötfällda av tredska har underlåtit att betala böterna eller om förvandling annars av särskilda skäl är påkallad från allmän synpunkt.

Är den bötfällda, när förvandling skall ske, skyldig att betala även andra böter än sådana som avses i första stycket, skall också dessa böter förvandlas.

Förvandlingsstraffet skall bestämmas till fängelse i lägst fjorton dagar och högst tre månader.

Böter som har dömts ut och som inte har kunnat drivas in, skall på talan av åklagare förvandlas till fängelse, om det är uppenbart att den bötfällda av tredska har underlåtit att betala böterna eller om förvandling annars av särskilda skäl är påkallad från allmän synpunkt.

Om den bötfällda, när förvandling skall ske, är skyldig att betala även andra böter än sådana som avses i första stycket, skall också dessa böter förvandlas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse av

9 § 1985:148

10 § 1990:375

11 § 1990:375.

² Senaste lydelse 1983:352.

Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

Härigenom föreskrivs att 1 § skatteregisterlagen (1980:343)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett centralt skatteregister för hela riket och ett regionalt skatteregister för varje län.

Registren skall användas vid beskattning för

1. samordnad registerföring av identifieringsuppgifter beträffande fysiska och juridiska personer,

2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet,

3. taxering enligt taxeringslagen (1990:324) samt bestämmande av pensionsgrundande inkomst,

4. bestämmande och uppbörd av skatt enligt uppbördslagen (1953:272), lagen (1968:430) om mervärdeskatt, lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter samt lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst.

Registren skall dessutom användas för avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Registren skall dessutom användas för avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter och för gäldenärsutredning enligt lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Det centrala skatteregistret skall också användas för utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och för Riksskatteverkets tillsyn enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1983:143.

² Senaste lydelse 1991:1920.

Lag om ändring lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar

Häri genom föreskrivs att 1 § lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag gäller i fråga om preskription av fordringar som *tillkommer* det allmänna och som drivs in enligt bestämmelserna i *uppbördslagen* (1953:272), *tullagen* (1973:670) eller *tullagen* (1987:1065). Den tillämpas dock inte på fordringar enligt studiestödslagen (1973:349).

Denna lag gäller i fråga om preskription av skatt och *andra* fordringar som det allmänna *har rätt till* och som drivs in enligt bestämmelserna i *lagen* (1993:0000) om *indrivning av statliga fordringar m.m.* Den tillämpas dock inte på fordringar enligt *vattenlagen* (1918:523), *rättshjälpslagen* (1972:429), *studiestödslagen* (1973:349), *bötesverkställighetslagen* (1979:189) eller *fordringar för vilka särskilda bestämmelser om preskription gäller.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som drivs in enligt bestämmelserna i *tullagen* (1973:670).

¹ Senaste lydelse 1987:1195.

Härigenom föreskrivs att 27 § arbetstidslagen (1982:673) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*27 §¹

Frågor om övertidsavgift prövas av allmän domstol efter ansökan som skall göras av allmän åklagare inom två år från den tidpunkt då överträdelsen begicks. I fråga om sådan ansökan gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott, på vilket inte kan följa svårare straff än böter, och bestämmelserna om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit från den tidpunkt då överträdelsen begicks, får övertidsavgift *ej* tas ut. Övertidsavgifter tillfaller staten.

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt dröjsmålsavgift beräknad enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Frågor om övertidsavgift prövas av allmän domstol efter ansökan som skall göras av allmän åklagare inom två år från den tidpunkt då överträdelsen begicks. I fråga om *en* sådan ansökan gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för *ett* brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och bestämmelserna om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit från den tidpunkt då överträdelsen begicks, får övertidsavgift *inte* tas ut. Övertidsavgifter tillfaller staten.

Ett beslut genom vilket någon har påförts en övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Obetald övertidsavgift och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:637.

16 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

Prop. 1992/93:198

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 16 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

16 §¹

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar för skatt enligt denna lag. Beskattningsmyndigheten beslutar dock om avkortning och kronofogdemyndigheten om avskrivning av skatt. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1990:1320.

Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 35 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §¹

Har skatten inte betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart tas ut genom utmätning.

Om inte skatten har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:640.

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹

dels att nuvarande 27 a § skall betecknas 28 a §,

dels att rubriken närmast före nuvarande 27 a § skall sättas närmast före den nya 28 a §,

dels att 15, 16, 18, 28 och den nya 28 a §§ samt rubriken närmast före den nya 28 a § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny rubrik närmast före 28 § av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*15 §²

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 12 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den ränta och dröjsmålsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har *bortfallit* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av *skatt enligt uppbördslagen (1953:272)*. Därvid får *införsel enligt 15 kap. utsökningbalken åga rum*.

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare som är juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 12 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den ränta och dröjsmålsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har *fallit bort* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som *enligt 28 a §* gäller för indrivning av *arbetsgivaravgifter*.

¹ Lagen omtryckt 1991:98.
Senaste lydelse av 27 a § 1992:642.

² Senaste lydelse 1992:684.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen (1953:272) tillämpas.

16 §³

Om den, som i en av honom bedriven näringsverksamhet betalar ut ersättning för arbete till någon som har en F-skattosedel, inte i samband därmed har gjort anmälan enligt 40 a § uppbördslagen (1953:272) trots att han varit skyldig att göra det, får, i fall då arbetet har utförts av en annan person än F-skattosedelsinnehavaren, betalningsskyldighet åläggas utbetalaren för de arbetsgivaravgifter och den dröjsmålsavgift som F-skattosedelsinnehavaren skall betala på ersättningen till den som har utfört arbetet.

Betalningsskyldighet får inte åläggas enligt första stycket om F-skattosedelsinnehavaren har betalat avgifterna inom föreskriven tid.

Betalningsskyldighet får inte heller åläggas sedan F-skattosedelsinnehavarens betalningsskyldighet för avgifterna bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet enligt första stycket får indrivning ske i samma ordning som gäller för *restförd skatt enligt uppbördslagen*.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet enligt första stycket får indrivning ske i samma ordning som *enligt 28 a §* gäller för *arbetsgivaravgifter*.

18 §⁴

Beslut om betalningsskyldighet enligt 16 § första stycket skall fattas av skattemyndigheten.

Den som har fullgjort betalningsskyldighet i enlighet med ett beslut enligt 16 § får söka beloppet åter av F-skattosedelsinnehavaren. Den som vill söka beloppet åter skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat avgifterna.

Kronofogdemyndigheten får hos F-skattosedelsinnehavaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av *skatt*. Införsel får dock inte beviljas. F-skattosedelsinnehavaren skall betala dröjsmålsavgift på beloppet.

Kronofogdemyndigheten får hos F-skattosedelsinnehavaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av *arbetsgivaravgifter*. Införsel får dock inte beviljas. F-skattosedelsinnehavaren skall betala dröjsmålsavgift på beloppet.

³ Senaste lydelse 1992:684.

⁴ Senaste lydelse 1992:684.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt andra stycket.

Dröjsmålsavgift

28 §⁵

En avgift (*dröjsmålsavgift*) skall tas ut på

1. arbetsgivaravgifter som tagits upp i en deklARATION men inte betalas inom den tid som anges i 12 § första stycket,
2. arbetsgivaravgifter som uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklARATION,
3. arbetsgivaravgifter i övrigt, ränta och avgiftstillägg som inte betalas inom den tid som bestämts enligt 12 § andra stycket.

Har anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter medgetts enligt 13 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

Dröjsmålsavgiften tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). När dröjsmålsavgift tas ut enligt första stycket 2 anses arbetsgivaravgifterna ha förfallit till betalning inom tid som anges i 12 § första stycket.

Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum.

Indrivning m.m.

(27 a §⁶)

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid *och ordning får omedelbart drivas in.*

Indrivning

28 a §

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid *skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för en fordran som avser ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsköningsbalken ske.*

⁵ Senaste lydelse 1992:642.

⁶ Senaste lydelse 1992:642.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

19 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter

Prop. 1992/93:198

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Tillkommer ett belopp som avses i 1 § någon mot vilken det allmänna har en fordran, som är för indrivning registrerad i utsökningsregistret och drivs in enligt bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272), tullagen (1973:670), bötesverkställighetslagen (1979:189) eller tullagen (1987:1065), skall från beloppet, om inte annat följer av vad nedan sägs, avräknas så mycket som kan gå till betalning av fordringen. Med det allmännas fordran avses också förrättningskostnader i målet enligt 17 kap. 1 § utsökningsbalken. Endast vad som överstiger det allmännas fordran får utbetalas.

Om någon har rätt till ett belopp som avses i 1 § och om det allmänna mot denna person har en fordran, som är registrerad för indrivning i utsökningsregistret och drivs in enligt bestämmelserna i lagen (1993:000) om indrivning av statliga fordringar m.m. skall från beloppet räknas av så mycket som kan gå till betalning av fordringen, om inte något annat följer av vad nedan sägs. Med det allmännas fordran avses också förrättningskostnader i målet enligt 17 kap. 1 § utsökningsbalken. Endast vad som överstiger det allmännas fordran får betalas ut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om fordringar som har registrerats i utsökningsregistret före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1992:1187.

Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617)

Härigenom föreskrivs att 1 och 6 §§ utsökningsregisterlagen (1986:617) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela *riket* gemensamt utsökningsregister.

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela *landet* gemensamt utsökningsregister.

Registret skall användas inom exekutionsväsendet för

1. verkställighet enligt utsökningsbalken,
2. verkställighet eller tillsyn enligt annan författning,

2 a. indrivning enligt lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.,

3. avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,

4. planering och tillsyn av verksamhet som avses under 1-3.

Registret får användas av myndigheter utanför exekutionsväsendet för

1. ändamål som avses i andra stycket 3,
2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet vid beskattning och tulltaxering,
3. utredningar vid bestämmande och uppbörd av skatter, tullar och socialavgifter.

6 §¹

Utöver de uppgifter som anges i 4 och 5 §§ får utsökningsregistret, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, innehålla uppgifter om

1. exekutionstitel, skuldens storlek, arbetsgivare eller annan utbetalare av ersättning som avses i 7 kap. 1 § eller 15 kap. 2 § utsökningsbalken, medelsslag, dag när skulden fastställdes och när den förföll till betalning, influtna medel, den tidpunkt vid vilken skulden preskriberas samt andra förhållanden av betydelse för betalningsskyldigheten som framgår av exekutionstiteln eller av andra handlingar i målet,

2. de verkställighetsåtgärder som har begärts av sökanden,

3. den som sökt verkställigheten och vad som i övrigt behövs för utbetalning av influtna medel och annan redovisning,

4. ställd säkerhet, uppskov och avbetalningsplan,

¹ Senaste lydelse 1991:707.

5. utmätning, exekutiv försäljning, införsel, avräkning och betalningssäkring,

6. kvarstad och återtagande av vara,

7. bötesförvandling,

8. betalningsinställelse och likvidation,

9. konkurs, ackord, näringsförbud och förordnande av god man enligt 2 § ackordslagen (1970:847),

10. förhör eller annan åtgärd som har vidtagits för efterforskning av tillgångar,

*10 a. förekomst av och tidpunkt
för gäldenärsutredning enligt 6 §
lagen (1993:0000) om indrivning
av statliga fordringar m.m.,*

11. redovisningen av verkställighetsuppdraget,

12. administrativa och tekniska uppgifter som behövs för registrets användning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

21 Förslag till
Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 29 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.
29 §

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en dröjsmålsavgift, beräknad enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i 28 §, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Vid fördelning mellan staten och kommunen av medel som har influtit skall medel i första hand avsättas för kommunens fordran.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagen omtryckt 1992:1769.

Lag om ändring tullagen (1987:1065)

Härigenom föreskrivs att 35 och 36 §§ tullagen (1987:1065) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

35 §

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall *drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbörds-lagen (1953:272)*. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall *lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behö-ver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske*. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

36 §

Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull eller annan skatt i rätt tid och ordning, är han tillsammans med den tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldig-heten får helt eller delvis efterges, om det finns särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har *bortfallit* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt enligt *uppbörds-lagen (1953:272)*.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har *fallit bort* enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för *tull och annan skatt enligt 35 §*.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket har rätt att få ut beloppet av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs att 60 och 66 §§ samt rubriken närmast före 66 § fordonsskattelagen (1988:327)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*60 §²

Om ett beslut om skatt har överklagats eller skatten annars kan antas komma att *avkortas*, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Om ett beslut om skatt har överklagats eller skatten annars kan antas komma att *sättas ned*, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Ränta skall beräknas på skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt första stycket för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. För sådan ränta tillämpas bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen och i 5 kap. 14 och 15 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Indrivning, *avkortning* och *avskrivning* av skatt**Indrivning och *återbetalning* av skatt**66 §³

Betalas inte skatten i rätt tid skall den drivas in.

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1992:1440.

² Senaste lydelse 1992:644.

³ Senaste lydelse 1992:1440.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller även skatt enligt denna lag. Vad som sägs i 67 § första stycket uppbördslagen om skattemyndighet skall därvid i stället gälla beskattningsmyndigheten. Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har erlagts får avkortas genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av fordonsskatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt som inte erlagts, dröjningsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt samt sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Införsel enligt 15 kap. utskönningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjningsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

24 Förslag till
Lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)

Prop. 1992/93:198
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 8 § utlänningslagen (1989:529) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

8 §¹

Frågor om *påförande* av avgift enligt 7 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år från det att överträdelsen upphörde. I fråga om sådan talan tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och bestämmelserna om kvarstad i brottmål på motsvarande sätt. När fem år har gått efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, *får den tillsammans med dröjsmålsavgift, som beräknas enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in på det sätt som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Frågor om *att påföra* avgifter enligt 7 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år från det att överträdelsen upphörde. I fråga om *en* sådan talan tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och bestämmelserna om kvarstad i brottmål på motsvarande sätt. När fem år har gått efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, *skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.* Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:646.

Lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för
anställning på fartyg

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*6 §¹

Frågor om *påförande av avgift* enligt 5 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år efter det att överträdelsen upphörde. I frågor om sådan talan gäller i *tillämpliga delar* bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. *Betalas inte* avgiften inom denna tid, *får den jämte* dröjsmålsavgift, som beräknas enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272), *indrivas i den ordning som enligt nämnda lag gäller* för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft.

Frågor om *att påföra avgifter* enligt 5 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år efter det att överträdelsen upphörde. I frågor om *en sådan talan* gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. *Om avgiften inte betalas* inom denna tid, *skall dröjsmålsavgift tas ut* enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). *Den obetalda avgiften och dröjsmålsavgift skall lämnas* för indrivning. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft. *Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:0000) om indrivning av statliga fordringar m.m.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:647.

Lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in.

Skatt eller dröjsmålsavgift som inte har betalats in i rätt tid skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning gäller i tillämpliga delar för skatt enligt denna lag.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:000) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt eller dröjsmålsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

dels att 22 § skall upphöra att gälla,

dels att 21 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*21 §¹

I fråga om särskild inkomstskatt gäller *i tillämpliga delar* vad som sägs om överflyttning av beslutsbehörighet i 2 a §, om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om indrivning m.m. i 57 a-59 och 61-64 §§, om *avkortning och avskrivning* av skatt i 65-67 §§, om central tillsyn m.m. i 72 §, om rätt att *taga* del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79-81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 96-103 §§ uppbördslagen (1953:272). Beslut om anstånd som avses i 49 § *nämnda lag* meddelas av beskattningsmyndigheten enligt denna lag. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om särskild inkomstskatt gäller vad som sägs om överflyttning av beslutsbehörighet i 2 a §, om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om *dröjsmålsavgift* i 58 §, om indrivning i 59 §, om *ansvar för skatt som påförts en avliden eller ett dödsbo* i 61 §, om central tillsyn m.m. i 72 §, om rätt att *ta* del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79-81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 96-103 §§ uppbördslagen (1953:272). Beslut om anstånd som avses i 49 § *den lagen* meddelas av beskattningsmyndigheten enligt denna lag. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1991:1918.

Lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

dels att 24 § skall upphöra att gälla,

dels att 23 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*23 §¹

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i *tillämpliga delar* vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om indrivning m.m. i 57 a-59 och 61-64 §§, om *avkortning och avskrivning* av skatt i 65-67 §§, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningsskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla Riksskatteverket. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om särskild inkomstskatt gäller vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om *dröjsmålsavgift* i 58 §, om indrivning i 59 §, om *ansvar för skatt som påförts avliden eller dödsbo* i 61 §, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84-94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningsskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla Riksskatteverket. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Senaste lydelse 1992:650.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1993-03-16

Närvarande: justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Sigvard Holstad, f.d. kanslichefen i Riksdagens justitieutskott Björn Edqvist.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 11 februari 1993 har regeringen på hemställan av statsrådet Lundgren beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om indrivning av statliga fordringar m.m.,
2. lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.,
3. lag om ändring i utsökningsbalken,
4. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
5. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
6. lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst,
7. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
8. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
9. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
10. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
11. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
12. lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189),
13. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
14. lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar,
15. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
16. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
17. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
18. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
19. lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
20. lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617),
21. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
22. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
23. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
24. lag om ändring i utlänningslagen (1989:529),
25. lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg,
26. lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.,
27. lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,
28. lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Allmänna synpunkter

Den nuvarande regleringen av indrivning av skatter och liknande är splittrad på ett flertal författningar på ett sätt som försvårar tillämpningen. Författningsregleringen är också ofullständig; särskilt gäller detta regleringen av kronofogdemyndigheternas borgenärsfunktion. Vissa viktiga uppgifter på det området är helt oreglerade. Gränsen mellan den uppdragsgivande myndighetens och kronofogdemyndighetens ansvarsområden är också oklar.

För att en effektiv indrivning skall kunna komma till stånd bör de beskrivna bristerna åtgärdas. I det syftet föreslås i lagrådsremissen bl.a. att en skarp gräns dras mellan uppbördens av skatt m.m. och den tvångsmässiga indrivningen av skattefordringar. De viktigaste bestämmelserna på indrivningsområdet samlas i den föreslagna lagen om indrivning av statliga fordringar m.m. (indrivningslagen) samtidigt som bestämmelserna om indrivning i uppbördslagen m.fl. lagar föreslås upphöra att gälla. Vidare föreslås att i indrivningslagen närmare regleras kronofogdemyndigheternas funktion som företrädare för det allmännas borgenärsintresse vid verkställighet enligt utsökningsbalken. De föreslagna bestämmelserna i indrivningslagen är avsedda att komplettera utsökningsbalkens bestämmelser om verkställighet vid handläggning av allmänna utsökningsmål. Utgångspunkten för regleringen anges ha varit att bestämmelser som är gemensamma för allmänna och enskilda mål bör ha sin plats i utsökningsbalken medan regler som rör de allmänna målen bör återfinnas i indrivningslagen. Med det sistnämnda uttalandet torde inte avses reglerna om exekutiv verkställighet i allmänna mål eftersom de, även om de uteslutande avser allmänna mål, lämnats kvar i utsökningsbalken. Till grund för förslagen i lagrådsremissen ligger två förslag av skatteindrivningsutredningen.

Med hänsyn till de betydande brister som vidlåder den gällande regleringen på indrivningsområdet är det enligt lagrådets mening ett avgjort framsteg att bestämmelserna om indrivning i allmänna mål nu föreslås utbyggda och samlade i en lag. Lagrådet anser att den föreslagna regleringen är sådan att den kan antas tillgodose det angivna syftet.

I detta sammanhang vill lagrådet något beröra det problem som det innebär att kronofogdemyndigheterna i de allmänna utsökningsmålen intar en dubbelställning genom att samtidigt vara både företrädare för det allmännas borgenärsintresse och exekutiv myndighet. Som lagrådet anförde i sitt yttrande över det remitterade förslaget till utsökningsbalk (se prop. 1980/81:8 s. 1058) utgör denna dubbelställning en i systemet inbyggd svaghet som är ägnad att väcka betänkligheter. Samtidigt kan man inte bortse från att själva det förhållandet, att kronofogdemyndigheten har dubbla uppgifter, leder till att indrivningen blir smidig, effektiv och mindre kostsam. Som framgår av förevarande lagrådsremiss har det

inte under de drygt tio år som förflutit sedan utsökningsbalken trädde i kraft framkommit någon allvarligare kritik med utgångspunkt i de båda roller som kronofogdemyndigheterna har vid indrivningen. Någon anledning att nu överväga organisatoriska förändringar finns därför inte.

Det är, såsom framhållits i olika sammanhang, emellertid angeläget att det inom den aktuella organisatoriska ramen vidtas åtgärder för att så långt möjligt undvika intressekonflikter. Så har också skett i detta lagstiftningsärende. Lagrådet vill här endast peka på förslaget till ändringar i 2 kap. 30 § andra stycket utsökningsbalken, som innebär att kronofogdemyndigheten i vissa situationer inte skall företräda det allmännas borgenärsintresse.

Mot bakgrund av det anförda kan det nu föreliggande förslaget om ändrade bestämmelser om indrivning enligt lagrådets mening inte antas medföra att kronofogdemyndigheternas opartiskhet kommer att i ökad utsträckning ifrågasättas.

Förslaget till lag om indrivning av statliga fordringar m.m.

1 §

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. Det beskrivs så att lagen gäller vid kronofogdemyndighetens indrivning av skatt, avgift, böter eller andra fordringar som vid verkställighet enligt utsökningsbalken handläggs som allmänna mål. Den föreslagna utformningen är enligt lagrådets mening inte språkligt nöjaktig; en fordran kan inte handläggas som ett mål. Bestämmelsen bör därför omformuleras. Härvid bör följande beaktas.

Indrivning hos kronofogdemyndigheten av skatt och liknande fordringar har två beståndsdelar, dels den exekutiva verkställigheten enligt utsökningsbalken, dels åtgärder för att ta till vara det allmännas borgenärsintresse. Som lagrådet anført i det föregående är förslaget till indrivningslag avsett att utgöra ett komplement till bestämmelserna i utsökningsbalken. I lagförslaget regleras med ett undantag endast frågor som rör kronofogdemyndigheternas borgenärsfunktion.

Lagens tillämpningsområde bör med hänsyn till det anförda anges så att lagen gäller vid handläggning hos kronofogdemyndigheterna av allmänna mål om verkställighet enligt utsökningsbalken.

Indrivning är inget entydigt begrepp utan innebörden kan skifta i olika lagar. I enlighet med skatteindrivningsutredningens förslag bör därför i indrivningslagen anges vad som enligt lagen avses med indrivning. Genom att en definition tas in i lagen markeras också klart att med indrivning enligt indrivningslagen avses något annat än den indrivning som regleras i 9 kap. 11-13 §§ utsökningsbalken.

Vad som avses med allmänt mål regleras i 1 kap. 6 § utsökningsbalken. Någon definition av det begreppet behöver därför inte tas in i denna lag.

Lagrådet föreslår att 1 § får följande lydelse:

"Denna lag gäller vid handläggning hos kronofogdemyndigheterna av allmänna mål om verkställighet enligt utsökningsbalken.

Handläggning av mål som avses i första stycket kallas i denna lag indrivning."

Prop. 1992/93:198
Bilaga 4

2 §

Paragrafen anger vilka skatter och avgifter som får tas ut genom införsel. Den ersätter särskilda bestämmelser i enskilda skatte- eller avgiftsförfattningar. Enligt lagrådets mening är det en avsevärd fördel att nu på ett ställe uttömmande anges de fordringslag för vilka införsel får ske. Paragrafen är emellertid den enda paragrafen i indrivningslagen som inte rör kronofogdemyndigheternas borgenärsfunktion. Det kan därför ifrågasättas om inte bestämmelsen borde ha placerats i en annan lag.

En möjlighet hade varit att införa uppräknigen av skatteförfattningarna direkt i 15 kap. 1 § utsökningsbalken. En sådan uppräkning skulle emellertid kunna på ett olämpligt sätt tynga bestämmelserna om införsel. Lagrådet har därför stannat för att godta remissförslaget. Därvid har lagrådet också beaktat att utsökningsbalken är föremål för översyn och att enligt vad som upplysts vid lagrådsföredragningen översynen kan komma att leda till att reglerna om införsel ändras.

Övergångsbestämmelserna

Enligt remissen skall indrivningslagen träda i kraft den 1 januari 1994 då också lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. skall upphöra att gälla. Bestämmelserna i den lagen ersätts av föreskrifter i indrivningslagen. Enligt övergångsbestämmelserna till indrivningslagen skall bestämmelserna om säkerhet i 10-13 och 19 §§ i den nya lagen tillämpas också i fråga om säkerhet som har tagits emot före ikraftträdandet.

Frågor om säkerhet har ett nära samband med frågor om uppskov eftersom säkerhet kan tas emot endast i samband med att uppskov beviljas (10 §). Uppskov är i de sammanhang det här gäller vanligt förekommande, även om uppskovsinstitutet är i det närmaste helt oreglerat. En reglering föreslås nu, och i indrivningslagen tas i 7-9 §§ upp bestämmelser om uppskov. T.ex. anges i 9 § andra stycket förutsättningar för återkallelse av uppskov.

Under föredragningen inför lagrådet har upplysts att avsikten är att uppskov som har beviljats före ikraftträdandet skall fortsätta att gälla oberoende av om förutsättningarna för uppskov enligt indrivningslagen är uppfyllda. När fråga då uppkommer om att återkalla ett före ikraftträdandet beviljat uppskov eller förändra villkor för ett sådant uppskov får naturligtvis bestämmelserna i indrivningslagen tillämpas.

Mot denna bakgrund påkallas enligt lagrådets mening en särskild föreskrift om indrivningslagens tillämpning på äldre uppskov såvitt gäller 9 och 19 §§.

Övergångsbestämmelserna kan förslagsvis ges följande lydelse.

"Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 då lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. skall upphöra att gälla. Bestämmelserna om uppskov och om säkerhet i 9 och 19 §§ respektive 10-13 och

19 §§ i den nya lagen tillämpas också i fråga om uppskov som beviljats och säkerhet som tagits emot före ikraftträdandet."

Prop. 1992/93:198
Bilaga 4

Förslaget till lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.

1 §

Paragrafen har fått samma språkligt onöjaktiga utformning som 1 § förslaget till indrivningslag. I förevarande fall kan bestämmelsen justeras på så sätt att ordet "som" efter ordet "handläggs" och före orden "allmänt mål" byts ut mot "i".

Övergångsbestämmelserna

Samtidigt som denna lag träder i kraft skall förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter samt bestämmelserna om ackord i 62 § tredje stycket och 97 § uppbördslagen (1953:272) upphöra att gälla.

Övergångsbestämmelserna till den förevarande lagen innehåller - förutom uppgifter om tidpunkten för ikraftträdandet och om upphävandet av 1965 års förordning - en föreskrift om att lagen skall tillämpas i fråga om förslag om ackord som framställts efter ikraftträdandet.

Under lagrådsföredragningen har upplysts att syftet med föreskriften är att äldre bestämmelser (t.ex. de i 1965 års förordning och i 62 § tredje stycket uppbördslagen) fortfarande skall gälla i fråga om ackordsförslag som framställts före ikraftträdandet. För att detta syfte skall framgå tydligare bör sista meningen i övergångsbestämmelserna omformuleras. Lagrådet förordar att den ges följande lydelse.

"Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om förslag om ackord som framställts före ikraftträdandet."

Förslaget till lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar

1 §

Enligt den föreslagna nya lydelsen av 1 § andra meningen skall lagen inte tillämpas på fordringar enligt någon av de lagar som räknas upp i bestämmelsen. I samband med remissföredragningen har lagrådet uppmärksammat att uppräknningen bör kompletteras med vattenlagen (1983:291). Lagrådet förordar att en sådan komplettering görs.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
1 Lag om indrivning av statliga fordringar m.m.	3
2 Lag om ackord rörande statliga fordringar m.m.	6
3 Lag om ändring i utsökningsbalken	7
4 Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	12
5 Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt	15
6 Lag om ändring i lagen (1951:763) om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst	17
7 Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt	18
8 Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdesskatt	19
9 Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	21
10 Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift	23
11 Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt	24
12 Lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189)	25
13 Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)	26
14 Lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar	27
15 Lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)	28
16 Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter	29
17 Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	30
18 Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	31
19 Lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter	34
20 Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617)	35
21 Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)	37
22 Lag om ändring i tullagen (1987:1065)	38
23 Lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)	39
24 Lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)	41
25 Lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg	42
26 Lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.	43
27 Lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	44
28 Lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	45
29 Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	46
Utdrag ur protokoll vid regeringsammansammanträde den 25 mars 1993	47

1	Inledning	47	Prop. 1992/93:198
2	Bakgrund	48	
2.1	Nuvarande ordning	48	
2.2	Reformbehov	50	
3	Allmänna utgångspunkter för en reform	51	
4	Den författningstekniska lösningen	56	
5	En huvudgrupp av allmänna mål	57	
6	Förtur i vissa fall vid indrivning	59	
7	Gäldenärsutredning	61	
8	Uppskov och säkerhet	68	
9	Ackord och annan eftergift	73	
10	Statens företrädare vid konkurs	77	
11	Avbrytande av indrivningen	78	
12	Avkortning	80	
13	Avräkning vid återbetalning av mervärdesskatt	81	
14	Ekonomiska konsekvenser	82	
15	Förutsättningar för förenklad självdeklaration	83	
16	Upprättade lagförslag	84	
17	Författningskommentarer	85	
17.1	Lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.	85	
17.2	Lagen om ackord rörande statliga fordringar m.m.	92	
17.3	Utsökningsbalken	93	
17.4	Uppbördslagen	97	
17.5	Lagen om arvsskatt och gåvoskatt	100	
17.6	Lagen om statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst	100	
17.7	Lagen om sjömansskatt	100	
17.8	Lagen om mervärdeskatt	100	
17.9	Kupongskattelagen	101	
17.10	Lagen om felparkeringsavgift	102	
17.11	Lagen om saluvagnsskatt	102	
17.12	Bötesverkställighetslagen	102	
17.13	Skatteregisterlagen	104	
17.14	Lagen om preskription av skattefordringar	104	
17.15	Arbetstidslagen	104	
17.16	Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter	105	
17.17	Lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	105	
17.18	Lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	105	
17.19	Lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter	106	
17.20	Utsökningsregisterlagen	107	
17.21	Plan- och bygglagen	107	
17.22	Tullagen	107	
17.23	Fordonsskattelagen	108	
17.24	Utlänningslagen	109	

17.25	Lagen om tillstånd för anställning på fartyg	109	Prop. 1992/93:198
17.26	Lagen om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.	109	
17.27	Lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	109	
17.28	Lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	110	
17.29	Lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter	110	
18	Hemställan	110	
19	Beslut	111	
<i>Bilaga 1</i> Sammanfattning av förslagen i betänkandet (SOU 1987:10) Indrivningslag m.m., avgivet av Skatteindrivningsutredningen (B 1981:02)			
		112	
<i>Bilaga 2</i> Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över betänkandet (SOU 1987:10) Indrivningslag m.m., avgivet av Skatteindrivningsutredningen (B 1981:02)			
		124	
<i>Bilaga 3</i> Lagrådsremissens lagförslag			
		125	
<i>Bilaga 4</i> Lagrådets yttrande			
		169	